

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate Sarajevo št. 7563 Zagreb št. 39.011 Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6

Vprašanje Sredozemlja

Odkar je v nedeljo, dne 26. marca Mussolini v svojem govoru javno v imenu Italije imenoval zahteve napram Franciji, je stopilo sredozemsko vprašanje kot eno najbolj bolečnih vprašanj evropskega ravnotežja spet močno v ospredje. Napetost med Italijo in Francijo pritiska že od abesinske vojne dalje zelo močno na politično življenje Evrope. Mislili smo, da bo sporazum, ki je bil sklenjen med Italijo in Anglijo to napetost s posredovanjem Anglije, če ne odstranil, pa vsaj ublažil in omogočil končnoveljavno razčiščenje, toda angleška prizadevanja niso bila kronana z uspehom, ker prepad med Italijo in Francijo še vedno zija v vsej svoji globini. Sedaj, ko sta zapadni veseliti iz izgube češkoslovaške samostojne države izgubili tudi močno postojanko svoje veljave, in ko nastaja vprašanje, če njuni interesi z nadaljnjo drobitvijo vzhoda in jugovzhoda še ne bodo mnogo bolj ogroženi, je umljivo, da se je predvsem angleška diplomacija vrgla na delo, da skuša poravnati spor med Italijo in Francijo, v pričakovanju, da bi Italija, če bi se s Francijo sporazumela, vplivala na Nemčijo, naj kroti svoje, za zapadne velesile, predvsem pa za Anglijo nevarne težnje na srednjeevropskem in južnovzhodnem odseku, kjer v prvi vrsti Romunija predstavlja za angleški imperij neprecenljivo postojanko.

Ne da bi hoteli zaiti v podrobnosti razplet zamotanega položaja v Sredozemlju, o katerem danes verjetno noben državnik točno ne ve, kako bi se dal zadovoljivo razčistiti, si hočemo v naslednjem ustvariti vsaj približno sliko o tem, kakšen je vojaški pomen položajev, ki jih v Sredozemskem morju zavzema Francija, Italija in Anglija. Kajti vojaška vrednost Sredozemlja bo končno tisti činitelj, ki bo odločilno vplival na državnike, kadar bodo razpravljali o sporazumu. Pri tem se bomo naslanjali na dve mnenji. Prvo zastopa francoski general Armengaud v reviji »Revue des deux Mondes«, drugo pa italijanski korvetni kapetan Fioravanzo v reviji »Gerarchia«.

Francoski general Armengaud meni, da bi bilo v primeru oboroženega spopada z Italijo potrebno takoj zasesti Libijo in da je to vseskozi mogoče, ker je ta italijanska kolonija od vseh strani obkoljena od francoske, angleške in egiptške posesti. Egipt, ki se v vojaškem oziru more slejkoprej smatrati kot angleško območje, je že prestavil v zadnjih letih svojo vojaško črto iz doline Nila na zapad na libijsko mejo, Francija pa je okrepila svoje posadke v Tuniziji, ki se Libiji dotika na svojem vzhodu. Zdi se torej, da bi se vojna med Francijo in Italijo začela na tem delu severne Afrike in je zato razumljivo, če je Italija poslala v Libijo svojega najboljšega vojskovodjo maršala Badoglija.

Maroko, Alžirija in Tunizija so danes za Francijo ogromnega pomena. Te dežele so eno samo veliko ležišče in skladišče za prehrano in za surovine, ki so Franciji potrebne; vojaške rezerve domačega prebivalstva teh kolonij pa znašajo 160.000 mož prvega dne vojne, ki bi tekom vojne narasli na en milijon. Mobilizacija in prevoz te vojaške sile pa bi bili v takem primeru od Italije resno ogroženi. Ta nevarnost bi se mogla zmanjšati, če bi se rabila za prevoz tudi velika letala ter hitre motorne ladje, ki vozijo ponoči; tudi bi bilo treba dopolniti železniške zveze iz Tunisa preko Alžira in Maroka na zapad do Casablance. Prevozna pot iz tega mesta po Atlantskem morju pa bi bila seveda izpostavljena hudi nevarnosti, če bi Italija imela vojaška oporišča v španskih pristaniščih.

Tunisko mejo smatrano francoski vojaški krogi za dobro zavarovano. Najbolj pride v poštev afriška Maginotova črta, ki varuje vzhodno tuniško mejo od Gabesa na obali vzdolž gorovja Matmata do peščevja Sahare. Obale same pa z namenom izkrcanja večjih oddelkov ni mogoče resno ograjati.

Vendar pa se s tem ni mogoče zadovoljiti, zakaj, naj bo francoska severnoafriška posest še tako varna pred napadom, Italija bi v vojni, v kateri bi Francija morala pretežno večino svojih sil postaviti ob Renu, vezala Francijo tako na Alpe kakor v severni Afriki. Francija bi mogla to nevarnost zmanjšati samo, če skupaj z Anglijo udari na Libijo in jo zasede. Na ta način bi bile francoske in angleške vojaške sile v severni Afriki osvobodene, da bi mogle delovati v zapadnoevropskem, sredozemskem in balkanskem območju.

Zasedba Libije pa ni zadosti, kajti Francija bi morala zasesti tudi španski del Maroka. Obe ti dve važni dejanji pa zahtevata poleg enakovrednih sil na kopnem in na morju tudi enakovrednega letalskega brodograja.

Italijanski strokovnjak Fioravanzo pa nasprotno izjavja:

Velika Britanija ima v rokah Gibraltar—Malta—Suez—Bab el Mandebso okoli, torej črto, ki je zavarovana še po Cipru, Palestini ter po Port Sudanu, Perimu in Adenu v Rdečem morju. Malta sega naravnost v italijanski obrambni sistem sam. Vendar pa so docela kot utrdbi zgrajeni samo Gibraltar, Malta in Aden, vrh tega sta Malta in Aden docela izpostavljeni učinkovitim napadom iz zraka. Če izvajamo Egipt, se angleški obrambni sistem v vsem območju Sredozemskega morja omejuje na posamezne, med seboj ločene točke, ki imajo tudi same le malo ozemlja na razpolago.

Francija se opira na provansalsko obal in na Korsiko, na atlantsko in srednjemorsko obal Maroka, na alžirsko in tunisko obalo, v vzhodnem Sredozemskem morju na Sirijo, a na Džibuti v Rdečem morju. Sirska in rdečmorska obala Francije nima veliko vrednosti, pač pa sta Korsika in Tunizija največjega vojaškega pomena. Korsika prekinja obrambno črto tirenske obale, ki je zavarovana po trdnjavi Maddalske obale, ki je vzhodno od Francije, da z letali ogroža vseh italijanskih polotok, Tunizija pa s svojim glavnim oporiščem Bizerto slabi pa s svojim italijanskim obrambnim sistem na Siciliji, Pantellariji in v Jonskem morju.

Najbolj važne italijanske postojanke so Sardinija, ki ogroža zvezo med Francijo in njeno severno afriško posestjo, potem Apulija in Albanija, ki zapirata Adrijo, in obrambni

Španska državljanska vojna je končana

Francovi pristaši po vseh mestih rdeče španije prevzemajo oblast

Burgos, 29. marca. AA. DNB: V glavni stan nacionalističnega vrhovnega poveljstva neprestano prihajajo brzojavke iz raznih, dozdaj republikanskih mest, v katerih ta mesta priznavajo oblast generala Franca. V vojaških krogih smatrajo, da je vojna končana in da je samo še potrebno organizirati osvobodjene pokrajine.

Almerija in Murcia v rokah nacionalistov

Madrid, 29. marca. AA. DNB: Ob 10.30 se je zvedelo v španski prestolnici, da je Almerija padla v roke nacionalistov. Falangisti so prevzeli vse urade. Zveza z Murcijo je vzpostavljena.

Madrid, 29. marca. AA. DNB: Danes dopoldne so falangisti in nacionalna garda zavzeli vsa javna poslopja v Murciji. Prav tako je prešla tudi vsa pokrajina Murcia na stran generala Franca. Vesti iz Cartagene pravijo, da je tudi tam položaj za republikance neugoden.

Tudi Jaen in Guadalajara sta se pridružila Francu

Madrid, 29. marca. AA. DNB: Takoj po vestih o nacionalistični vstaji v Almeriji, so prispela poročila iz Jaena, da so falangisti tudi tam prevzeli oblast. Čete generala Queipo de Llana so zdaj nekaj kilometrov proč od Jaena. Prav tako je tudi Guadalajara prestopila na stran nacionalistov. Republikanski oblastniki so pregnani.

Almerija, Murcia, Jaen in Guadalajara so glavna mesta enako imenovanih španskih provinc, ki so dosedaj bila pod oblastjo rdečih. Iz poročil je razvidno, da bo cela rdeča španija brez boja prešla na Francovo stran.

Južna rdeča vojska se je vdala

Burgos, 29. marca. AA. DNB: Zdaj so od 50 pokrajin španije samo še tri v rokah republikancev, in sicer Valencia, Alicante in Albaceta. Zdi se, da tudi v teh pokrajinah več ne mislijo na odpor. Danes dopoldne je radio v Valenciji sporočil, da smatra vojno za izgubljeno. Republikaška južna vojska se je tudi vdala generalu Francu. S tem je vojna v Andaluziji končana, ker so se vse pokrajine v Južni Španiji predale Francu.

Madrid v svečanem razpoloženju

Madrid, 29. marca. AA. Reuter: Nacionalističnim četam je bil včeraj v Madridu prirejen nenavdno navdušen sprejem tako dopoldne, kakor tudi popoldne. Ljudje so čete generala Franca pozdravljali z razprostrtimi rokami ter vzklikali: Živel Franco! Na stotisoče prebivalcev se je zbralo v madridskih predmestjih ter pozdravljalo prihod Francovih čet. Vse hiše so bile okrašene z nacionalističnimi zastavami. Begunci se z vseh strani vračajo v Madrid. Na ulicah je toliko prebivalstva, da se je nemogoče gibati. Na čelu nacionalističnih čet se je nahajal polkovnik Matalana. Nacionalisti so takoj prevzeli oblast v mestu. V Madridu in okolici se je predalo 42.000 milijnikov. Izpušteni so bili vsi politični kaznenci. V zaporih so ostali edino komunisti, ki niso hoteli zapustiti zaporov. V Madridu vlada

sistem med Sicilijo in Jonskim morjem, ki zapira vzhodno Sredozemsko morje od zapadnega, in končno Egejski otoki, ki nadzorujejo Dardanele. Zelo je okrepila Italijo seveda tudi Abesinija, od koder so možne vojne operacije tako proti Sueškemu kanalu kakor tudi proti angleškemu Adenu.

Fioravanzo povzema svoja izvajanja, češ da ima Francija večjo vojaško moč v zapadnem Sredozemskem morju, da Anglija zapira dohod vanj, medtem ko je njen vpliv v sredini slab. Italija je pa prav v sredini zelo močna in ima tudi velik vpliv v vzhodnem Sredozemskem morju, dokler Anglija ne bo zgradila vsega svojega zamišljenega trdnjavskega sistema v tem območju. Tudi Sardinija je za Italijo zelo močna postojanka, ker ogroža zapadno Sredo-

zemsko morje, na katerem prevladuje francoski vpliv. S svojimi letalskimi silami je Italija edina velesila, ki nadzira vse Sredozemsko morje in dežele. Fioravanzo tudi seveda zelo podčrtuje pomen, ki ga ima za Italijo prijateljstvo s Španijo.

Prva noč v osvobojenem Madridu je bila izredno živa. Ljudstvo je prebilo noč na ulicah skupno z vojaštvom. Zvočniki, ki so bili postavljeni na glavnih krajih mesta, so stalno prenašali poročila o zmagi ter nacionalistično himno, ki jo je ljudstvo pelo v zboru. Gledališča in kinematografi so odprti kot po navadi. Danes zjutraj bodo trgovine odprte. Ponoči so dolge košone vojaških avtomobilov z življenjskimi potrebščinami neprestano prihajale v mesto. Madridsko prebivalstvo se zdi še bolj sestrskano kakor je bilo ljudstvo Barcelone.

Politični krogi trdijo, da so člani bivše junte, med njimi Basteiro ter polkovnik Plača aretirani. Na podlagi listin, ki so jih našli, se vidi, da je zadnje tedne odšlo iz Madrida 3000 milijnikov in vojaških poveljnikov proti Valenciji. Podali so se tja z vojaškimi avtomobili. Toda zaradi pomanjkanja bencina so se morali ti vojaški avtomobili ustaviti že v pokrajini Guadalajari.

Miaja je zbežal v Francoski Maroko

Madrid, 29. marca. AA. DNB: Generalu Miaji se je posrečilo v zadnjem trenutku pobegniti. Preko Cartagene namerava odpotovati v francoski Marok.

Mussolini Francu: „Nerazdružljiva ...“

Rim, 29. marca. AA. Stefani: Mussolini je poslal generalu Francu brzojavko, v kateri je med drugim dejal:

„Ogroženi Belgrad“

Nemški list ostro napada laži o nekih nemških namerah proti Jugoslaviji

Berlin, 29. marca. m. Današnji »Völkischer Beobachter« objavljaja članek pod naslovom »Ogroženi Belgrad«. V članku list najodločneje obsoja poskuse Londona in Pariza, da bi se v Belgradu zbudilo in ustvarilo nezaupanje proti Berlinu. »Völkischer Beobachter« opozarja na to, da gredo v Belgradu hladnokrvno preko teh manevrov, ki nimajo nobene podlage. V nadaljnjih izjavanjih poudarja nemška nacionalno socialistična stranka v gornjem glasilu:

»Kdor smatra, da bo s praznimi alarmantnimi vestmi mogel doseči, da bi se pozabili dejanski rezultati, ki jih ima država, katere zunanja trgovina se že danes 50% razvija z Nemčijo, kaže prav isto nepoznanje razmer, isto psihološko nerazumevanje vprašanj jugovzhoda, katero je v Londonu in Parizu vedno vladalo. Tam ljudje še vedno žive samo v spominu na one čase, ki so že davno minili in v katerih se je poskušalo ne oziraje se na

V trenutku, ko so z osvojitvijo Madrida vaše sijajne čete izvajale končno zmago, vam želim poslati svoj pozdrav ter navdušeni pozdrav vsega italijanskega naroda. Jutrišnja Španija, svobodna, zedinjena in močna, se je porodila iz krvavih naporov. Ponovno izjavljam, da smatram vezi med našima dvema narodoma za nerazdružljive.

Vsa Španija se je vdala

Valencija, 29. marca. c. Danes popoldne so v mestu vkorakale nacionalistične čete. Nekaj ur poprej je valencijski radio že objavljaj, da je državljanska vojna končana ter je oddajo vesti zaključil z nacionalistično himno. Prebivalstvo je nacionalistično vojsko navdušeno sprejelo.

Burgos, 29. marca. AA. DNB: Danes ob 13.30 je bilo ugotovljeno, da se je vsa španija predala generalu Francu. Vsa glavna mesta pokrajin so izrazila svojo pokorščino. Nacionalistično vojsko, ki nadaljuje s svojim prodiranjem, prebivalstvo povsod pristrčno sprejema.

Mussolini v Kalabrijo

Rim, 29. marca. h. Nocoj odpotuje šef italijanske vlade g. Mussolini na obisk v Kalabrijo. Poročajo, da bo imel tam govor, v katerem bo določil italijanske zahteve do Francije.

Nemci predsedniku vlade Cvetkoviču

Belgrad, 29. marca. AA. Predsednik vlade Dragiša Cvetković je prejel iz Novega Sada tole brzojavko:

Na današnji »Dan prosvetec«, ki ga prireja nemška prosvetna zveza, zbrani Nemci zagotavljajo Vaši Ekselenci svojo brezpogojno ljubezen, vdanost in zvestobo svoji domovini Jugoslaviji in prosijo, da Vaša Ekselencija blagovolji podpirati njihova prosvetna prizadevanja, ki služijo splošnemu dobrobitu. Predsednik Keks.

„Do zadnjega diha ... do zadnje kaplje krvi ...“

Poziv poljskega generala poljskemu narodu

Varšava, 29. marca. AA. V Varšavi se je začel kongres predsednikov odborov »Tabora narodnega edinstva«. Ob tej priliki je imel general Skvarzinski govor, v katerem je orisal mednarodni položaj ter stališče poljskega javnega mišljenja.

»Nič ne na svetu,« je dejal general Skvarzinski, »ni mogel točno predvideti poteka dogodkov, ki se zdaj dogajajo ob naših mejah. Toda tako na Poljskem, kakor v drugih državah so vsi oni, ki so uvideli pomanjkljivost političnega in gospodarskega ravnesoja na svetu, vedeli, da mora priti do kritičnih dogodkov in globokih sprememb. Zato je vrhovni vojaški poveljnik maršal Rydz-Smigly povabil vse naj se zberejo za narodno obrambo.

Maršal Rydz-Smigly je že novembra meseca dejal, da ne obstoja popolnoma varen mir, v ka-

terem bi narod lahko opustil varnostne ukrepe. Vsak Poljak se mora zaradi tega držati teh besed, ki naj veljajo kot smernica poljske politike. Zato poljsko javno mnenje, ki pozna naš politični položaj, ni moglo biti iznenadeno zaradi nedavnih priprav. Gotova dejstva, pred kateri nas je postavila nedavna sprememba evropske karte in evropskega položaja, so nas dovedla v težek politični položaj. Poljska država, ki se nahaja med vzhodom in zapadom Evrope, je vodila vedno politiko ohranitve miru v tem delu Evrope. Zato Poljska teži za ohranitvijo dobrih odnosov z vsemi sosedmi.

Ta miroljubna smer poljske politike je dobila izraz v nenapadnih pakih z Nemčijo in Rusijo. Da bi mogli nadaljevati to politiko, moramo te pakte spoštovati. Toda Poljska ne bo popustila pred nobenim pritiskom in ne bo dovolila, da bi jo zavlekli v kakršenkoli napad proti njenemu vzhodnemu ali zapadnemu sosedu. Toda mi nismo miroljubnejši v malodušnem smislu teh besed. Ako bi bilo treba, se bomo borili in se bomo znali boriti za Poljsko do zad-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Dunajska vremenska napoved: Menjaje manj oblačno, toplotno stanje se ne bo spremenilo. Zagrebska vremenska napoved: Toplo in jasno. Zemunska vremenska napoved: Toplo. Počasni se bo zjasnilo. Ponekod krajši nalivi.

Politični zapiski

Kdo naj sklone in izvaja sporazum

»Hrvatski Dnevnik« od 29. sušca v uvodniku piše, kako je misel sporazuma v teku enega leta postala močna. Nato pravi, kako so leta 1931 napravili banovine, misleč, da se bodo Hrvati s tem zadovoljili, ker je banovina hrvatska ustanova. Pozabili pa so, da Hrvat oblika ni vse... Poskus, da bi se za hrvatsko interesno sfero razglasilo področje Savske in Primorske banovine, je dočela propadati, kar je razumljivo, ker se razdelitev ni izvršila ob sodelovanju, še manj pa ob privolitvi hrvatskega naroda. Iz tega področja je bilo izključenih mnogo krajev, kjer imajo Hrvati pretežno večino in ki gospodarsko teže k drugim hrvatskim krajem. Nekateri so se tudi izjavljali za federacijo, pa za tako, ki bi v njej hrvatski narod bil obsekan ter v položaju izrabljane, docela nesamostojnega protektorata, samo v drugi obliki in pod drugim imenom. Toda hrvatski narod ni pristal in ne bo pristal na nobeno ureditev odnosov s Srbi, pri kateri ne bi bilo izvedeno načelo enakopravnosti, kar pomeni vsakemu svoje. Ker pa sta pri tem zainteresirana hrvatski in srbski narod, je jasno, da teh odnosov ne more urediti z nobenim sporazumom, pri katerem ne bi po svojih predstavnikih sodelovala oba naroda. S priznanjem tega načela je obenem zajamčeno vodstvo naroda v vsem političnem življenju, ker noben narod ne sme biti izključen od sodelovanja o svoji usodi.

V kakšno vladno pojde dr. Maček

O tem piše tudi list »Slobodna Misao«, ki izhaja v Nikšiću, kateri pravi: »Vodja hrvatskega gibanja dr. Maček pristaja na to, da bi njegova stranka šla v koncentracijsko vladno, ki bi vanjo šli tudi zastopniki strank, katere imajo podlago v ljudstvu.« — Zagrebci dodaja tej razlagi črnogorskega lista tale stavek: »Ta novica je nepopolna, ker, kakor je znano, dr. Maček zahteva, da se mora poprej natančno določiti naloga take vlade in da se mora poprej dobiti jamstvo, da bo nova vlada res izvršila nalogo, ki jo bo dobila.«

JNS za narodno edinstvo, za sporazum in koncentracijo

V Belgradu se je zbralo te dni glavno vodstvo JNS, kjer je podpredsednik JNS, bivši senator Jovo Banjanin, obrazložil tole načelno stališče JNS: »JNS ostaja slej ko prej zvesta svoji veri v moč narodnega edinstva. Na drugi strani pa je sedaj položaj tak, da je treba delati za sporazum, ki JNS hoče zanj odločno delovati. Hrvatsko vprašanje se mora pravilno rešiti za Hrvate, Srbe in Slovence. Rešiti pa ga je mogoče le s sodelovanjem s hrvatskim narodnim gibanjem, ki ga vodi dr. Maček. Toda delo državne ureditve in narodnega prepoveda se more izvršiti zgolj s koncentracijo vseh narodnih sil.« — To se pravi: JNS je za narodno edinstvo. Dr. Maček in nekateri drugi pa ne. Vendar pa je treba, da stopijo v skupno vlogo vsi, eni in drugi, da najdejo pravilno rešitev hrvatskega vprašanja, čeprav nam je znano, da ogenj in voda ne gresta skupaj. Z drugimi besedami bi se morala dala ta stvar bolj naravno razložiti: JNS ostaja slej ko prej zvesta veri v moč narodnega edinstva. Vendar ta vera v narodno edinstvo ni kakor ni tako velika, da bi JNS pomagala v vlado. Zato je iz »domoljubne« oziroma JNS tako velikodušna, da gre v vlado tudi brez vere v narodno edinstvo, dokler bo tako kazalo. — Drugače si navadni človeški možgani ne logike ne znajo razlagati.

Takt sedanje vlade

Belgrajska »Samouprava« od 29. sušca pod naslovom »Zmagaz resnice« popisuje, kako se večkrat dogaja, da nekateri raznašajo zunanje ali notranje politične glasove, ki niso v skladu z resnico. S tem se pečajo nekateri poklicni astrologi, ki so v času avtoritarnega režima imeli svoje uspehe. Odkar pa je zlasti sedanja vlada g. Cvetkovića odprla vse ventile, take govornice niso več učinkovite. Nato pa pravi: »Za ureditev političnih razmer v državi, za stvarjanje zdrave psihoze in popolnega zaupanja, kar je potrebno za koristno delo, je neobhodno pogoj, da sta resnica in stvarnost pristopni vsem, da od njih ne bežimo in da vsak dogodek realno presojamo. Zapirati oči pred dejstvi in bežati pred resnico, to ne more prinesiti koristi in ne trajne rešitve. Če gledamo s tega stališča, takt sedanje vlade zasluži splošno priznanje, ker v vseh vprašanjih odkrito stopa pred javnost. Zato pa danes v naši javnosti ni tiste zaostrenosti in slabe krvi, ampak je povsod dobra volja ter pripravnost za sodelovanje. Tako razpoloženje in tako enodušnost vseh poklicanih činilcev daje najboljšo upanje, da bodo rešena vsa tista politična vprašanja, katerih že desetletja v naši državi nihče ni reševal.«

Jugoslovanska narodna misel in njen razvoj

Zagrebski »Obzor« se peča z govorom senatorja Gjorgjevića o jugoslovanski narodni misli. Gajev ilirizem in Strossmayerjevo jugoslovanstvo je bilo gibanje, ki je bilo pod vodstvom Zagreba. Po vojni se je začelo jugoslovanstvo, ki je bilo pod vodstvom Belgrada. Pribičević si je zamislil jugoslovanstvo pod vodstvom Belgrada, iz česar je potem nastalo velikosrbsko gibanje. To pa je sedaj propadlo, kakor je sploh življenje zlomilo Pašičevo velikosrbsko zamisel, katero je odel v Pribičevićevo jugoslovanstvo. Nato pravi »Obzor«: »Tako iz današnje perspektive morete v jasnih obrisih videti, da sta res bili dve razlagi jugoslovanske misli. Zagrebška, ilirska in Strossmayerjeva, nikdar ni prišla do uresničenja. Kako je potem druga bila razlagana in izvajana, še vsi vemo. Samo ob spoštovanju vseh treh narodnih samobitnosti, kar je temelj jugoslovanske misli, je mogoče najti pravilno rešitev odnosov hrvatskega, srbskega in slovenskega naroda.«

Društvo tujega tiska v Belgradu

Belgrad, 29. marca. AA. Zdrženje tujega tiska je imelo snodi svoj redni letni občni zbor. Pred prehodom na dnevni red so bile poslano pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, Nj. kr. Vis. knežini Olgi, predsedniku ministrskega sveta g. Cvetkoviću ter ministru za zunanje zadeve Cincark-Markoviću kakor tudi Jugoslovanskemu novinarskemu združenju. Potem ko so bila vsa poročila soglasno sprejeta, je bil izvoljen nov odbor. Za predsednika je bil izvoljen Mihail Georgijev, tiskovni ataše bolgarskega poslanstva, v odboru pa so ostali v glavnem dosedanjí člani. V debati so posebno naglasili zasluge odbora za prireditve »Plesa narodov«, ki je imel velik moralen in gmojni uspeh ter je bila za to odboru izrečena soglasna zahvala.

Priprave za olimpijski dan

Belgrad, 29. marca. AA. Minister za telesno vzgojo ljudstva Djuro Čejović je poslal vsem telovadnim in športnim zvežam poziv za sodelovanje pri prireditvi olimpijskega dne. Kakor vsako leto, tako bo tudi letos 18. junija olimpijski dan v vseh krajih, kjer so telovadne in športne organizacije. Ta dan je posvečen propagandi olimpijske misli in zbiranju materialnih sredstev za pripravo jugoslovanske tekmovalne reprezentance, ki bo nastopila na olimpijskih tekmah v Helsinkih leta 1940. V želji, da bi bil moralni in materialni uspeh letošnjega olimpijskega dne čim večji, poziva vse zveze, naj opozore svoja podrejena društva, da sestavijo krajevne odbore, ki bodo storili vse potrebno za uspešno organizacijo olimpijskega dne v svojem kraju. Predvsem želi, da bi bila tega dne predavanja o pomenu olimpijskih tekem, poleg tega pa tudi javne telovadne in športne prireditve.

Našim olimpijskim kandidatom je treba pravočasno omogočiti sistematsko in dobro pripravo. Del potrebnih materialnih sredstev bo v ta namen dalo pristojno ministrstvo, drugi del pa naj zberejo člani posameznih organizacij in naša javnost, ki bo to plemenito in domoljubno delo brez dvoma z veseljem podprla. Vsi tisti, ki žele Jugoslovanom pri olimpijskih tekmah uspeha, morajo prispevati, da bo letošnji olimpijski dan čim lepše uspel.

Vozne olajšave za Veliko noč

Belgrad, 29. marca. AA. Kakor je bilo že objavljeno je prometni minister z ozirom na to, da letos padejo pravoslavni velikončni prazniki na isti čas kot katoliški velikončni prazniki, odobril za te praznike posebne vozne olajšave. Da bi se potniki čim bolj seznanili s tem kakšne so olajšave kakor tudi z načinom njihove uporabe, so izdana še tale pojasnila:

Odobreno je potnikom, da smejo nedeljske povratne karte (weekend karte), ki sicer veljajo od sobote do ponedeljka, kupovati že začetni s četrtkom 6. aprila ob 12 ponoči do torka 11. aprila ob 24. Povratek s temi voznimi listki je dopusten že od petka 7. aprila od polnoči pa do srede 12. aprila do polnoči.

Ker weekend karte veljajo samo za prago do 250 km in da bi se potnikom, ki za Veliko noč potujejo na daljše proge omogočilo cenejše potovanje, je odobrena olajšava 50% na normalne vozne cene za vse proge nad 250 km. Vozna olajšava velja tako za potnike kakor tudi za brzovalce. Potniki morajo začetni s četrtkom, dne 6. aprila ob polnoči do torka, 11. aprila do polnoči.

noči kupiti vozne karte, ki jih je treba shraniti, ker jim bodo služile tudi za brezplačno vrnitev v času od petka, 7. aprila od polnoči pa do srede, 12. aprila do polnoči. Tako pri prvi, kakor pri drugi vozni olajšavi mora potnik pri povratku vozno karto dati pri potniški blagajni žigosati. Nobene druge formalnosti niso potrebne. Posebno ni potrebno, da bi pri kupovanju voznih listkov potniki nabavljali kakršno koli potrdilo. Potnikom je potrebna edino vozna karta, s katero pa ne sme prekoračiti zgoraj omenjenih rokov. S temi voznimi kartami je dovoljeno prekinjenje vožnje enkrat pri potovanju tja in enkrat pri povratku nazaj. Pri obeh olajšavah je predviden čas za potovanje od 6. do 11. aprila. Z ozirom na to sme potnik v tem času tudi večkrat potovati in se posluževati te vozne olajšave, ker je povratek s takšno karto dovoljen že od petka, 7. aprila pa do srede, 12. aprila. Na ta način je dana možnost, da se olajšave ljudje poslužujejo tudi pred velikonočnimi prazniki, kar je velikega pomena posebno za tiste potnike, ki si bodo hoteli nabaviti v teh dneh razne potrebne stvari za praznike.

Pozdravi predsedniku vlade Cvetkoviću

Belgrad, 29. marca. AA. Predsednik vlade in notranji minister Dragiša Cvetković je dobil telepozdravne brzojavke:

Društvo rezervnih častnikov in bojnikov na svojem drugem rednem običnem zboru svojega belgrajskega pododpora iskreno pozdravlja v vas predsednika kraljevske vlade, obenem pa tudi enega izmed redkih prijateljev naših bojnikov, ki so svoje priznanje našim vojnim žrtvam potrdili z dejanji in dokazali to s pravilno ureditvijo našega najbolejšega invalidskega vprašanja. Zdravi vojaki, ki so prestali vojno vam bodo vedno hvaležni za vse, kar ste v imenu domovine storili za najboljši med nami, za naše mučenike in naše svete žrtve.

Dalje so poslali predsedniku vlade pozdravne brzojavke: Društvo lastnikov nepremičnin v Belgradu s svojega običnega zbora; društvo industrijcev v Novem Sadu; Društvo industrijcev v Belgradu; Srbsko kmetijsko društvo; odelci društva poštinih zvanjnikov in uslužbenec moravske banovine v Nišu in Slovenski Jug v Zagrebu.

Določila za izvoz mesa v Palestino

Belgrad, 29. marca. AA. Kmetijsko ministrstvo je na podlagi zakona o pobijanju živinskih bolezni izdalo ukaz o pregledovanju, izdelovanju in pakiranju ter odpravljanju mesnih izdelkov, namenjenih za izvoz v Palestino. Pregled se bo vršil po določbah pravilnika za pregled živine, ki je namenjena za zakol.

V Palestino se ne morejo izvažati tele vrste mesa: azeve meso, ohlajeno ali zmrmnjeno meso, ki ne odgovarja predpisom te uredbe. Za vsako pošiljko ohlajenega ali zmrmnjene mesa je treba uradnega potrdila pristojnih oblasti. Vsak kos zmrmnjene ali ohlajenega mesa mora biti v potrebnem zavitku. Meso se more izvažati preko pristanišča Jaffa in Haifa, če se pre-

važa samo po morju, a preko Kantare, če se odpremi po morju ali po železnici iz Avstralije ali drugih držav preko Port-Saida. Železniški vožni morajo biti zapečateni. Pošiljk mesa, poslanih v Palestino ne bo mogoče pretovarjati iz ladij oziroma iz vagonov, dokler pristojni živinovodravni v Palestini ne bo dal dovoljenja za iztovarjanje.

Potujoči alpsko-smučarski tečaj na Šar-planini

Belgrad, 29. marca. AA. Z odlokom ministra za telesno vzgojo ljudstva bo ob sodelovanju zveze planincev v začetku aprila potujoči alpsko-smučarski tečaj preko Šar-planine. Naloga tega tečaja je, da ugotovi, koliko možnosti, športnih in turističnih, je v teh gorah. Te ekspedicije se bodo udeležili naši najbolj znani zimskošportni strokovnjaki.

Zaostale duhovniške plače se takoj izplačajo

Belgrad, 29. marca. m. Finančni minister Vojin Djuričić je v sporazumu s pravosodnim ministrom dr. Ružičem naročil vsem finančnim ravnateljem, da morajo takoj izplačati duhovniški vse zaostale prejeme.

Osebnosti

Belgrad, 29. marca. m. S kraljevskim ukazom sta postavljena za tehničnega svetnika Higijenskega zavoda v Nišu v 4. skup. 2. stopnje inž. Neško Vrhunc, šef sanitetsko-tehničnega oddelka istega zavoda; za asistenta splošne državne bolnišnice v Ljubljani v 7. skup. dr. Frane Brandsteter.

Poljska se bo branila

(Nadaljevanje s 1. strani)

njega diha in do zadnje kaplje krvi. Vsak Poljak to ve in to mora vedeti tudi ves svet. Poljski narod preveva vojaški duh, dahi je poljski narod navzlic viharju ob naših mejah mirnejši, kakor katerikoli narod v Evropi.

Za člane Tabora narodnega edinstva obstoja samo ena naloga, ki je v nadaljevanju dela za utrditev, pri čemer naj jih vodi hladnokrvnost, pripravljenost in vztrajnost. Ne obstoja potreba za nobeno preobnovo ali novo vlado, ker ima sedanja vlada narodno zaupanje. Mi tudi popolnoma zaupamo v osebnost predsednika republike ter vrhovnega poveljnika poljske vojske, ki mora danes več kot kdajkoli prej vplivati na izgraditev naše narodne obrambe. Zato vzklikamo: Živela poljska vojska! Živel njen vrhovni poveljnik! Te naše klice naj čuje ves svet.

Izjave generala Skvarzinskega so bile sprejete z burnim odobravanjem in ploskanjem.

Pariz, 29. marca. b. Po poročilih iz Bratislave je pričela nemška vojska naglo graditi utrdbe v severni in južni smeri blizu nemško-slovaško-poljske meje. Prav tako potrjujejo poročila, da je tudi poljska vojska pričela kopati strelske jarko ob slovaško-poljski meji.

Varšava, 29. marca. b. Poljski tisk zelo mirno sporoča, da je vzel na znanje zadnji opomin vlade ter trdi, da poljska vlada zna spoštovati svoje sosede, da pa gre to spoštovanje samo do gotovih meja državnega dostojanstva.

Poljski odgovor na očitke nemškega tiska

Varšava, 29. marca. AA. Pat. Poljski listi odgovarjajo poluradnemu članku, ki ga je prinesla nemška diplomatska in politična korespondenca in se čudijo njeni argumentaciji, češ da je nerazumljiva.

»Dobri Vjezozi« izjavlja, da je stališče Poljske po nedavnih dogodkih v Evropi popolnoma logično in da vsak nepristranski Nemec to prizna. Poljska želi živeti v miru in prijateljstvu s vsemi svojimi sosedi in razume življenske interese drugih, pri tem pa pazi na svoje. Iz navedenega članka se vidi, da Nemčija želi nadaljevati politiko dobre sosesčine, ki se je začela leta 1934. Ta politika je prinesla korist obema državam. Uspehi, ki jih je

Poljska dosegla, so bili uspehi njene lastne moči in njenih lastnih vrlin ter njenih sklepov, hkratu je pa prepuščala Nemčiji, da skrbi za svoje lastne uspehe. Ostanimo zvesti, nadaljuje list, prijateljstvom, zvežam in nenapadnemu paktu ter ne dovolimo, da bi nas spravili v kakšen blok. Pripravljeni smo, če bo potrebno, izvesti akcije, ne želimo pa takšen položaj izživati. Upamo, da bo takšno stališče Poljske popolnoma razumljeno.

»Vjezozi« Warsawski, list zmerne desnice, pa pravi, da se ne sme pozabiti, da Poljska ni majhna država, katere edina ambicija bi bila obvarovanje njene teritorialne nedotakljivosti. Poljski narod ne bo v nobenem primeru mogel dovoliti, da bi se neodvisnost njegove zunanje politike kakorkoli omejevala.

† Dr. Alojzij Homan

Radovljica, 29. marca.

Preteklo je komaj pol leta, odkar je naš list poročal o 75 letnici danes umrlega odvetnika dr. Alojzija Homana v Radovljici. Danes ga ni več. Po dolgi bolezni je danes ob 2 popoldne lepo pripravljen mirno izdihnil svojo blago dušo.

Pokojni dr. Homan je bil rojen 17. septembra leta 1863. v Radovljici kot tretji sin po vsem Gorenjskem znane družine Friderika Homana. Leta 1881. je z odliko dovršil gimnazijske študije v Ljubljani. Pravno vodo je absolviral l. 1885. na Dunaju. Prav tam je tudi praktičiral pri deželnem sodišču. Kot koncipijent je bil najprej v Pliberku na Koroškem, potem pa na Dunaju, kjer je l. 1893. odprl samostojno odvetniško pisarno. Kot izredni pravni talent je bil naprošen in sprejet za dvornega odvetnika, kjer je ostal do prevrata. Ko je veliki dunajski organizator dr. Lueger ustanovil novo krščansko-socialno stranko, je dr. Homan takoj vstopil v to stranko v zavesti, da more javno delo za ljudstvo imeti uspeh le, ako sloni na krščanskih družabnih načelih. Ponujen mu je bil tudi svoj čas mandat za dunajsko zbornico, kar je zaradi velikih poslov v svoji odvetniški pisarni moral odkloniti.

Dasi je pokojnik deloval na nemškem Dunaju, se ni navzel nemškega duha, ampak je ostal zvest svojemu rodu ter je bil intimen prijatelj tedanjih slovenskih voditeljev dr. Kreka in dr. Sušteršiča, katerima je pomagal s svojimi dragocenimi nasveti in posredoval pri osrednjih obsesteh. Velik dobrotnik je bil tudi revnim slovenskim visokošolcem. Tesno zvezo je hotel ohraniti tudi s svojimi pravnimi tovariši v domovini ter je bil ustanovni ter vso dobo tudi redni član slovenskega društva »Pravniki«, ki ga je prav ta mesec ob priliki svojega 50 letnega jubileja izvolilo za svojega častnega člana.

L. 1934. se je dr. Homan preselil s svojo gospo soprogo v domovino. Ni pa hotel uživati zasluzenega pokoja, ampak se je postavil na čelo tujkoprometnega društva, ki je zmoglo dvigniti njegovo rojstno mesto na višino uglednega letovišča. V vseh slojih priljubljenega dr. Homana bomo ohranili v častnem spominu. Njegovi plemeniti gosepi soprogi in vsemu sorodstvu izrekamo naše sožalje! Pogreb blagega pokojnika bo v petek ob 17 na radovljiško mestno pokopališče.

Belgrajske novice

Belgrad, 29. marca. m. Italijanska vlada je poklicala v Rim svojega trgovskega atašea na italijanskem poslanstvu v Belgradu g. Benedetija zaradi proučevanja vprašanja razširitve trgovskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo.

Belgrad, 29. marca. m. Predsednik Glavne zadrzne zveze dr. Anton Korošec, predsednik senata, je za torek 4. aprila sklical sejo ožjega glavnega odbora Glavne zadrzne zveze.

Belgrad, 29. marca. m. Danes dopoldne se je sestal plenum belgrajske trgovske zbornice, na katerem je bil izvoljen stari odbor na čelu s predsednikom Milutinom Stanojevićem.

Belgrad, 29. marca. AA. Z zamenjavo not med izrednim poslanikom in opolnomočenim ministrom v Atenah ter zunanjim ministrom turške republike je podaljšana veljavnost jugoslovansko-turškega sporazuma o izvozu opija, podpisanega v Belgradu 17. decembra 1934, z izjemo člena 10 omenjenega sporazuma, do 31. marca 1939. O tem podaljšanju so obveščene vse naše carinarnice.

Belgrad, 29. marca. AA. Danes dopoldne od 10 do 12 je bila v kabinetu finančnega ministra pod predsedništvom ministra Vojina Djuričića seja gospodarsko finančnega odbora ministrov, na kateri se reševali tekoča vprašanja. Seje so se udeležili vsi člani odbora, ki so v Belgradu.

Brez posebnega obvestila

Moj ljubi soprog

dr. Alojz Homann

advokat

je danes ob 14 mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb pokojnika bo v petek, dne 31. marca 1939 ob 17 iz hiše žalosti na farno pokopališče v Radovljici, kjer bo položen v rodbinski grob. Venci se na pokojnikovo željo v korist revežev hvaležno odklanjajo.

Svete maše zadušnice so bodo brale v domači župni cerkvi.

Radovljica, dne 29. marca 1939.

Roza Homann roj. Schlimp

Predsednik francoske vlade odgovarja Italiji in Nemčiji

Pariz, 29. marca. e. Nocoj ob 19.45 je po radiu govoril predsednik francoske vlade Edvard Daladier. Govor so prenašale poleg francoskih tudi švicarske, angleške, severnoameriške in južnoameriške radijske postaje. Daladier je v svojem govoru izjavil:

»Kot predsednik odgovorne francoske vlade govorim pred vami najprej kot mož čez meje svoje domovine in se obračam na vse tiste, ki imajo plemenito srce. Vsi tisti, ki so tako razpoloženi, bodo razumeli ta govor, ker bo to govor srca. Vidim vas vse pred seboj, ko me poslušate in imate zbrane okoli sebe svoje otroke, kakor jih imam jaz šest okoli sebe. Prepričan sem, da se bomo mi lahko med seboj docela pomenili. Vsi se zavedamo sedanjega težkega položaja in vsi gledamo s istim upanjem v bodočnost. Zato ne bom rabil besed, ki so navadne fraze, in zato ne bodo razumeli vsi, če jim povem, da si mi vsi skupaj želimo miru v časti in svobodi svoje domovine.

Vsi se danes s strahom sprašujemo, če so meje naših domov varne, in prav tako oprezujemo sosedo, kaj oni počno. Podpisujemo med seboj pogodbe in preden so stopile te pogodbe v veljavo ali pa se začele izvajati, so že raztrgane.

Sokrivci...

Tisti, ki se danes ne pripravljajo na obrambo, so sokrivci takega postopanja in nasilja. To pa je spet sprožilo tekmo v oboroževanju, ki je iz dneva v dan hujša in strašnejša. Ta strašna usodnost nas vodi v oboroževanje. Položaj je tako kočljiv, da je nujno, da vam povem, kakšna je danes moč Francije in kakšni so njeni bodoči naklepi.

Mir — a mir svobodnih

Francija hoče mir, to je mir svobodnih mož. Moč Francije je predvsem v njeni edinstvi, ki se je izoblikovala pred nevarnostjo. Kakšni so naklepi Francije: braniti svoje ideale in svoje pravice. Zato ne bom povedal prav nič novega, če ponudim posebno nasproti onim glasovom, ki se širijo ponekod v tujini, da Francija nikdar ni bila tako močna in edina kakor je danes. Poudarjam: Francija je danes močnejša, edina in sklenjena, kot je bila kdajkoli. Naš narod pa si želi miru in ga hoče rešiti, zato ker sovraži vojno. Toda če nam

Kristjan in država

Nasprotniki krščanstva si od nekdanj pri-zadevajo dokazati, da pomeni nevarnost za državo. Če krščanstvo — tako pravijo in pišejo — zahteva, da človek docela pripada Bogu in njegovemu kraljestvu, potem ni v krščanski miselnosti nobenega prostora več za državo, za narodno občestvo in za njegove koristi na zemlji.

Tako govorjenje pomeni popolno nezumevanje Kristusovega evangelija in cerkve. Človek mora res biti docela božji, njegova vera ni prava, če ni, kakor danes temu pravijo, totalitarna. Krščanstvo zahteva zase celega človeka — toda ne zato, da bi človek zametal državo, se izključil iz narodnega občestva in ga tajil kot nekaj nebožjega. Krščanstvo ne stavlja človeku brezpogojno veljavnih navedenih zahtev zato, da bi ga odtrgalo od sveta in njegovih narodnih in državljanskih nalog, marveč zato, da bi mu dalo kar največ navedenih sil, da se čim bolj in čim koristneje izkaže v narodnem in državnem življenju, da bi se plemenitilo, napredovalo in utrjevalo v najglobljih temeljih večnega reda in miru ter pravega blaga. Kristus ne trga Cezarja od Boga, marveč daje vsakemu, kar je njegovega, da bi bila država v soglasju z božjim zakonom, ki vsako delo v prid občestva posvečuje. Država potrebuje, kakor je dejal nek sodobni avtor, za svoj obstoj in napredek navedenih kulture. Toda kje naj najde višje, kakor jo izpoveduje krščanstvo? Nesmrtnost so besede Goethejeve: »Naj človeštvo napreduje, kolikor hoče, višine navedene kulture, kakor sveti iz evangelija, ne bo nikoli doseglo.«

Največji krščanski učenik Zapada, sveti Avguštin, pravi: »Naj neki poganski modrijani, ki nas dolžijo brezdolovnosti, pokažejo, ali more biti boljši vojak, kakor je krščanski, ki je zaradi Boga do konca poslušen, boljših zakoncev, kakor so oni, ki Kristusa ljubijo, boljših gospodarjev, kakor so krščanski, ki živijo po postavi ljubezni in spoštujejo pravico, boljših vladarjev, sodnikov in upravnikov, kakor so krščanski, ki se čutijo odgovorne Bogu?« (Schilling: Nauk sv. Avgušтина o državi, 1910.) Tomaž Akvinski pa razlaga, kako pokorščina, ki smo jo dolžni staršem, gre obenem domovini in narodu — dá — kako od nas v primeru obče potrebe zahteva še več, namreč žrtve lastnega življenja! Sicer pa vse to potrjuje zgodovina sama na vsaki svoji strani. Krščanstvo gre za službo, da se je priznala človeku navedena in pravna osebnost, krščanstvo je položilo temelj pravičnemu socialnemu redu, v imenu krščanstva so narodi začeli zahtevati svoje pravice v smislu samoodločbe, krščanstvo je ženi vrnilo njeno dostojanstvo in posvetilo zakon, čigar dolžnostni smatra za temelj obstoja države, ki se po družini ohranja in množi. In katera družina je bolj sposobna, da narod ohrani in množi ter se zanj žrtvuje, kakor krščanska, ki živi po božji postavi?

Če te misli podčrtujejo danes drugod, kjer bi krščanstvo radi z očitkom protidržavnosti izpodkopali, ni odveč, če se pokaže puhlost takih ugovorov tudi pri nas, kjer se ta očitki tudi od časa do časa iz izvestnih krogov pojavljajo.

bo kdo vsilil vojno kot izbiro med propadom in častjo, tedaj naj vsi vedo, da se bodo vsi Francozi dvignili kot en mož, da si ohranijo svojo svobodo.

Francosko gospodarstvo nikdar boljše ko danes

Ta naša odločnost se je posebno izkazala v zadnjih dneh. Na finančnem in gospodarskem ter socialnem polju se uveljavlja silna poštenost. Naše gospodarstvo nikdar ni bilo v boljšem stanju kot je sedaj.

Vse se izvaja po načrtu. Narodna obramba je trdna. Zato sedanja mednarodna kriza francoskega naroda ni presenetila, ampak prav obratno, dvignila je njegovo odpornost in navdušenje. Kljub hudi mednarodni krizi Francija zato ni niti najmanj krenila s svoje poti. Naš denar še nikdar ni bil bolj trden kot danes in kako se vrača zaupanje v Francijo, se vidi iz tega, da je večeraj, ko je v sredi najtežje mednarodne krize, prišlo v Francijo 4000 kg zlata.

Čemu pooblastila

Toda Francija mora odvržati vse nevarnosti predvsem z svojo močjo. Zato sem zahteval in od parlamenta tudi dobil vsa pooblastila. Ta pooblastila in uredba pa so bile potrebne, da se dvigne vsa naša delavnost. Vse se mora opraviti hitro in varno. Tako smo na vseh poljih povečali svojo delavnost. Izdal sem že več vojaških odredb. Na vse te odredbe je naše ljudstvo z navdušenjem odgovorilo ter se poprijelo dela poudarja.

Vsi bomo prenesli te napore zato, da bo Francija ostala domovina pravice in svobode. Tako je danes naša moč večja kot pa je bila kdajkoli prej.

Moč Francije

Moč Francije: Njena silna armada, ki jo vodijo odlični poveljniki. Moč Francije: Njena domovina je bogata in pri nas ima ljudstvo vsega, da ne more nastati nikdar beda.

Moč Francije: Njena posestva po vsem svetu, predvsem pa njen imperij v Afriki, ki je nedotakljiva, ker na tem imperiju sloni tudi vsa moč Francije.

Moč Francije: To so njene moralne in duhovne vrednote, to je pridnost človeka, ki dela v svobodi in redu.

Moč Francije: To so njene prijateljstva in zavezništva, ki slone na pogodbah, pa tudi taka, ki slone na ljubezni narodov do svobode in do tistih, ki so v stiski in ki trpe.

Vse to so temelji velikih vrednot, ker je na drugi strani svoboda danes istovetnost s sužnjostjo in kjer dostojanstvo človeka nikdar ni bilo tako ponižano.

Mi se pa borimo za te svoje ideale zato, ker hočemo, da naj vsakdo živi po svojih volji, da naj vsakdo veruje tisto, kar mu srce velewa in da naj vsakdo misli tisto, kar mu njegov notranji genij narekuje.

Ker mi vse to verujemo, ne bomo dopustili, da bi samo moč, nasilje in samovolja urejevali razmerje med narodi. Najprej pa se bomo zmeraj borili s sredstvi svojih pravic in svojega prava in šele nazadnje, ko bodo vsa ta sredstva izčrpana, bomo prisiljeni poseči po svoji moči, ki bo pa izraz naše najvišje poštenosti. Zato lahko Francija mirno gleda v bodočnost. Bučne zahteve, ki se od nekdaj postavljajo proti njej, ji bodo pustile mirno.

To pa zato, ker ve zelo dobro, da uspešnost vseh njenih pogajanj ne bi mogla sloneti na drugem kot pa na njenih pravicah in pa v odločnosti, da zlomi in stre vsako nasilje.

Francija — Italija

Vem, da me ves svet sedaj posluša in pričakuje od mene, da bom govoril o odnosih med

Francijo in Italijo. Jaz bom pa naštel samo gola dejstva:

Dne 7. januarja sta Francija in Italija podpisali pogodbo v Rimu. S to pogodbo bi naj bila za zmeraj urejena vsa sporna vprašanja med Francijo in Italijo. Mi smo Italiji odstopili ozemlja v Afriki in ji dali gospodarske ugodnosti. Po etapah bi se naj bilo tudi uredilo vprašanje Italijanov v Tunisu.

Ta pogodba se je začela tudi izvajati. Nihče ni govoril o tej pogodbi ves čas abesinske vojne in o tem se tudi ni govorilo ob začetku italijansko-francoskih pogajanj v pomladi 1938 in tedaj, ko je s priznanjem italijanskega cesarstva naš veleposlanik Andre Francois Poncet prišel v Rim. Šele s pismom grofa Ciana z dne 17. decembra 1938 nam je bilo sporočeno, da ta pogodba ni več veljavna.

Mussolini pa je v svojem nedeljskem govoru rekel: »Ne zahtevamo od sveta ničesar, ampak samo želimo, da bi bil svet pravilno poučen o naših zahtevah. Kajti v notih od 17. decembra 1938 je bilo vse jasno povedano o naših zahtevah napram Franciji in ta glavna vprašanja so: Tunis, Džibuti in Suez.«

Povedati pa moram javno, da mi teh besed ne razumemo, kajti v tistem pismu ni bilo teh zahtev. Pismo z dne 17. decembra ni bilo v ničemer določeno in zato tudi na določene zahteve nismo

Nove Chamberlainove izjave

London, 29. marca. AA. Reuter: Predsednik vlade Chamberlain je podal na popoldanski seji spodnje zbornice tole izjavo:

Spodnja zbornica se spominja, da sem v svoji nedavni izjavi poudaril, da bomo ponovno proučili vse pojave našega narodnega življenja, vstevši tudi program o narodni obrambi. Pri tem proučevanju je na vlado napravila vtis potreba, ki se kaže v vsej državi, da naj ostane pri sistemu protivojne vojaške službe. Zlasti se ni moglo dovoliti, da bi se novaki za teritorialno vojsko odklonili, češ, da so enote, kakor se prijavljajo, že polne. Zato smo proučili položaj in prišli do tehle sklepov:

1. Kopenska operativna vojska, ki šteje danes v miru 130.000 mož, je podvojena in se bo v bodoče pomnožila na število voje formacije ter se bo temu številu dodala še 40.000 mož.

2. Kopenska operativna vojska, ki se bo tako preuredila v vojni formaciji, bo podvojena, tako da bo štela 340.000 mož.

Spodnja zbornica bo vedela, da imajo ti pomembni sklepi za posledico še druge ustrezajoče sklepe, da se poveča preskrba z živčjem, da se pomnoži število

odgovorili. Zato bodo jutri zjutraj naši listi objavili pismo, ki nam ga je italijanska vlada poslala dne 17. decembra. Prav tako bodo listi objavili jutri zjutraj vsebino note, ki smo jo čez nekaj dni Italiji poslali. Ponavljam, da v pismu ni bilo ničesar o iznešenih zahtevah.

Italijansko pismo namreč pravi čisto kratko, da Italija smatra pogodbo iz leta 1935 za neveljavno in opira to svoje stališče na ta glavni razlog: »Italija je zasedla Abesinijo in z ustanovitvijo novega imperija so bile za Italijo ustvarjene nove pravice.«

Mi pa ne moremo dopustiti takega tolmačenja in takih trditve. Kajti to se pravi, da prinaša vsaka nova zasedba in vsaka nova koncesija na dnevni red tudi nove pravice. In tako bi se z novimi koncesijami ustvarjalo sprti novo polje in novo območje zahtev in pravic.

Potemtakem bo vsaka nova koncesija nosila s seboj še tudi novo zahtevo. Poudarjam pa, da italijanskih zahtev v pismu z dne 17. decembra ni bilo.

Ce pa se mogoče misli, da naj o teh zahtevah pišejo listi ali pa da naj se te zahteve oblikujejo v območju pouličnih manifestacij, tedaj moram ponoviti samo eno, da ne bo Francija nikdar odstopila niti pedi svoje zemlje in da ne bo odnehala nikdar od nobene svoje pravice.

Vlada pa želi izvajati pogodbo, ki je bila podpisana v letu 1935, in to v njenem duhu in v okviru ciljev, ki smo jih ponovili. Obenem pa hočem tudi poudariti vse legende, ki se širijo po svetu s tem v zvezi.

Daladier je nato govoril mohamedancem v Tuniziji ter se jim zahvalil za njihovo rodoljubno zadržanje. Francija jih bo branila.

Francija — Nemčija

V nadaljnjem govoru je prešel na francosko-nemške odnose ter dejal, da je Francija z Nemčijo v duhu miroljubnosti podpisala monakovski sporazum in kasneje decembrsko izjavo o nenapadanju. Pred kratkim je odšla v Berlin delegacija gospodarskih ljudi, ki naj bi poglabila gospodarsko sodelovanje med obema državama.

Zasedba Češke in Moravske ter zasedba Prage po nemških četah pa je bila najhujši udarec vsemu temu prizadevanju. Več let so Nemci govorili o načelu samoodločbe narodov, ki ga je treba spoštovati.

Sedaj so si pa nenadno izbrali drugo pot in govorijo o »življenjskem prostoru«, ki pa se more končati nazadnje le v zmajraj večjih in širših zahtevah in nadaljnjih novih zasedbah. Ali se naj Evropa razvija v tem smislu. Izjavljam, da bi bila vojna strašna nesreča, za to tega nečemo, ampak hočemo pomagati Evropi, da naj se reši iz tega strašnega kaosa.

Daladier je zaključil svoj govor s pozivom na francoski narod, naj bo pošten, s pozivom nadalje na miroljubne narode Evrope Anglije in Amerike, naj skupaj s Francijo branijo ideale človeštva.

strokovnih instruktorjev in oskrba z opremo in rezervami ter vojni potencialom, ki je potreben za vzdrževanje pomorne vojske. Načrti za vse to so že izdelani, naknadne informacije bodo pa izdane od časa do časa. Vse to se bo doseglo, če se bo v bodoče za-

Teroristi v Londonu

London, 29. marca. b. Irski teroristi neumorno nadaljujejo svoje delo po Angliji. Najnovejši zločin, ki so ga storili, je bil poskus, da dvignejo v zrak most čez reko Temzo v vzhodnem delu Londona. Davi sta se slišali na Hammermith-skem mostu dve močni eksploziji, ki sta uničili del zgradbe, ki drži most in ga združujejo z močnimi jeklenimi verigami z drugo stranjo obale. Eksplozija je bila tako močna, da se je slišala nekaj kilometrov daleč v vsem vzhodnem delu Londona. V trenutku eksplozije je vozil čez most ravno neki avto, ki so ga drobci železnih delov močno poškodovali, vendar pa sta šofer in neka ženska, ki sta se peljala v avtomobilu, ostala pri življenju. Policija je takoj aretirala dve osebi.

Eden govor po radiu, namenjen Avstraliji. V njem je minister Eden v glavnem dejal:

Proti obarbljanju sile morajo demokratične države reorganizirati svoje narodno življenje, da bi ohranile nedotaknjeno svetinje svoje vere. Dogodki, ki so se odigrali ta mesec so s svojimi nedolnimi in težkimi ter žalostnimi posledicami dali nauk vsem državljanom in vsem državam. Kadar sila postane edino odločujoči činitelj v politiki, za miroljubne narode ne preostane več nobena druga pot kakor da se zedinijo za odpor proti nasilju.

V Nemčiji že letaki proti Angliji

Berlin, 29. marca. b. V uradih, tovarnah in po javnih zgradbah so pričeli Nemci lepiti plakate, v katerih opozarjajo Nemce na sovražno stališče Velike Britanije. Na plakatih poudarjajo, da bo Nemčija na vsak poskus klevet, ali na nepristojno zmerjanje voditelja tretjega rajha, kanclerja Hitlerja, po britanskih ministrih odgovorila s stičnimi protikrepi. Plakati zlasti poudarjajo dvoreznost britanske politike in zavzemajo ostro stališče proti kakršnem koli poskusu, da bi kdo od zunaj vplival na nemški narod.

Nemška propaganda na Danskem

Kopenhagen, 29. marca. AA. Havas. Od 150 učencev vojne šole, ki so prišli na Dansko, da v šlesvigu preživijo velikončne praznike, so jih danske oblasti aretirale 6 v Hadersgu, ker so v zvezi s predstoječimi volitvami vršili nacionalno-socialistično propagando ter lepili hitlerjevske letake.

Nemška vlada se je belgijski vladi opravičila

Bruselj, 29. marca. c. Nemški veleposlanik von Bülow je danes obiskal zunanjega ministra Soudana in mu izrekel obžalovanje nemške vlade zaradi tega, ker je nemška radijska postaja v Kölnu oddajala neko posebno oddajo za Nemce v Belgiji. Belgijska vlada je zaradi tega protestirala in je nemška vlada sedaj izrazila svoje obžalovanje, obenem pa napovedala, da nemška radijske postaje ne bodo več oddajale posebnih oddaj za Eupen in Malmedy.

Posveti o „protinemški fronti“

Anglija si prizadeva da bi pridobila Poljsko

London, 29. marca. b. Ves angleški jutranji tisk pripisuje velik pomen današnji seji britanske vlade, ker bo na njej sprejet sklep o bodoči britanski zunanji politiki. »Daily Telegraph« poroča, da je ministrski predsednik Chamberlain snoči ponovno sklical odbor za zunanje politične zadeve. To je storil zaradi vedno večjega ogrožanja Poljske in zaradi nevarnosti, da tudi Romunija ne izgubi svoje svobode. To so bili glavni razlogi, da je Chamberlain v 24 urah že drugič sklical k nujni seji odbor ministrov, ki so pretresali zunanje politične zadeve.

Kakor poročajo britanski listi, gre predvsem zato, da vlada Velike Britanije ugotovi v kakšni smeri lahko vpliva na dogodke. Merodajni britanski krogi so mnenja, da za primer napada na Poljsko ali Madžarsko demokratske države ne bi zahtevale pomoči Sovjetske Rusije, ker bi bila ruska pomoč nekoliko pozneje brčkone mnogo važnejša.

Angleška in francoska diplomacija sta se zadnje čase mnogo trudili, da ogrožene države Poljsko, Romunijo in Madžarsko ter še kakšno balkansko državo pridobijo za to, da si obljubijo te države medsebojno pomoč. Izid teh diplomatskih naporov seveda ni bil objavljen.

Za britansko vlado je sedaj vprašanje, če bo še naprej smela ostati kot gledalec, ki ne sodeluje kadar se nasilno spreminja evropska zemljepisna karta in ali bo treba poseči vmes in na kakšen način. »Daily Mail« poroča iz Varšave, da je večerajnja Chamberlainova izjava v poslanski zbornici napravila na Poljskem izredno ugoden vtis, ker po tej izjavi sodeč britanska vlada misli na mnogo več in ne le na v Evropi ogrožene države. Britanska vlada je dala vedeti, da se po nje-

nem mnenju nova vojna ne bo mogla omejit, če bi izbruhnila med Nemčijo in Poljsko. Poljska vlada je zaradi tega dobila do Velike Britanije neko zaupanje. Britanska vlada bo dobila stalna poročila od poljske vlade o poteku razgovorov med Varšavo in Berlinom. Trdijo, da Nemčija doslej Poljski še ni postavila nobenih stvarnih zahtev.

Seja angleške vlade

London, 29. marca. AA. Reuter: Današnja seja vlade je trajala nad dve uri. Ponovne seje danes ne bo. Danes je bil v spodnjem domu sporočen vladni sklep, da se suhozemska vojska podvoji. Odslej bo kopenska vojska štela 340.000 mož.

Seja francoske vlade

Pariz, 29. marca. AA. Havas: Današnja seja francoske vlade je bila skoraj izključno posvečena vprašanjem zunanje politike, a v prvi vrsti ekspozituro ministrskega predsednika Daladierja glede izjav, ki jih bo dal nocoj po radiu. Razprava o zunanje-političnih vprašanjih je trajala približno dve uri, tako da so morala biti ostala vprašanja, ki so bila na dnevnem redu, odložena za prihodnjo sejo francoske vlade. O izjavah ministrskega predsednika Daladierja člani vlade niso hoteli povedati ničesar. Zvedelo pa se je vendar, da bo Daladierjev govor trajal približno pol ure in da bo ministrski predsednik v svojih izjavah zelo precizen.

Edenov poziv za zedinjenje vseh v borbi za svobodo

London, 29. marca. AA. Reuter: Danes je imel bivši angleški zunanji minister Anthony

Uvoz bombaža in volne

Ljubljana, 29. marca. Lani smo uvozili v našo državo 21.635 (16.807) ton surovega bombaža v vrednosti 264.1 (254.56) milij. din. Od tega smo uvažali iz naslednjih držav USA 178.6 (167.1), Brit. Indija 38.54 (43.85), Egipt 29.3 (27.75), belgijski Kongo 7.0 (4.66), Peru 6.47 (3.64), Anglija 2.1 (3.07), in Mehika 1.4 (leta 1937 —) milij. din.

Nadalje smo lani uvozili 4.470 (4.297) ton volne za 120.7 (103.0) milij. din. Največ volne so nam (v milij. din, v oklepajih podatki za 1937) dobavile naslednje države: Anglija 39.3 (39.2), Urugvaj 33.0 (9.4), Argentina 23.6 (16.9), Avstralija 9.9 (4.84), Grčija 5.4 (6.4), Belgija 3.5 (4.0), Francija 2.85 (—) in Nova Zelandija 2.45 (16.1).

Pri volni vidimo posebej, da je uvažamo iz različnih držav tudi s posredovanjem drugih industrijskih držav. Seznam držav, iz katerih uvažamo bombaž in volno, pa nam kaže, da so to vse države, v katerih je treba bombaž in volno plačevati s devizami in da ju ne moremo dobiti kompenzacijskim putem.

Društvo industrijskih in veletrgovcev

V sredo dopoldne je imelo Društvo industrijskih in veletrgovcev v Ljubljani svoj 13. občni zbor. Občni zbor je vodil predsednik g. Stane Vidmar, prisostvovali pa so mu zastopniki Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, Zveze trgovskih združenj, ljubljanskega združenja, Zveze industrijskih in trgovskega društva Merkur.

Iz predsedniškega poročila posnemamo, da so se težave našega gospodarstva zlasti v deviznem pogledu znatno povečale zaradi teritorialnih izprememb v Srednji Evropi v zadnjih dveh letih. V našem notranjem gospodarstvu se pozna posledice močne davčne obremenitve, ki je pri nas posebno znatna. Saj je dosegel znesek neposrednih davkov lani okoli 315 milijonov din. Poleg tega so naše samoupravne dajatve najvišje v državi. Znatni so tudi prispevki za socialno zavarovanje. To je v veliki meri tudi vzrok, da se industrija seli iz naših krajev in je zaradi tega potrebno čim prej rešiti vprašanje izenačenja obremenitve.

Opozarja na potrebo konzultiranja gospodarskih krogov pred uveljavljanjem uredb in zakonov ter pravnih ukrepov kakor tudi potrebo gospodarskega sveta.

Splošne gospodarske razmere vplivajo tudi na obseg poslovanja društva, ki stalno in znatno narasča. Zlasti se je izpopolnil društveni informacijski oddelček, katerega se poslužuje vedno več članov. Gospodarska zadruga članov Društva industrijskih in veletrgovcev se je ustanovila lani in je dosegla že lepe uspehe, ima pa namen pripraviti s časom tudi organizacijo eskompta trgovskih terjatev.

Društvo šteje 270 članov, njegov urad ima pa zaposlenih 15 kvalificiranih moči.

Tajniško poročilo je podal g. Jernej Jelenič, ki je podrobno orisal delo posameznih oddelkov. V informacijskem oddelku je število izdanih informacij naraslo od 9500 na 11.535 in izdaja Društvo mnogo informacij tudi že za inozemstvo, ker je dokaz, zaupanja v društvene informacije. Če bi se člani bolj posluževali tega oddelka, bi se lahko pristojbine znižale. Za poslovanje je zagotovljena popolna tajnost.

Insolventni oddelček društva je interveniral v 185 primerih, leta 1937 pa v 158 primerih. Skupno je izvršil prijav za 5 milijonov.

Dobre uspehe izkazuje tudi opominjevalna in izvrševalna služba. Delo davčnoinformativnega oddelka je znatno naraslo. Ker so narasli posli v vseh oddelkih, se je povišalo tudi administrativno poslovanje (knjigovodsko in blagajniško). Za svoje članke je lani društvo izterjalo za 0.7 milij. zapadnih obrovkov.

Pregledno blagajniško poročilo je podal blagajnik, ravnatelj g. Josip Ljubič. Dohodki so presegali izdatke 5208 din (pri tem je že upoštevana manjša izguba informacijskega oddelka). Društveni rezervni sklad je narasel že na 81.159 din. Po sklepu obnega zbora je bil pribitek dotiran rezervam. Po poročilu nadzorstva so bila vsa poročila z odobravanjem sprejeta.

Pri naslednjih volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik g. Stane Vidmar, podpredsednik g. Josip Lavrič, blagajnik g. Josip Ljubič, tajnik g. Jernej Jelenič, v odbor pa so prišli zopet g. Anton Agnola, Josip Čemažar, Franc Heinrihar, Franc Kham, Zdenko Knez, Oskar Schmitt in Albin Smrkolj (namestniki: Ferdo Pinter, Evgen Ivanc, Ivan Prešeren). V nadzorstvo so bili izvoljeni gg. Franc Urbanc, Zane Miklavc in Anton Znidaršič.

— Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede in trpe zaradi tega prav pogosto na trdi stoli, naj pijejo vsak dan čašo naravnega »Franz-Josefove« gorenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni porabi.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25 V. 35.

Zaposlenost v januarju 1939

Iz pravarjav objavljenih podatkov Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je razvidno, da je število zaposlenih delavcev od decembra na januar p. 1939 za 42.865, kar je običajen sezonski pojav, v primeru z lanskim januarjem pa je število zaposlenega delavstva naraslo za 24.167 ali za 3.89%, kar dokazuje, da je zaposlenost našega gospodarstva še nadalje visoka.

Primerjava posameznih strok od januarja 1938 na januar 1939 kaže veliko povečanje zaposlenosti v tobačni industriji, pri gradbi prevoznih sredstev, pri gradbi železnic, cest itd.

Po uradih je največji prirastek zaposlenosti v Belgradu, Skoplju in Osičku. Zmanjšanje je izkazano pri uradih v Sarajevu, Banja Luki, Subotici, Zagrebu in na Sušaku.

Povprečna dnevna zavarovana mezda je od januarja 1938 do januarja 1939 narasla za 0.60 na 23.70 dinarjev, vendar je za 0.15 din manjša kot decembra lani. Skupna zavarovana mezda je znašala januarja 1939 382.65 milij. din (decembra 1938 410.75, januarja 1938 359.14 milij. din).

Francoski senzacionalni vefilm

GIBRALTAR

Angleški Intelegence Service in franc. kontrašpijonaža v borbi za špijoni

VIVIAN ROMANCE E. v. STROHEIM R. DUCHESNE

Gospodarstvo

Naša zunanja trgovina februarja 1939

Iz pravkar objavljenih podatkov o naši zunanji trgovini je razvidno, da je znašal januarja letos uvoz v našo državo 112.609 (lani februarja 131.756) ton v vrednosti 402.1 (431.0) milij. din, kar pomeni zmanjšanje po količini za 14.53%, po vrednosti pa za 6.71%. Izvoz je znašal februarja letos 138.02 (lani februarja 301.610) ton v vrednosti 339.5 (394.3) milij. din, tako da se je izvoz zmanjšal od lanskega februarja sem po količini za 27.71%, po vrednosti pa za 13.89%.

Razvoj naše trgovinske bilance v prvih 2 mesecih lani in letos je razviden iz naslednjih števil (v milij. din):

	Uvoz	Izvoz
januar	370.85	378.3
februar	431.0	402.1
skupno	801.84	780.36

Naša trgovinska bilanca izkazuje za februar pasivnost v znesku 62.57 milij. din, dočim je znašala januarja letos pasivnost 59.2 milij. din, februarja lani 36.7 milij. din.

Skupno je v prvih 2 mesecih letos znašala pasivnost naše trgovinske bilance 121.8 milij. lani v istem času pa je znašala pasivnost 50.9 milij. din, ker se je izvoz bolj zmanjšal kot uvoz.

Po posameznih predmetih je bila slika naše zunanje trgovine in naslednja (v milij. din), v oklepajih podatki za januar 1939:

Uvoz: surov bombaž 22.57 (38.1), bomb. prediva 32.3 (31.7), bomb. tkanine 11.57 (7.9), surov volna 7.5 (20.0), voln. predivo 8.2 (13.0), voln. tkanine 16.96 (8.45), svil. predivo 8.6 (7.4), nepredelano in polpredelano železo 8.5 (4.8), pločevina 6.35 (2.45), železniški material 9.8 (3.87), razni popolnoma izdelani predmeti iz železa in jekla 30.36 (25.84), surov nafta 7.14 (5.1), riž 5.0 (7.0), limone in pomaranče 5.25 (3.9), ostalo južno sadje 2.16 (2.1), kava 4.6 (4.0), premoz 14.2 (9.47), oljnatih plodov, semen itd. 6.14 (6.6), stroji, orodje in aparati 29.4 (25.2), elektrotehnični predmeti 13.26 (12.4), prevozna sredstva 20.15 (15.6).

Izvoz: pšenica 17.2 (11.1), koruza 1.34 (7.45), fižol 3.76 (6.45), konoplja 18.3 (21.8), konji 3.0 (4.2), goveda 2.4 (4.2), prašiči 21.26 (36.4), perutnina 2.75 (2.15), svinje 17.45 (15.66), mast 8.66 (7.16), jajca 17.54 (3.0), perje 6.24 (5.96), drva 3.2 (1.75), stavbni les 52.35 (45.2), oglje 1.2 (1.4), železniški pragovi 1.44 (3.64), izdelki iz lesa 2.05 (2.8), cement 3.8 (2.25), baker 60.1 (35.7), zelje in rude 16.0 (31.96).

v letu 1938

Prejeli smo 593 strani obsegaajočo statistiko naše zunanje trgovine za leto 1938, ki jo je z hvalnevredno točnostjo izdal carinski oddelček finančnega ministertva. Iz obsežne publikacije posnemamo nekatere zanimive podatke o naši zunanji trgovini v lanskem letu obenem s primerjavo za l. 1937 in 1936.

Pota naše zunanje trgovine.

Iz statistike je razvidno, da je bila naša zunanja trgovina po potih usmerjena takole (v tisočih ton):

	Uvoz:		
	po suhem	po morju	po rekah
1936	372	384	215
1937	443	410	252
1938	503	422	344

	Uvoz:	Izvoz:
1936	884	1.518
1937	1.711	1.897
1938	1.314	1.791

Iz tega pregleda je razvidno, da je leta 1936 bilo razmerje med uvozom po suhem in uvozom po morju in rekah (skupno) 38.27 proti 61.73; leta 1937 je bilo to razmerje 40.08 proti 59.92, lani pa 39.64 proti 60.36. Pri izvozu je bilo isto razmerje leta 1936: 30.81 proti 69.19, 1937 37.56 proti 62.44, lani pa 35.49 proti 64.51% vsega izvoza po teži.

Uvoza zlata.

Če hočemo dobiti pravilno sliko naše trgovinske bilance (samo blagovni promet), moramo izločiti uvoz zlata, ki se porablja v industrijske in obrtne svrhe, ampak služi za okrepitev zlate podlage naše Narodne banke. Ta uvoz zlata je znašal leta 1936 85.3, leta 1937 92.9, lani pa 26.2 milij. din. To postavko je odšteli od skupne vrednosti našega uvoza, da dobimo potem čisto blagovno bilanco naše zunanje trgovine. Po teh korekturah je bila v zadnjih treh letih naša zunanja trgovina naslednja (v milij. din):

	Uvoz:	Izvoz:	Bilanca:
1936	3.991.7	4.376.2	+ 384.5
1937	5.149.9	6.272.4	+ 1.131.5
1938	4.949.1	5.047.4	+ 98.2

Kino Sloga tel. 27-30

ob 16., 19. in 21. uri

Fantom trubadur

* Alice Jaye * Jack Haley *

Zabavna glasbena in pevska komedija

Janko Grampovčan:

Socialna politika nove Grčije

Leta 1936. je znašalo v Grčiji število bolnikov 1.800.000 na 7 milijonov prebivalcev (25%). Vsako leto je umrlo 110.000 ljudi. Na 250.000 letničnih bolnikov je prišlo letno 11.000 smrtnih slučajev. Od malarije je bilo bolnih 1.5 milijona ljudi in od teh jih je umrlo letno 2.000. Venerične bolezni so prodirle do osamljenih podeželskih hiš. Cela Grčija je razpolagala tedaj s 13.000 bolnišniških postelj, čeprav bi jih potrebovala najmanj 17.000. Novi režim je izdal še prvo leto 1½ milijarde drahem kot prvo pomoč. Smrtnost je v Grčiji naravnost obupna. Po dolgotrajnem življenju stoje po vrsti: Amerika 65 let, Švedska 61, Nemčija, Danska 60, Norveška, Vel. Britanija, Holandija 55, Avstrija, Švica 53, Italija, Francija, Čehoslovaška 52, Poljska 46, Španija 43, Grčija — 34. Novi režim je šel takoj na daljno delo. Zgradil je celo vrsto bolnišnic, osnoval po vseh mestih protituberkulozne dispanserje, kjer je narod — brezplačno zdravljen. Kdor bi po dveh letih odkar vlada novi režim zopet potoval v Grčijo, ne zato, da obišče stara svetišča in obuja spomine iz šolskih knjig, ampak da stopi v živo življenje, ki živi ob teh razvalinah, ta se bo čudil temu razvoju mnogo bolj, kot pa mrtvi umetnosti. Umetnost je vdahniti mrtvemu kamenju duha, a še neprimerno večja je umetnost dvigniti duha naroda, mu vliti volje za življenje, ter mu to življenje tako urediti, da bo vredno — živeti človeku, kot podobi božji. Reči moramo, da se je g. Metaksas leta v to obilni meri posrečilo. On je v dobrih dveh letih dvignil celo vrsto domov za otroke, starce, slepce, mutaste (šole) sirote, manj nadarjene itd., ki vsi uživajo dobre teh

zavodov — brezplačno. Vprašanje narodnega zdravja je prevzela vlada sedaj popolnoma v svoje roke. Mnogoštevilne zdravstvene zadruge, ki so zrastle v zadnjih dveh letih, v Grčiji in v katerih grški narod sprejema po nizkih cenah zdravila za zdravniško pomoč brezplačno, je vlada podpirala z vsemi močmi, vendar pa vlada v teh zadrukah ne vidi končne rešitve zdravstvenega problema. V zakonskem naletu, ki ga je vlada izdelala in ki bo najbrže že letos stopil v veljavo kot zakon, je vlada storila neprimerno več. Po novem zakonu je predpisana obveznost bolniškega zavarovanja za — kmeta. Ta obveznost se razteza na vse člane družine. V Grčiji obstaja danes 4000 obveznih združenj te vrste s po 200 kmetskimi družinami. Zdravniška pomoč in zdravila in zdravljenje zahteva ogromno denarnih sredstev. Vlada ima za pokritje teh stroškov v načrtu sledeče: 800.000 kmečkih družin troši sedaj letno 1.200 milijonov drahem za zdravljenje. V bodoče bodo te stroške nosili: 600 milijonov država in poljedelska banka. 228 milijonov drahem zdravniški (vsaki po 6000 letno kot poseben davek), 134 milijonov drahem lekarnariji, ostanek pa bodo prispevale same družine. Ne, kadar gleda ta življenjski in socialni preporod Grčije, ta ne bo mogel trdit, da je nova Grčija zajadrala v — fašistovski vode, še manj pa — v komunistične. Kdor gleda na te pojave nove Grčije objektivno, ta bo dal prav onim, katerim se je posrečilo, da so okoli sebe zbrali 600.000 grške mladine in to največ iz delavskih in kmečkih slojev, ki v navdušenjem prisega zvestobo: Bogu, narodu in vladarju, in ki pravijo: »Grški narod je z navdušenjem našel zopet — sebe!«

Občni zbor: Celjska posojilnica, d. d. Celje, 19. aprila ob 17. Jugoslovanske tekstilne tvornice Mautner, d. d. Ljubljana 24. aprila ob 11 v Kred. zavodu (volitve v upravo in nadzorstvo), Sentianški premogovnik And. Jakl, d. d. v Krmelju pri St. Janžu

Borze

Dne 29. marca 1939.

Svetovne efektne borze

PARIZ: Usmerjenost tečajev navzdol, dobro pa se drže francoske rente.
LONDON: Tečaj nekoliko bolj vzdržani.
AMSTERDAM: Slabo razpoloženje.
NEW YORK: Tečaj zopet pada.

Denar

Angleški funt 238 oz. 258

Nemški čeki 13.80

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 236.10—239.90. Nemški čeki so tudi ostali neizpremenjeni na 13.70—13.90.

Grški boni so beležili v Zagrebu 30.765 do 31.465, v Belgradu 31.25 denar.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 3 milij. 019.782 din, v Belgradu 5.085.000 din. V efektih je bilo v Belgradu prometa 2.456.000 din.

Ljubljana — Tečajni primor.

Amsterdam 100 hl. gold. 2343.50—2381.50
Berlin 100 mark 1776.12—1798.88
Bruselj 100 belg. 742.70—754.70
Curih 100 frankov 995.00—1006.—
London 1 funt 206.80—210
Pariz 100 frankov 116.70—119.—
Trst 100 lir 232.65—235.75
Curih, Belgrad 10, Pariz 11.785, London 20.885, New York 445, Bruselj 74.85, Milan 23.42, Amsterdam 236.20, Berlin 178.30, Stockholm 107.40, Oslo 104.70, Kopenhagen 98.025, Sofija 5.40, Varšava 83.50, Budimpešta 87.30, Atene 3.90, Carigrad 3.60, Bukarešta 3.37, Helsingfors 9.1875, Buenos Aires 102.50.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 467.50—472.50

v Zagrebu 465 —469

v Belgradu 468.50—469

Ljubljana. Državni papirji: 7% inv. pos. 100 do 102, agrarji 61—62, vojna škoda promptna 467.50—472.50, begl. obv. 90—91, dalm. agr. 89.50 do 90.50, 8% Bler. pos. 99.50—101.50, 7% Bler. pos. 93.50—95, 7% pos. Drž. hip. banke 100—101, 7% stab. pos. 99—100, — Delnice: Narodna banka 7.600—7.700, Trboveljska 190—200.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 100 denar, vojna škoda promptna 465—469, begl. obv. 90—90.75 (90, 90.75), dalm. agrarji 89.25—90.50 (90), 8% Bler. pos. 99—100.50, 7% Bler. pos. 93 do 94, 7% stab. pos. 98—98.50, — Delnice: Gutmann 35—45, Sladk. tov. Osiček 85 denar, Jadranska plošča 350 denar.

Belgrad. Državni papirji: 7% inv. pos. 101 do 102 (102), agrarji 62.25 denar, vojna škoda promptna 468.50—469, begl. obv. 90.50—91 (90.75, 90.65), dalm. agr. 89.75—90.25 (90), 4% sev. agr. 62.25—63, 6% šumske obv. 89 denar, 8% Bler. pos. 101—101.25 (101), 7% Bler. pos. 93.50—94 (93.50, 93, 75), — Delnice: Narodna banka 7.6000 blago. Priv. agr. banka 232 denar.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. — Tendence neizpremenjena. — Promet srednji.

Živinski sejmi

Mariborski sejem 28. marca. Prignanih je bilo 8 konj, 16 bikov, 160 volov, 412 krav in 9 telet, skupaj 605 komadov. — Cene so bile naslednje: debeli volji 3.50—4.75 din, poldebili volji 3—4 din, plemenski volji 4—5.50, biti za klanje 3—4, klavne krave debele 3.75—4.25, plemenske krave 3—4, krave klobasrice 2—2.50, molzne krave 4—5, breje krave 3.50—4.25, mlada živina 3.75—5, teleta 4.50—6 din za 1 kg žive teže. — Prodanih je bilo 277 komadov. — Meene cene: volovsko meso I. vrste 10—12, II. vrste 8—10, meso od bikov, krav, telic 6—12, telečje meso I. vrste 10—12, II. vrste 8—10, svinjako meso sveže 10—14 din za 1 kg.

Mariborski sejem 24. marca. Na svinjski sejem sta bili pripeljani 202 svinji. Cene so bile: Mladi prašiči 5—6 tednov stari, komad 80—100 dinarjev, 7—9 tednov stari 115—140, 3—4 mesece 200—280, 5—7 mesecev 330—450, 8—10 mesecev 470—510, 1 leto stari 730—980, 1 kg žive teže 6—8 din, 1 kg mrtve teže 8—11 din. — Prodanih je bilo 78 svinj.

Zivinski sejem na Zigerskem vrhu, obč. Blanca, dne 21. marca 1939. Blike so prodajali po 3.50 do 4.50 din, vole po 4.50 do 5 din, junce po 4.50 do 5 din, krave po 3 do 4 din, telice po 4.50 do 5 din in teleta po 5 din za kilogram žive teže.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Slovenskih Konjicah, dne 27. marca t. l. Voli II. vrste 4.50 din, volji III. vrste 3—4 din; telice II. vrste 4 din, III. vrste 3.50 din; krave II. vrste 4 din, III. vrste 3 din; teleta I. 4.50, II. 4; prašiči šepharji 9 din, prašiči pršutarji 8 din za kilogram žive teže. — Goveje meso I. vrste 12, II. vrste 10 din; svinjina 14, slanina 16, svinjska mast 18; čisti med 16, goveje surove kože 8, telečje surove kože 10, svinjske surove kože 6 din za kilogram. — Pšenica 225 din, ječmen 200, rž 200, oves 175, koruza 150, fižol 250, krompir 80, seno 45—60, slama 30 din; pšenična moka do 325 din, koruzna 200 din za 100 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 3.50—4.50 za liter, finejše sortirano vino pri vinogradnikih 5—7 din za liter.

15. aprila ob pol 12 (volitve uprave in nadzorstva). Premogovna združba »Belokrajina« v Črnomlju dne 15. aprila ob 11 v rudn. pisarni v Krmelju (volitve članov razpisateljstva in revizorjev).

Saturnus, d. d. Ljubljana-Moste. Glavnica 3.0, bilančna vsota 17.8 (18.24), brutodonos 7.9 (7.66), čisti dobiček 0.33 (0.34) milij. din.

Zveza pivovarske industrije kr. Jugoslavije. Uprava Zveze pivovarske industrije kr. Jugoslavije se je konstituirala takole: predsednik Živojin Nesit, ravnatelj Vajfertove pivovarne v Belgradu, podpredsednik Viljem Nemenz, ravnatelj pivovarne Union v Ljubljani in Anton Bailony, član uprave pivovarne Bailony in sinovi v Belgradu, glavni tajnik je pa g. dr. Cvetko Gregorič.

Likvidacija. Na svojem obnem zboru 25. februarja je sklenila Komercialna banka, d. d. v Zagrebu, likvidacijo.

Danes predstava samo ob 16. uri.

Večerni predstavi odpadeta zaradi koncerta!

Danielle Darrieux
v vlogi kneginje
Katje Dolgorokove

Nekronana carica

Kino Union

Telefon 22-21

Največji razbojniški proces po rokovnjaški dobi

Razprava proti zlo-
glasnim razbojnikom
Pintariču, Kodru
in njunim pajdašem

Maribor, 29. marca. Pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča v Mariboru se je začel danes dopoldne razbojniški proces, ki je gotovo največji, kar jih je bilo pri nas na Slovenskem po rokovnjaški dobi. Na zatožni klopi sedita razbojnika Koder in Pintarič ter 17 njunih pomagačev. Pintarič in Koder sta skušala obnoviti zopet staro rokovnjaško tradicijo, toda morala sta spoznati, da današnji časi za takšno obrito niso več primerni. Prehitro se za vsak zločin izve, prehitro se lahko organizira zasledovanje in tako je njuna razbojniška slava trajala razmeroma le kratko dobo. Vendar pa je tudi ta čas zadostoval, da sta se proslavila z razbojniškimi dejanji ter sta postala med ljudmi popularna, kakor svoje dni znani rokovnjaški kolovodje.

19 obtoženih

Zaradi nekaterih mladoletnikov, ki so v proces zapleteni, je današnja pravna tajna. Če bi bila javna, bi bil k njej gotovo naval, kakor ga na mariborskem sodišču še ne pomnijo. O zločinih obeh razbojnikov ter njunih pajdašev smo že svoj čas ob priliki preiskave obširno pisali ter navajali imena vseh današnjih obtožencev. — So to: 30 letni Melhior Pintarič iz Dolnje Bistrice pri Strigovi, 30 letni Jožef Koder iz Maribora, 26 letni Martin Majerič iz Sv. Tomaža pri Ormožu, 17 letni Ludvik Kelc iz Rogoznice, 20 letni Jakob Juhart iz Visol, 18 letni Rudolf Maglica iz Skok pri Slivnici, 30 letni Karl Rap iz Sv. Vida pri Ptuj, 28 letni Edvin Koder iz Dobrovec, 34 letni Martin Maglica iz Skok, 25 letni Jožef Maglica iz Skok, 32 letni Jožef Kac iz Ješence, 37 letni Anton Godec iz Skok, 28 letni Ivan Godec iz Skok, 29 letni Karl Hojker iz Ptuja, 24 letna Slavka Kac iz Ješence, 34 letna Marija Planinšek iz Ješence, 30 letna Marija Adam iz Rogoze, 50 letna Lucija Maglica iz Skok in 32 letna Marija Korotaj iz Rač.

Pintarič osnuje razbojniško tolpo

Večina obtožencev je že predkaznovanih. Številne kazni imata za seboj predvsem Koder in Pintarič, prav nevarni tipi pa so tudi Juhart, Majerič in Kelc. Slednji je kljub svoji mladosti že izredno pokvarjen, bil je že več let v poboljševalnici. Juhart je bil že šestkrat obojen zaradi tatvin in vlomov. Večinoma so se spoznali s Pintaričem in Kodrom že v zaporih mariborskega sodišča in kaznilnice. Ko je potem Pintarič prišel v začetku lanskega leta na svobodo, se je kmalu zopet znašel s svojimi znanci iz zaporov. Vsi so zahajali v Betnavski gozd, ki je znano zbirališče temnih elementov in zločincev ter so tam kovali načrte za razne zločine. Pintarič se je najprej združil z Majeričem ter sta sklenila, da bosta oropala posestnika Hergula v Cvetkovic pri Ptuj, za katerega je Majerič vedel, da je prišel pred nekaj leti iz Amerike ter je prinesel s seboj veliko premoženje. Misli sta, da hrani Hergula denar doma. Vlomila sta pri njem, našla pa sta večino hrane, hranilne knjižice in vrednostne papirje, pištolo, in obliko, v skupni vrednosti 241.817 din. Ker pa knjižic in papirjev ni bilo mogla spraviti v denar, sta jih uničila. Nato sta se vrnila nazaj v Betnavski gozd pri Mariboru. Pintarič je uvidel, da se dosežejo dosti lepši uspehi, če se gre na delo v družbi, pa si je osnoval razbojniško tolpo, v katero je poleg Majeriča vzel še Juharta in Kelca. Pridružil se jim je tudi Rap, ki je bil sicer zaupnik orožnikov, vendar je držal z razbojniki ter je najbrž orožnike nalašč spravil na napačno eled. Rap je prevzemal od razbojnikov plen ter ga prodajal raznim odjemalcem na deželi.

Majerič in Juhart prijeta

Pintaričeva tolpa je šla takoj na delo. V noči na 19. junij so obiskali posestnika Grajva v Dupleku. Grajva in njegovi ženi so s pištolami grozili ter zahtevali denar, katerega pa niso našli. Vrnili so se v Betnavski gozd, ko pa so jim postala tla prevročna, so šli na potovanje. Zagrešili so celo vrsto zločinov v Dravski in Mislinjski dolini ter v okolici Čadranja, Opotnice in Poljčan, dokler se ni posrečilo orožnikom, da so tolpo razpršili, ko so Majeriča in Juharta prišli. Pintarič in Kelc sta srečno pobegnila. Pintarič se je potem zatekel k svoji ljubici Neži Majšler v Skoke pri Račah, kjer se je skrival pred orožniki. Tam se je potem sestel s Kodrom.

Koder sklene zvezo s Pintaričem

Jožef Koder izvira iz poštene rodbine, ima pa za seboj težko zločinsko preteklost. Opetovano je sedel v zaporih, kjer se je spoznal s Pintaričem. Lansko leto je prišel iz ječe, pa se je nastanil pri svojem bratu Edvinu v Dobrovcu, od tam pa se je preselil k družini Maglica v Skokah. Komaj je prišel iz ječe, je že začel kraji. Posrečilo se mu je nekaj velikih vlomov, ki so mu vrgli mnogo denarja. V noči na 10. junija je vlomil pri posestniku Grajvu v Trnčah, kateremu je odnesel 26.000 dinarjev. Prav tako mu je vrgel velik plen vlom v trgovino Magdalene v Račah ter pri Jakobu Krepflu v Staršah. Je pa z denarjem zelo razmetaval. Ko je zvedel, da se Pintarič mudi v Skokah pri svoji ljubici, je stopil z njim v stike in sklenila sta, da bosta začela skupaj razbojniško življenje. Oba so zasledovali orožnike, pa sta si obljubila, da se jim živa ne udata. V znak prijateljstva sta si zamenjala svoji pištoli. Sklenila sta, da se bosta lotila velikih reči, ki jima niso prinesle dosti denarja. Človeško življenje ne sme imeti pri tem nobene vloge. Načrte je delal Koder, ki je takoj prevzel vodstvo. Odločila sta se, da bosta vlomila pri gostilničarki Neži Sel v Zrkovcih, kjer je Koder že poprej nekoč vlomil ter je razmere poznal. Vdrla sta s ponarejenimi ključi v gostilno ter zahtevala od gostilničarke z orožjem denar. Ker jima ga ni dala, sta jo tako pretepla in osuvala z nogami, da je ležala potem več mesecev v bolnišnici.

Umor Romana Ačka

Roparja sta se vrnila v Skoke, kjer jima je mladi Rudolf Maglica povedal, da hrani posestnika Romana Ačka v Kalšah pri Smartnem na Pohorju doma 7000 din, ki jih je dobil za vole. V noči na 25. junija sta šla v Kalše k Ačku. S ponarejenimi ključi sta vdrla v hišo ter planila s samokresni v rokah v spalnico. Zbudila sta iz spanja Ačka, njegovo ženo in vse domače ter nato z grožnjami zahtevala denar. Ačka je porabil ugoden trenutek ter zbežal iz hiše. Prebudil je hlapca, ga poslal k sosedom po pomoč, sam pa je šel zopet s vilami oborožen k hiši ter je pogledal skozi okno, kaj se

dogaja. Eden od razbojnikov pa je zagledal obraz na oknu ter ustrelil. Zadel je Ačka v glavo ter ga na mestu umrlil. Nato je pobegnila še Ačkova žena, za katero je Koder streljal, pa je ni zadel. Medtem pa je hlapec obvestil sosedo, vsa vas je bilo pokonci in razbojnika sta iz strahu brez plana zbežala. Na begu sta izvršila še več zločinov. Najprej sta močno pretepla krojača Julija Korbuna. Na nadaljnji poti sta napadla gonjača živine Vincenca Duha, ga ranila in nevarno poškodovala ter mu vzela 70 din. Na koncu sta srečala pri Polskavi kosce, ki so kosili na bližnjem travniku. S samokresi sta jih prisilila, da so morali po vojaško eksercirati, ker pa se je Martin Fideršek uprl ter ni hotel ubogati komande, je Pintarič ustrelil vanj ter ga je zadel v glavo in nevarno ranil.

Lov za razbojniki

Zločin v Kalšah je povzročil veliko razburjenje. Vse orožniške postaje so bile na nogah, dobile so ojačenje in začel se je za obema razbojnikoma lov, kakor ga v naših krajih ne pomnimo. Razbojnika sta bežala proti Dravi, kjer sta ukradla čoln ter se z njim odpeljal do Skorbe pri Ptuj. Tam sta stopila na suho, čoln pa spustila po Dravi. Ošla sta v Skorbo, kjer sta obiskala Jožeta Zajška, katerega sta poznala iz zaporov. Zajšek jima je postregel s pijačo, prišli so še drugi fantje in začelo se je splošno popivanje in veseljačenje, ki pa bi se bilo skoraj žalostno končalo. Eden izmed fantov je Pintariču ukradel pištolo. Ko je Pintarič tatvino opazil, je čisto po-

Melhior Pintarič

Jožef Koder

Javna razprava proti razbojnikom

Dasi se je sprva govorilo, da bo razprava proti razbojnikom zaradi nekaterih obtoženih mladoletnikov, je bila danes zjutraj vendar proglašena za javno. Na vse zgodaj zjutraj je bila že zbrana pred sodiščem ogromna množica, tako da je policijska straža komaj vzdrževala red ter je spustila v sodno dvorano na št. 53 samo omejeno število poslušalcev. Razpravo vodi vsa dr. Turato, prisodniki pa so dr. Lešnik, dr. Čemer, Lešnik, dr. Grmovšek. Obtožbo zastopa državni pravnik dr. Dev.

Razprava se je začela ob 8 zjutraj. V sodno dvorano so prignali pazniki glavne razbojnike močno vklepane. Koder je imel vklepane roke in verige na nogah, Pintarič, Juhart, Kelc in Majerič pa so imeli roke zvezane z verigami. Med razpravo pa sta tudi Pintarič in Koder imela roke zvezane, le med zasliševanjem so jima pazniki za nekaj časa sneli verige, potem pa sta bila spet zvezana. Pričela se je razprava z ugotovitvami generalij posestnikov 18 obtožencev ter s citiranjem obtožnice. Vse to je trajalo dve uri.

Zasliševanje obtožencev

Ob 10 je pričel predsednik senata z zasliševanjem obtožencev. Prvi je bil zaslišan Martin Majerič, ki je obtožen v glavnem zaradi vlomov pri Herguli. Zagovarjal pa se je zelo spretno ter je skušal svojo krivdo zelo omiliti. Predstavljal se je kot žrtve Pintaričevih naklepov. Za njim je prišel na vrsto 18 letni Ludvik Kelc. Pripovedoval je, kako se mu je godilo v vzgajališču. Ko so ga spustili, si je poiskal delo, pa je premalo zaslužil. Od same hrane človek ne more živeti, je dejal, ko je razlagal, kako so ga razmere prisilile, da se je začel pajdašiti z vlomilci. Oče ga opisuje kot lenuha in potepuha, školsko vodstvo pa pravi, da je bil svojeglav in nagajiv. »V vzgajališču sem se malo pokvaril,« je zatrjeval. Sledilo je zasliševanje Jakoba Juharta. Bilo je zelo kratko.

Kaj pripoveduje Pintarič

S silno napetostjo se je pričakovalo zatem zasliševanje Melhiora Pintariča. Pintarič je takoj uvodoma dejal, da ljubi resnico in sovraži laž in da bo vse po resnici povedal. Opisoval je, kako se je spoznal v zaporih s Kodrom — kar je Koder potrdil s pričevanjem, da je takrat sedel štiri leta po nedolžnem. S Kodrom se je potem sestal v Dobrovcu. Pri vseh svojih razbojniških dejanjih je bil oborožen s samokresom. Juharta je ščitil, češ da sedi sedaj po nedolžnem na zatožni klopi, ker ni tat in razbojnik. O napadu na gostilničarko Nežo Sel v Zrkovcih pravi, da sta se s Kodrom v gostilniški sobi tako napila, da sta skrajno čisto pozabila, po kaj sta prišla. Pretepla sta Selovo zaradi tega, ker se je na vse grlo drla. Bežala nista, ker sta bila pijana. Največje zanimanje je vladalo za slučaj Romana Ačka. Pintarič je v vseh podrobnosti opisal, kako sta prišla s Kodrom k Ačku, kako sta vdrla v hišo z revolverji v rokah, s katerimi sta voščila Ačkovim »dobro večer«. Pintarič pravi, da je bilo njegovo gesto znisem prišel po življenje, temveč po denar. Tudi ni on streljal. Ko so padli streli, ki jih je oddal Koder, je vse utihnilo v hiši ter ga je takoj obšla zla slujna, da nekaj ne bo prav. Ko sta potem razbojnika odhajala od Ačka, nista vedela, da sta posestnika ustrelila. Pogovarjala sta se, kaj bi lahko dobila v primeru, če ju primejo orožniki. Pintarič je dejal, da za navaden rop 5 let, če pa bi bili streljani, pa tudi 20 let. Pri Ačku sta spila dve steklenici žganja, tretjo pa sta vzela s seboj. Kljub temu, da je bil popolnoma pijan, pa pravi, da se spominja na dejanja, ki jih je v pijanosti izvršil, bolj natančno, kakor če bi bil takrat trezen. Divjaštva, ki sta jih izvršila na poti iz Kalš proti Račam, je po-

divjal, začel je streljati ter sta s Kodrom delala pravcate hišne preiskave po vasi in pri tem streljala v zrak. Slučajno pa sta pri tem obhodu nankrat trešila skupaj s patruljo štirih orožnikov. Ko so ti pozvali oba, da obstopita, sta začela na orožnike streljati. Ti so odgovorili s streli, nakar sta razbojnika v temi in megli izginila ter zbežala po koruznih njivah.

Pintarič v boju z orožniki premagan

Bežala sta do Ptujске gore, kjer sta se naslednjega dne ustavila v Rodoškovem vinotoku. Bilo je tam več fantov, katerim sta se pridružila. Kmalu sta se opila. Pintarič je slekel suknjič, v katerem je imel svoje pištolo, ter je kazal fantom svoje akrobatske spretnosti in moč svojih mišic, Koder pa se je bahal s polno denarnico, ki jo je razkazoval. Pintarič je bil celo tako predzren, da je fantom povedal, kdo je. Ti so skrivaj poslali po orožnike, katerim so potem pomagali. Pintariča so po hudem boju premagali, Koder pa je v zmedu pobegnil.

Koder beži na Kranjsko in strahuje Dolenjsko

Koder je bežal na Kranjsko. Ustavil se je na Dolenjskem ter je tam nadaljeval s svojimi rokovanstvi. Izvršil je celo vrsto vlomov in roparskih napadov, pri katerih je grozil svojim žrtvam z orožjem. Tako je oropal Františko Mirt v Ralanji vasi, v Dobričah je zagrešil kar dve razbojništvi, v Sušici je oropal posestnika Eržena, v Mirni pa je vlomil v graščino Franca Bulca. Velik plen mu je vrgel vlom v trgovino Ivana Bregerja v Sv. Lovrencu. Odnesel mu je blaga za 20.000 din. Blago je skril na kozolcu Franca Ostanka, ko pa je čez nekaj dni prišel po svoj plen, so ga Ostankovi hoteli prijeti. Koder pa je streljal ter je zadel Ivana Ostanka v trebuh. Prestrelil mu je jetra in ledvice ter ga smrtnonevarno ranil. Nato je oropal posestnika Janežiča v Zg. Jesenicah, poskusil je vlomiti v župnišče v Čatežu in v župnišče na Primskovem. Tam pa ga je zadel usoda.

Po hudem boju tudi Koder aretiran

V nekem vinotoku, v katerem je popival z domačimi fanti, je postal tem sumljiv, pa so poslali po orožnike, ki so Kodra po hudi borbi aretirali. Tako je tudi njemu odvzeli razbojniško življenje, potem ko je skoraj dva meseca strahoval vso Dolenjsko.

vzročila pijanost. Krojača Kurbusa je udaril Koder, gonjača Duha pa je udaril Pintarič, ki je ležečega potem še pokril s klobukom ter mu zaklical, naj si pobere štiri zobe, katere mu je izbil. Ko sta potem prišla do koscev, so se morali ti postaviti v vrsto in eksercirati. Ko je Pintarič poveleval, da levo kroge, se Fideršek ni hotel obrniti, nakar ga je Pintarič udaril s pištolo po glavi, da se je nezavesten zgrudil. Razbojnika sta bila prepričana, da je Fideršek mrtev ter sta pobegnila.

Nato je bila zaslišana kot priča Marija Ačka, ki je dejala, da je manjši od razbojnikov streljal na moža. Manjši pa je Pintarič, Koder je na to izjavil, da se ničesar ne spominja, ker je bil pijan, Pintarič pa zatrjuje, da je streljal Koder.

Zaslišan je bil še mesarski vajenec Rudolf Maglica, potem pa je bila razprava prekinjena.

Popoldne se je razprava nadaljevala ob 15 in je trajala do 18. Popoldne so bili zaslišani še ostali obtoženci in nekaj prič, nakar so dobili besedo državni tožilec in zagovorniki. V popoldanski razpravi so nekateri obtoženci skušali svoje obremenitve omiliti. Nato je predsednik razpravo zaključil in objavil, da bo sodba izrečena v petek ob 8 zjutraj.

Vatikanski radio v dobi od Pija XI. do Pija XII.

V štirih tednih, ki so pretekli od smrti papeža Pija XI. do kronanja njegovega naslednika papeža Pija XII., je svetovni tisk v Rimu napel vse sile, da bi svoje bralce in naročnike čim hitreje obveščal o rimskih dogodkih. Časopisi so se po svojih dopisnikih prehiteli med seboj in vsak je hotel biti prvi. Poročila pravijo, da Rim še nikoli ni imel v svoji sredi toliko časnika, raznih narodnih kakor ob tej priliki. Toda prvič v zgodovini Vatikan se je zgodilo, da je vse napore tiska presegel — radio.

Ni še preteklo deset minut po smrti papeža Pija XI., ko je glas vatikanskega radia že vsemu svetu razglasil žalostno novico, ki jo je dal časa večkrat ponavljati. In ko so bili kardinali še zbrani ob mrtvaški postelji vrhovnega cerkvenega poglavarja, so zvonovi katoliških cerkva po vsem svetu že oznanjali vernikom novico, ki so jo v radiu morda preslišali. V nekaj minutah torej je ves svet zvedel, kaj se je v Rimu zgodilo.

Za papežev pogreb, 14. februarja dopoldne je bil v baziliki sv. Petra v Rimu organiziran prvi radijski prenos. Lahko se reče, da se je to zgodilo na željo vsega sveta, ker postaja v Italiji, Franciji, Luksemburgu, Belgiji, Poljski, Angliji, Združenih državah po izrazite željo, da bi za to priliko dobile specialno zvezo z Vatikanom. Radijski prenos opisa dogodkov je torej mogel biti v več jezikih in je bil oddajen tudi na različnih valovnih dolžinah, na primer za Anglijo, ki je bila za to priliko prvič službeno zvezana z Vatikanom in je prenos oddajala vsemu svojemu imperiju. Vatikanski radio je bil v vsem tem času pod vodstvom patra Socorsija, S.J.

V času konklave je bil dvoboj med tiskom in radijem silno živahen. Razširila se je celo novica, da bo izvolitev novega papeža razglašena svetu po radiju naravnost iz Sikstinske kapele. V resnici je radio daleč prehitel ves tisk s tistim trenutkom, ko se je po trgu pred baziliko sv. Petra iz zvočnikov razlegel glas kardinala diakona, ki je napovedal izvolitev in ime novega papeža. Toda to še ni bilo dovolj, da bi se novica važnosti primeren hitro razširila po vsem svetu. Treba je bilo stopiti v zvezo z radijskimi postajami zunanjih narodnosti. Zato je vatikanski radio takoj po tem

večkrat v več jezikih ponovih poziv: »Papež je izvoljen; zunanje postaje, ki so naročile zvezo po kablju z Rimom, naj takoj zahtevajo priključitev.« V pol ure je bila z vso točnostjo vzpostavljena zveza z Italijo, Švico, Luksemburgom, Francijo, Belgijo, Holandijo, Anglijo, Irsko, Poljsko, Ogrsko, Ameriko, Argentino in Urugvajem. In vse te postaje so nekaj minut na to že oddajale prvi blagoslov novega papeža.

Naslednji dan, v petek zjutraj, je papež Pij XII. poklical k sebi p. Socorsija, 50 minut pred slovesnostjo v Sikstinski kapeli, in mu izrazil željo, da bi svojo prvo poslanico svetu rad bral pred mikrofonom, da bi se razširila po radiju. V Sikstinski kapeli pa ni bilo nobenih takih napeljav, ker iz te kapele še nikdar ni bilo nobenega radijskega prenosa. Toda organizacija vatikanskega radia je poslovala tako odlično, da so pravočasno še vse napeljali in je tudi prvo poslanico novega papeža radio razširil po vsem svetu.

Najmogočnejša organizacija radijskih prenosov pa se je pokazala ob kronanju papeža Pija XII. Pri teh prenosih je z veliko pozornostjo sodeloval italijanski državni radio EIAR, ki je dal napeljati veliko instalacij in je tako zvezal Vatikan s svojim studijem nasproti cerkve Kristusa Kralja v Prati. Zaradi zunanjih okoliščin — spored kronanja je bil v več prostorih — je bilo treba mnogo večje tehnične organizacije. Mikrofoni so bili razpostavljeni na več vestih po baziliki sv. Petra (pred oltarjem, pred papeževim prestolom, pred pevskim zborom) Za napovedovalce so bili na razpolago telefoni nad majhno tribuno v dvorani blagoslovov. Prav tako je bil z žicami prepleten in z zadostnim številom telefonov opremljen tudi ves prostor okrog trga sv. Petra. Samo za instalacije v baziliki je bilo za to treba več kot 4 km žice. Je bil pa tudi uspeh vsega tega dela neka izrednega. Slovesnosti so se prenašale v devetih jezikih. Moremo reči, da je ves svet po radiju spremljal dogodke v Rimu. Za Ameriko so se slovesnosti dogajale ponoči in v vseh večjih cerkvah so verniki žuli in molili za novega papeža, dokler se niso zvočniki oglasili in začeli opisovati potek dogodkov.

Droblne novice

Koledar

Četrtek, 30. marca: Janaz Klimak, opat; Kvirint, mučenec.
Petek, 31. marca: Marija Sedem žalosti; Benjamin, mučenec.

Novi grobovi

† Odvetnik dr. Alojzij Homan. V Radovljici je včeraj umrl g. dr. Alojzij Homan, odvetnik iz Ljubljane. Pogreb blagajne rajnega bo v petek 31. marca ob 5 popoldne v Radovljici na tamkajšnje župno pokopališče. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnostne novice

— Diplomirani so bili na rudarskem oddelku tehniške fakultete za rudarske inženirje gg. Cerovac Matija, Gostiša Valentin, Jan Vlamidir, Mulej Anton, Odič Svetozar, Sembrek Rupert, Vuković Slobodan in Zore Alojzij. — Čestitamo!

Krema zdravja in lepote.

— Duhovniške plače. Kakor znano, duhovniki že dva meseca niso prejeli svojih plač. Naši poslanci, posebno g. senator dr. Kulovec, so ponovno posredovali v Belgradu, naj bi se že itak malenkostne plače duhovnikom čimprej izplačale. Včeraj je banovinski tajništvo JRZ v Ljubljani prejelo iz Belgrada brzojavko, ki sporoča, da je pravosodni minister zagotovil, da bodo duhovniki t. aprila prejeli svoje redne plače in zaostanek.

— Z banske uprave. V petek, dne 31. marca t. l. ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen ne bo sprejemal strank, ker bo službeno odsoten.

— Novi člani glavnega sanitetnega sveta. Z ukazom kraljevih namestnikov je imenovanih trinajst novih članov glavnega sanitetnega sveta, med njimi tudi primarij g. dr. Valentin Meršol iz Ljubljane. Te dni je bil prvi sešatek glavnega sanitetnega sveta, na katerem je bil izvoljen za predsednika dr. Vojislav Mihajlovič, za podpredsednika pa dr. Stevan Ivančič iz Belgrada in dr. Edvard Miloslavski iz Zagreba.

— Važno za bolnike, ki prihajajo v ljubljansko bolnišnico. Vsak bolnik z dežele, ki se odpravlja v ljubljansko bolnišnico in nima denarja za povratek domov, mora s seboj prinesiti potrdilo domovne občine, s katerim se občina zavezuje, da bo povrnila mestnemu socialnemu uradu v Ljubljani stroške za povratek. Bolnik dobi potrebni denar na mestnem socialnem uradu v Ljubljani samo na podlagi tega potrdila. Tako je odredila banska uprava v Ljubljani. Občinski tajniki naj ljudi o tem pouče, da bolnik ob povratku domov ne bo ostal brez vseh sredstev.

— V službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 23. t. m. je objavljen »Ukaz o občni amnestiji za kazniva dejanja — prestopke dalje »Uredba z zakonsko močjo o brezplačnem preskrbovanju ljudstva z zdravili biološkega izvora«. »Navodilo za oskrbo države s tekočim gorivom v miru, pripravljenem, mobilnem in vojnem stanju«. »Avtentično tolmačenje odst. 1. člena 19. uredb o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov«. »Pojasnilo za ocarinjanje zlitin niklja in bakra«. »Pojasnilo o ocarinjanju terpenina (terpentinove smole) in surovega boro-vega katrana«.

— Prepovedan tisk. »Službene novine« št. 69 oziroma 70 objavljajo, da je državno pravdnštvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in širiti št. 7 lista »Svijet«, dalje št. 11. lista »Nezavisnost«, št. 11 in 12 tednika »Seljački dom«, letak »Privatnim činovnicima i namještenicima grada Zagreba«, št. 12 časopisa »Hrvatska straža«, št. 11 lista »Narodni val«, št. 67 časopisa »Zagrebački list«, št. 6 lista »Hrvatski narod in knjigo »Porijeklo religije« od Henry Luciena. Vse prednavedeno izhaja oziroma je bilo tiskano v Zagrebu.

— Nesreča zagrebskega zdravnika v gorah. Iz Kranja so včeraj popoldne pripeljali v Ljubljano zagrebskega zdravnika dr. Moška, ki se je na neki planini blizu Kranja ponesrečil. Zlomil si je desno nogo. Dr. Moška je na ljubljanskem kolodvoru prevzel reševalni avto in ga prepeljal v Leonišče. Kako se je nesreča zgodila, ni znano, prav tako ne drugi podatki.

— Udeležite se in prijavite pravočasno za »Putnikove« izlete v velikonočnih praznikih. — Sporedi na razplogo v vseh biljetarnicah Putnika.

— V Trst, Gorico, Idrijo in Benetke priredi izlete »Putnik« za velikonočne praznike.

— Za velikonočni izlet v Gorico, Trst, Benetke in Idrijo se zaključijo prijave v soboto, 1. apr.

Kaj pravite?

Naročniki in bralci slovenskega dnevnega časopisa so morali včeraj razvozlati sledeče uganke: »Zakaj ste atakirali?« — »S spiritistične seanse« — »Talisman hollywoodskih starov« — »Nov faktor v moderni kriminalistiki« — »V kampanjskem letu 1938« — »Sedaj gojijo virus na embrionih kokoši« — »Plavalna sekcija, ki je še brez bazena, je bila v osmi sportinisti forumi o permanentnem kontaktu« — »Emisija zadnje tranše se je pršila« — »Salon, ki brilira s produkcijo apartnih modelov« — »Hidroplan Yankee Clipper je startal v Baltimore in je v rekordnem času...« — »V svoji kuhinji bom držal pedno svečo ribe« — »Peticeje z dokumenti sprejema inšpektorat banke« — »Kam se bo slovaštvo obrnilo sedaj, ko se je izrgalo simbiozi s čehi?« — »Gre nazivje demantijem vendar za programsko in ideološko retiriranje v JNS« — »Afirmirali unitaristični program z dekoncentracijo administracije in široko avtonomijo« — »NN Klub je tolkel svojega partnerja v boljšem startu« — »Startalo je 22 atletov vseh kategorij« — »Delegacija diplomiranih aranžerjev je imela sešatek z eksperti modne konfekcije«.

A to je samo nekaj v hitri nabranih coetov o slovenskem dnevnem časopisu. Kaj pravite?

Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Frančiškanska ulica, tel. 22-50.

— Sadjarji Kot je bilo objavljeno v »Sadjarju in vrtarju«, bo poučna ekskurzija v Italijo od 11. do 13. aprila in se prijave zaključijo dne 2. aprila.

— Brez težav deluje Darmol. K temu prijetnosti pri uporabi: nobenega kuhanja čajev, niti požiranja kroglice in ne grenkih soli. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z nepreizkušenimi preparati, temveč uredite svojo prebavo s priljubljenim odvajalnim sredstvom Darmol. Dobi se v vseh lekarnah. Reg. 25.801/37.

— Udeležite se in prijavite pravočasno za »Putnikove« izlete v velikonočnih praznikih. — Sporedi na razplogo v vseh biljetarnicah Putnika. V Trst, Gorico, Idrijo in Benetke priredi izlete »Putnik« za Veliko noč.

— Prihujeno binkostno romanje na Trsat nudi letos toliko lepega in vsega doživljaja kakor nobeno leto do sedaj. Poleg izleta po morju v Malinsko na Krku, poidejo romarji tudi v Italijo (na Reko, v Opatijo), zato se je treba veliko prej prijaviti kakor druga leta. Navodila dobite brezplačno, če javite svoj naslov upravi »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Vaši zobje so lahko vedno lepi in beli, ako Vi to očete. Uporabljajte zjutraj in zvečer Chlorodont pasto za zobe. Uspeh se večkrat pokaže že pri enkratni uporabi.

— Iz Belgrada pred ljubljanske sodnike. Trgovski zastopnik Ilija Trajković v Belgradu je svoj čas služil kot kaplar pri kolearskem mitraljejskem bataljonu. Podčastniki so bili nameščeni v posebni sobi. Osumili so ga, da je skušal s posebnim ključem vdreti v bataljonsko skladišče. Preiskava se je najprej vodila pred vojaškim sodiščem. Ker je Ilija odšel v civil, je bil kazenski spis predan ljubljanskemu okrožnemu sodišču, in včeraj se je moral Trajković pred malim senatom zagovarjati zaradi zločina poskušnega vlom v vojaško skladišče. Zanimal je krivdo. Poveljnik — kapetan Wurzbach je potrdil, da je bil obtožen vedno pošten in vreden v službi. Zaradi pomankanja dokazov je bil Trajković oproščen od obtožbe. Pred ljubljanske sodnike je prišel osebno iz Belgrada.

— Zaradi lahke telesne poškodbe pred velikim senatom. France Rogelj iz Nasovč je bil lani 28. novembra obsojen zaradi umora na 10 let robitve. Ustrelil je 19. junija lani ponoči v Nasovčah

Po državi

* Škof dr. Nyaradi odpotoval v Rim. Križevski grško-katoliški škof dr. Dionizij Nyaradi se je vrnil iz Karpatske Ukrajine, kjer je vodil priprave za ustanovitev grško-katoliške škoije. Pretekli tork se je škof dr. Nyaradi pripeljal v Zagreb, kjer je obiskal nadškofa dr. Stepinca, nato pa je odpotoval v Rim, kjer bo poročal sv. očetu Piju XII. o svojem delu v Karpatski Ukrajini.

* Novi ravnatelj Pokojninskega zavoda v Zagrebu. Na seji upravnega odbora Pokojninskega zavoda v Zagrebu pretekli ponedeljek je bil izvoljen za ravnatelja zavoda dr. Alfonz Baron, prokurist in pravni referent Jugoslovenske banke, za njegovega namestnika pa dr. Ante Pavlovič, odvetnik v Zagrebu.

* Železniška zveza s Plitvičkim jezeri. Zagrebska trgovska zbornica je za 4. april sklicala konferenco, na kateri bodo razpravljali o železniškem vprašanju na Hrvatskem. Na sporedu je med drugim tudi železniška zveza s Plitvičkim jezeri.

* Črna borza v Zagrebu dela največ z angleškimi funti. Zadeva s tihotapljenjem inozemskih plačilnih sredstev še vedno zaposluje policijo. Dosele je bilo v Zagrebu aretiranih več oseb, proti katerim je uvedeno kazensko postopanje, nekaj pa jih je izgnanih iz države. Policija pa še vedno dobiva ovadbe proti posameznim osebam, češ da se peajo s tihotapljenjem deviz. Veliko število teh ovadb je seveda brez podpisa, nekaj pa jih je tudi podpisanih. Preiskava je dogmata, da je velik del anonimnih ovadb netočen in da gre v mnogih primerih samo za maščevanje. Policija je pretekli dne pregledala več zagrebških lokalov, kamor so črni borzanci zahajali in prihajali v stik s svojimi odjemalci. Policija je ugotovila, da so tihotapeci valut izvažali iz Jugoslavije največ angleških funtov. Zanimivo je tudi, v kako tesnih poslovnih stikih so bili zagrebški črni borzanci s svojimi belgrajskimi tovariši. Svoje razpredene niti so imeli tako skrite, da jih je bilo zelo težko odkriti.

* Naša motorna ladja zavezila v grški parnik. Pri vstopu v bokokotarski zaliv pri rtu Ostro je naša motorna ladja »Velebit« zadel v grški tovorni parnik »Gregorios Histos« iz grškega pristanišča Kalamata. Motorna ladja je zavezila z veliko brzino v grški parnik, in sicer v bok, in se zarila vanj skoraj meter globoko. Zaradi tega je v grški parnik vdrla voda, vendar pa je k sreči hitro prišla pomoč in obe ladji so odpeljali v Tivat. Človeških žrtev ni bilo, materialna škoda na obeh ladjah pa je zelo velika.

* Lep pogled pogozdovanja. Okrajni odbor za pogozdovanje varaždinske okolice je imel sejo, na kateri so ugotovili, da so občinski pododbori priredili več otroških dni, na katerih so šolski otroci opravljali pogozdovanje. Na mestnem področju je šolska mladina posadila 32.000 dreves, v okraju pa 42.000. Mestna občina varaždinska je dala za sadike 25.000 dinarjev.

* Regulacija Rječine. Na Reki je bila te dni konferenca stalne mešane jugoslovansko-italijanske komisije za ureditev struge in regulacije Rječine. Komisija šteje deset članov. Sklenili so, da bodo letos očistili ustje in strugo Rječine do glavnega prehodnega mosta na Jelačičevem trgu. Poleg tega bodo zgradili obrežni zid med tovarno papirja in klavnico. Zid bo veljal okrog 700.000 dinarjev. Vse stroške za ureditev struge in regulacijo Rječine trpi v enakih delih naša država in Italija. Del stroškov, ki odpade na našo državo, se zopet razdeli na tri dele med našo državo, bansko upravo in mestno občino Sušak, ki da vsako leto v ta namen po 300.000 dinarjev.

* Pet trnjev nevihte. V Ljubuškem je preteklo nedeljo divjala strašna nevihta. Vso noč so švigali bliski, grmelo je, kakor bi bil sodni dan, vihar pa je podiral strehe. Naliv je bil tako hud, da je bilo na ulicah skoraj za meter vode, ker so se zamašili kanali. V nekem kanalu je utonil 65 letni Josip Ujka. V vasi Školju

pri Komendi trgovskega zastopnika Josipa Vida-
lija. Pozneje se je izkazalo, da je bil pred okraj-
nim sodiščem v Kamniku obtožen zaradi dveh
prestopkov lahke telesne poškodbe, ker je poprej
20. marca lani s nožem lahko ranil v hrbet dva
kmečka fanta v Šmarci pri Kamniku. Za sodbu
glede teh dveh lahkih poškodb pa je bil po ka-
zenskem postopku sedaj pristojen veliki senat, ki
mu je predsedoval s. o. s. g. Ivan Kralj. Rogelj,
ki so ga pripeljali v Ljubljano iz mariborske kaz-
nilnice, je zanimal očitano mu dejanje, zatrjujoč,
da takrat sploh ni imel pri sebi noža. Tri večerj
pred sodiščem zaslišane priče so ga močno obre-
menile in trdile, da je bil on pravi napadalec.
Veliki senat je k prvotni sodbi 10 let prišel še
dva meseca, tako da je sedaj dobil kazen 10 let
in dva meseca robitve.

— Za velikonočne izlete v Trst, Gorico, Be-
netke in Idrijo sprejemajo prijave vse biljetarne
»Putnik« do 1. aprila.

— Uredba o šoli za telesno vzgojo je objavl-
jena v prilogi »Službenih novic« št. 70-XIX od
28. marca t. l.

— Mlakarjevi planinski spisi se bodo nada-
ljevali v II. in III. knjigi. Druga knjiga bo iz-
dana predvidoma že okrog 15. maja t. l. Naro-
čnikom prve knjige se nudi prilika, da do zak-
ljučka subskripcijske dobe, to je najkasneje do
10. aprila t. l., naročijo nadaljnji dve knjigi po
znižanih subskripcijskih cenah. Po 10. aprilu t. l.
bodo cene izdatno višje. Višina naklade se bo
ravnala po številu prednaročnikov. Prijavite ne-
mudoma naročilo nadaljnjih dveh knjig izbranih
planinskih spisov pisarni SPD v Ljubljani, Alek-
sandrova cesta 4-I.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite
zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-
Josef« grenčice.

— Vlom v gostilno. Od Sv. Jerneja pri Lo-
čah nam poročajo: V noči od pretekle nedelje na
ponedeljek so obiskali tukajšnjega krčmarja J.
Vališerja uzmovčiji in mu napravili škodo okoli
1000 din. V hišo so se priplazili skozi okno go-
stilišne sobe, ki so ga spretno odprli. Vzeli so
iz omare v veži precej cigaret in cigaretnega
tobaka ter nekaj denarja, cigare so pustili. Iz
omare v kuhinji so odnesli dva zlata poročna
prstana in tri druge prstane (dva zlata), en žen-
ski hubertus-plašč, nekaj ženskih robcev ter po-
jedli krožnik mesa. Zelo verjetno je, da je ta
tatinski pohod aranžiral tukajšnji rojak Korošec
L., ki je nedavno ušel iz celjske kaznilnice ter
se sedaj tod okoli skriva. Mož je že 31 krat za-
rad tatvine sedel in je zato gotovo mojster v
tem, kako se mora ravnati pri takem poslu, da
se domači ne zbudijo. Vališerjeva hči je slišala
neki ropot, pa je mislila, da je mačka v kuhinji.
Zadevo imajo seveda orožniki v rokah, toda pri
takih mojstrskih tatovih, kakor so naši, daleč
okoli znani, bodo težko kaj razkrili.

so našli mrtve štiri neznane mladeniče. Dosele
še niso mogli ugotoviti, kdo so. Sodijo, da so
to kmečki fantje, ki so tihotapili tobak, pa
jih je zalotilo neurje.

* Roparski umor žene. V Sekiču v Bački so
preteklo nedeljo našli mrtvo Marijo Reier, bogato
posestnico. Sodna komisija je ugotovila, da je
bila Reierjeva petkrat udarjena po glavi in da
so bili vsi udarci smrtni. Po umoru je morilec
nesrečni žrtvi vzel ključ iz žepa in z njim odprl
vrata v hišo. V drugi sobi je morilec vlomil omaro,
v kateri je imela pokojna navadno shranjen
svoj denar. Sodijo, da je morilec našel okrog 30
tisoč dinarjev in jih odnesel. Morilec so že na
sledu.

* Grozen samomor v Subotici. 50-letna žena
rezbarja Marija Salaj si je na grozen način vzela
življenje. Polila si je obleko s špiritom in jo nato
zažgala. Ko je njen sin prišel domov, je našel
napol zgorelo truplo svoje matere. Nesrečna
žena je bila že dolgo časa hudo živčno bolna.
Ze pred tednom dni si je hotela vzeti življenje,
pa so ji to preprečili.

* Smrten padee s podstrešja. Zidarski po-
močnik Mijo Kunst v Zagrebu je šel pred nekaj
dnevi na podstrešje. Po nesreči pa je padel štiri
metre globoko. Čutil ni posebnih bolečin, zato ni
šel k zdravniku. Predvečernjim pa mu je ne-
nadoma postalo slabo. Šel je v bolnišnico, kjer
je zdravnik ugotovil, da ima prebito tanko črevo.
Kljub zdravniški pomoči je že naslednjo noč
umrl.

* Odkrita tihotapska družba. Italijanske
oblasti so odkrile v Zadru družbo, ki je tihota-
pila kokain. V tej družbi so: Elza Bakotič, po
rodu Madžarka, trgovec Izidor Segvič in poštni
zvičnik Tičina iz Splita. Pri njih so našli pet
kilogramov kokaina v vrednosti nad pol milijona
dinarjev. Splitске oblasti so bile o tem tihota-
pstvu obveščene. Takoj so uvedle preiskavo in
pregledale stanovanja članov te družbe, vendar
niso ničesar našle.

* Tatvina zlatnikov. Neznani zločinci so vlo-
mili v trgovino Muharema Ahmedbegovića v vasi
Vučkovići v okraju Gradačac. Odnesli so 30 malih
in 6 velikih zlatnikov ter 13.000 dinarjev drugega
denarja.

* Trgovino so mu izropali. Trgovino Rajka
Sekulića so neznani vlomilci popolnoma izropali.
Ze pred nekaj dnevi je bilo vloženo v njegovo
trgovino in odnešenega nekaj blaga. Eno zadnjih
noči so mu pa zločinci popolnoma izpraznili trgo-
vino, na zid pa napisali: Če nimaj boljšega blaga,
tudi tega ne potrebuješ.

* Vendar je lepše živeti. V Somboru so imeli
zanimiv poskus samomora. V bližini somborskega
kolodvora je strojevodja zapazil, da ležita na trač-
nicah neki mladenič in dekle. V zadnjem hipu se
mu je posrečilo ustaviti vlak. Mladenič je bil neki
17 letni trgovski pomočnik, dekle pa 15 letna šiv-
ilja-vajenka. Rada bi se poročila, pa jima starši
niso dovolili. Zato sta sklenila umreti. Zgodaj zju-
traj sta šla na železniško progo, da bi se vrgla
pod vlak, pa nista imela prave korajže. Dva vlaka
sta pustila mimo. Šele okrog 11 je nagovoril fant
svojo prijateljico, da sta skupaj legla na tračnice.
Ko je strojevodja, ki je pravočasno ustavil vlak,
prišel k njima, sta se mu oba srčno zahvaljevala,
ker jima je rešil življenje.

* Operni pevec napadel profesorico. Novembra
meseca preteklega leta je v Subotici na cesti na-
padel profesorico Aleksandro Jovanović operni pe-
vec iz Belgrada Konstantin Ilić. Policija je Ilića
odpravila v Belgrad, profesorica ga je pa tožila
na sodišču. Te dni je bila razprava, na kateri je
Ilić izjavil, da je bil s profesorico zaročen, pa se
je morala zaroča razrešiti, ker se ni mogel ločiti
od svoje zakonite žene. Nato je zahteval od Jova-
novičeve, da mu vrne pisma. Odgovorila mu je,
naj jih pride sam iskat v Subotico. Ko je prišel v
Subotico, jo je našel v družbi nekega častnika. To
ga je tako razburilo, da jo je napadel. Ilić je bil
obsojen na 1000 dinarjev denarne kazni.

Anekdota

Leta 1826, malo pred smrtjo, je dirigiral
Karel Weber v Londonu »Oberona«. Pri skuš-
njah mu je pogled pogosto obstajal na nekem

Ljubljana, 30. marca

Gledališče

Drama. Četrtek, 30. marca: »Kaj je resnica?«
Red. Četrtek. — Petek, 31. marca: Zaprtlo. — So-
bota, 1. aprila: »Hlapci«. Izven. Znižane cene. —
Nedelja, 2. aprila, ob 15: »Prevaras«. Izven. Znižane
cene. — Ob 20: »Žene na Niskavuoriju«. Izven.
Znižane cene.

Četrtek, 30. marca: Zaprtlo. — Petek, 31. mar-
ca, ob 15: »Giocondas«. Dijaška predstava. Cene od
16 din navzdol. — Sobota, 1. aprila: »Štirje gro-
bjanici«. Premierski abonma. — Nedelja, 2. aprila,
ob 15: »Jesenski manevri«. Izven. Znižane cene.
— Ob 20: »Evgenij Onjegin«. Izven. Znižane cene.

Radio Ljubljana

Četrtek, 30. marca: 12 Pesmi Benjamina Ipav-
ca, nazvanega »slovenski Schubert« in pesmi Fran-
za Schuberta poje ob spremljevanju klavirja gosp.
Drago Zagar. Pri klavirju g. prof. M. Lipovšek —
12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Duet harmo-
nik: brata Goloba — 14 Napovedi — 19 Koncert
simfonične glasbe (Radijski orkester) — 18.40 Slo-
vensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) — 19
Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Predavanje
Sokola kr. Jugoslavije — 19.50 Deset minut zabave
20 Ob 100 letnici smrti Musorgskega: Predava g.
Demetrij Zebre in plošče — 21.15 Narodne pesmi:
Fantje na vasi — 22 Napovedi, poročila — 22.15
Koncert nabožne glasbe (Radijski orkester).

Drugi programi

Četrtek, 30. marca: Belgrad—Zagreb: 20 Nar.
pesmi — 20.30 Simf. konc. — Sofija: 19.30 Simf.
konc. — Varšava: 18.50 Pesna gl. — 21 Igra —
21.35 Petje — 21.50 Plošče — 23.05 Poljska gl. —
Budimpešta: 19.30 D'Albertova opera »Nižava« —
22.30 Laha gl. — Italijanske postaje: I. skupina
(421. 304. 283 m): 17.15 Plesna gl. — 21 Puccini-
jeva opera »Dekle z zlatega zapada« — II. sku-
pina (560. 369. 263 m): 17.15 Operne arije — 21
Simf. konc. — III. skupina (492. 272. 221 m): 20.30
Lekarjeva opereta »Končno samac« — Dunaj: 19.30
Nicolajeva opera »Vesele žene windsorske« —
Königsberg: 20.10 Čajkovskega konc. — Hamburg:
20.30 Pesmi pomladi — Vratislava: 20.10 Wagner-
jeva opera »Walküre« — Lipsko: 20.10 Slavnostni
konc. — Sottens: 20.30 Kabaret — Beromünster:
19.50 Moški zbor — 20.50 Ork. konc. — Pari Radio:
21.30 Simf. konc. — Strassbourg: 21.30 Igra o Cho-
pinu — 22.30 Vojaška godba.

Prireditve in zabave

Verdijev Requiem bo drevi ob 8 izvajal Radio-
Turino. Simfonični orkester Turinske Radio-po-
staje spada med najboljše simfonične organizme
cele Italije. Šteje 80 članov samih izbranih umet-
nikov. Vodi ga Armando la Rossa Parodi. Lirični
zbor pa je sestavljen iz 70 pevcev obnega spola
in njegova duša je maestro Ahle Consoli. Občin-
stvo opozarjamo, da je na razpolago še dovolj se-
dežev različnih cen, razprodana so le stolišča.
Predprodaja je v knjigarni Glasbene Matice, za-
četek koncerta pa točno ob 20 v veliki dvorani
Uniona. Od 7. ure dalje bo prodaja vstopnic pred
koncertno dvorano.

»Prečerna proslava« bo v soboto, dne 1.
aprila ob 8 zvečer v Frančiškanski dvorani. Bogat
spored vsebuje recitacije, deklamacije, solo speve
in govorne zборе. Na proslavi poje tudi akademski
kvintet. Vstopnice se dobe v predprodaji v pi-
sarni »Pax et bonum«.

APZ bo pel svoj koncert 3. aprila v Unionu
pod naslovom: Pesem slovenskega prepoveda. —
Besedilo pesmi in spored je tiskan v zvezkih, ki
jih dobite pri blagajni v vratarjevi loži na uni-
verzi. Cena je 3 din. Dvorana je že precej raz-
prodana, zato takoj poskrbite za vstopnice! —
Ker je Nj. Vel. kraljica Marija imenovala svojega
zastopnika, ki se bo udeležil koncerta, prosimo
občinstvo, naj zasede svoje prostore točno ob 20,
ali malo prej.

Predavanja

Pedagoški tečaj za starše v Spodnji Šiški. Dre-
vi ob 8 bo v ljudski šoli predavalja g. Hočevar-
jeva o temi: »Socialna vzgoja otroka«.

Univ. prof. dr. Andrej Stampar iz Zagreba
bo predaval dne 31. t. m. ob 20 v Delavski zbor-
nici o »Spopadu na Tihem oceanu«.

Predavanje o Kočevski kot turistični pokrajini.
Družba sv. Cirila in Metoda bo skupno s Slove-
nskimi planinskim društvom priredila v torek, dne
4. aprila, ob 20 v dvorani Delavske zbornice pre-
davanje o Kočevski. Namen predavanja je, pri-
kazati lepote tega koščka naše zemlje, ki ga za-
nemarjamo največ zaradi nepoznavanja. — Vstop
prost.

Sestanki

Prosvetno društvo Ljubljana-mesto. Danes, v
petek, in v soboto bo v kapelici Vzájemne zava-
rovalnice skupna duhovna obnova. Pričetek vsako-
krat ob 8 zvečer. Pridite v čim večjem številu! —
Odbor.

FO Sv. Peter ima drevi ob 8 redni sestanek
s predavanjem g. Premrla.

FO Šiška ima drevi ob 20.15 redni fantovski
sestanek. Važno zaradi tekmel!

Dekliški krožek Ljubljana - mesto. Drevi bo-
mo imele sestanke že ob četrti na osem; pridite
prav vse, ker se imamo nekaj važnega pogovoriti.

Izredni občni zbor Glasbene Matice ljubljans-
ke bo v četrtek, dne 6. aprila ob 20 v Hušadovi
pevski dvorani poslopja Glasbene Matice v Vegovi
ulici.

Društvo z raziskavanjem nac v Ljubljani ima
jutri, v petek, 31. t. m., ob 18 svoj redni občni
zbor v predavalnici mineraloškega instituta uni-
verze. Člani in prijatelji vabljani.

Podružnica Slomškove zveze za Ljubljana-
mesto vabi drevi ob osmih v šolo na Ledini svoje
člane na sestanek.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: Dr. Kmet, Tyrševa
cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mesni trg 4 in mr. Ustar,
Selenburgova ulica 7.

Poizvedovanja

Zgubil se je otroški kožuhovalnat obratnik
od Lingarjeve ulice do Šolskega drevovalca. Po-
šten najditelj naj ga odda upravi »Slovenec« proti
nagradi.

pevcu. Nekega dne je Weber temu pevcu pri-
srčno podaril roko in dejal:

»Od srca se vam zahvaljujem za trud, ki
ga polagate v mojo opero.«

»Oh... gospod... zakaj neki.«

Ljubljana

Uršulinska višja gimnazija ustanovljena

Dolga borba za ustanovitev višje ženske realne gimnazije v uršulinskem samostanu v Ljubljani je z uspehom končana. Zastopnici uršulinske višje gimnazije v Ljubljani, ravnateljica mater Pia O. S. M. in mater Immaculata in zastopnik staršev bančni svetnik dr. Josip Kamušič, so v spremstvu narodnega poslanca Ivana Dolence obiskali prosvetnega ministra Čirčiča in mu obrazložili nujno potrebo, da dobi Ljubljana novo višjo žensko gimnazijo. Prosvetni minister je uvidel upravičenost uveljavljenih razlogov in je izdal odločbo, da sme uršulinski samostan v Ljubljani otvoriti s prihodnjim šolskim letom 1989-90 postopoma višjo žensko realno gimnazijo s pravo javnosti.

Karitas v župniji Sv. Družine v Mostah

Na praznik Marijinega Oznanjenja je bil v novem župnišču v Mostah občni zbor Vincencijeve konference karmelske Matere božje za Udmat, Selo, Moste ob udeležbi nad 120 dobrotnikov in podpirancev. Iz blagajniškega poročila je razvidno, da je konferenca nabrala in razdelila za okroglo 65.000 din vrednosti med bedne družine tega okolišja. G. dr. Levčnik, ki se je v imenu centralne Vincencijeve konference udeležil zborovanja, je poudarjal, kako se pri tem zborovanju kaže skupnost vernikov, to je dobrotnikov in podpirancev, in je končal z besedami pokojnega sv. očeta Pija XI., da želi družbi vedno več in vedno boljše. Predsednik g. Kocmur je citiral med drugim tudi g. svetnika Janeza Kalana, da imajo vsa naša dobra dela, pobožne vaje, molitve itd. le en namen: Ljubezen do Boga in do bližnjega. Prava pobožnost se torej izraža le v delih krščanske ljubezni. Na to dejstvo pa premnogi kristjani radi pozabijo in so polovičarji, so mlačni vsakdanji kristjani, ki ne vedo, da je pravo krščanstvo v trpljenju in premagovanju! Vsek vernik-katoličan bi se moral na kakršenkoli način udeleževati v ljubezni do bližnjega, kar pa stori najlažje, če postane delavni član ali pa vsaj podporni član Vincencijeve ali Elizabetne konference. Če bi bilo mnogo takih dobrih, z ljubeznijo do bližnjega prežetih kristjanov, potem bi bilo na svetu mnogo manj gorja, mnogo manj brezvere. Današnje dni pa opažamo, da premožni sloji zaradi svoje obilice, reveži pa zaradi pomanjkanja Boga pozabljajo ali ga celo ne priznavajo! Več vere, več pravičnosti, več ljubezni, pa ne bo toliko dušnega in telesnega gorja, toliko brezbožnosti, komunizma in drugih zablod.

Mnogo revežev je, ki nimajo najpotrebnejše oblike, da bi mogli k nedeljski službi božji. Kdor ima kako ponošeno obleko ali obutev, naj to takoj odda Karitativni pisarni v Marjanišču.

★

I 25 letni jubilej svojega umetniškega dela pri slovenskem gledališču bo slavil v torek, 4. aprila, gosp. Emil Kralj. Nastopil bo v znameniti vlogi Fedje Protasova v Tolstojem »Živem mrtvecu«. Vstopnice so v predprodaji pri dnevnih blaginji in Operi. Predstava bo v opernem gledališču.

I Šentjakobčanil Niti enega Šentjakobčana naj ne bo, ki se ne bi udeležil duhovne obnove za moše in fante v četrtek, petek in soboto ob 8 zvečer v cerkvi sv. Florijana.

I Razstavo izbranih belokranjskih pisanic priredi Državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani v okviru svojih jubilejnih prireditev na cvetno nedeljo, dne 2. aprila t. l. Novi trg št. 4-I. Letos praznuje namreč dvajsetletnica obstoja in priredi več razstav, ki bodo pokazale podrobno delo zavoda med našim podeželskim ženskim svetom, organizacijo dela, propagando itd. Bo tudi več predavanj. Obenem s razstavo pisanic bo tudi razstava narodnih prtičkov in najmodernejših čajnih in kavinskih garnitur. Vstopnine ni. Vabljeni prijatelji domačega dela.

I Filharmonična družba v Ljubljani ima v četrtek, dne 30. aprila 1989 ob 20 v Hubadovi dvorani Glasbene Matice v Ljubljani izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev po predsedniku. 2. Določitev najemne pogodbe z Glasbeno Matico. 3. Slučajnosti.

Št. Vid nad Ljubljano

Vsa fara se pripravlja za velikonočne praznike na poseben način. Nad 70 faranov bo 2. aprila ob pol 4 popoldne sodelovalo pri predstavi: V času obiskanja; v tej velikonočni igri je slovenski igralec — pisatelj g. Edvard Gregorin pokazal življenje in trpljenje Velikega Učenika in Odrčnika. Vsi igralci se pod skrbnim vodstvom vestno pripravljajo, tudi oder v Ljudskem domu je za to priliko posebej urejen in na novo opremljen, tako da ne bo težko slediti vsem osmim slikam. Ugodne zveze z vlaki in avtobusi bodo omogočile tudi okoličanom, da igri prisostvujejo. To je poleg velikonočne dolžnosti vsakega katoličana gotovo najprimernejša priprava za Veliko noč. Vstopnice so že v predprodaji.

I Lepa razstava butar. Zelo živahno je bilo včeraj na tako imenovanem »butarskem trgu«, ki je nudil v izbiro prav lepo izdelane butare po različnih cenah. Mnogo butar, kar cele skupine, so kupili nekateri avtobusni podjetniki, lastniki tovornih avtomobilov, ki so butare odpeljali v svoje kraje, v razna mesta na deželo. Mnogi prodajalci butar so bili s kupčijami včeraj zadovoljni.

I Bogato založen živilski trg. Zaradi lepega pomladanskega vremena je bil včerajšnji živilski trg živahen in dobro založen. Prav lepa, prvovrstna jabolka so bila po 4 do 8 din kilogram napredaj. Na izbiri so bili kosmači, gambovi in voščence. Iz Dalmacije prihaja na trg mnogo lepe glavne solate, ki je sedaj že po 6 do 8 din kg, poprej 8 do 10 din. Na Sv. Petra nasipu je bilo včeraj prvič mnogo semenskega krompirja, ki je bil splošno po 0,80 do 1 din kg. Zgodnji rožnik celo po 1,25 do 1,30 din kg. Krompirja je bilo na trgu okoli 20.000 kg.

Kranj

Ponovno opozarjamo Kranjčane in okoličane na veliki koncert pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske, ki bo v soboto, dne 1. aprila, ob pol 7 zvečer v veliki dvorani Narodnega doma. Predprodaja vstopnic je v trgovini g. Hlebsa v Kranju.

Odpuščanje delavcev v tovarni »Jugobrunac« v Kranju. Ker tovarna »Jugobrunac« ne dobi deviz od ministrstva financ za uvoz bombaža in ji je zaloga bombaža že zelo pošla, je morala v zadnjem času skriti delovni čas v predilnici. Delavci v predilnici delajo samo tri do štiri dni tedensko, 18. marca pa je dobilo s 14 dnevnim odpovednim rokom 86 delavcev odpust iz službe. 1. aprila bo torej 86 družin na cesti brez kruha in če ne bo tovarna dobila kmalu deviz, bodo še sledili odpusti in bo nazadnje morala tovarna ustaviti obrat.

Velike reklamo trdke Hinko v Kranju, ki je visela pri novi stanovanjski hiši Pokojniškega zavoda v Kranju, so neznanji zlikovci v noči med torkom in sredo odnesli neznanokam. Zadevo je g. Hinko prijavil kranjski policiji, ki je storilec že na sledu.

Pancarna

Čisto perilo

je pol zdravja. Perilo Vaše dece perite samo z milom odlične kakovosti, ki je izdelek naše najstarejše milarne

Maribor

Kaj je s povišanjem podpore Narodnemu gledališču

Maribor, 29. marca.

V zagrebških listih smo te dni čitali zanimive podatke o državi in subvenciji, ki jo bodo dobila v novem proračunskem letu naša jugoslovanska gledališča. Iz objavljenih števil je razvidno, da bo ta subvencija dosti višja, kakor je bila poprej. Tako bo dobil Belgrad letos nad en milijon dinarjev več, zagrebško Narodno kazališče 700 tisoč dinarjev, ljubljansko Narodno gledališče 563 tisoč dinarjev, splitsko gledališče 700.000 din, razen tega pa bo država še popravila gledališko zgradbo. Narodno gledališče v Skopju je dobilo tudi za pol milijona višjo subvencijo, kakor je bila sedanja. To so zelo visoke številke in tudi prav razveseljive, saj vidimo, da se država zaveda velikega kulturnega pomena naših gledališč ter jim z zvišanjem podpore omogoča uspešnejši in lažji razvoj. Zato nas tem bolj preseneča, ko vidimo, da je edino izmed vseh jugoslovanskih stalnih gledališč ostalo mariborsko z dosedanjim subvencijo, ki je obenem najnižja podpora, ki jo država kakemu gledališču daje. Maribor bo tudi v novem letu moral izhajati z bornimi 250.000 din državne podpore. Maribor je tako velik kot Split, mariborsko gledališče vrši važnejšo narodno-obrambno in kulturno misijo, kakor na primer gledališče v Skopju, pa je kljub temu ostalo zapostavljeno. Mariborsko gledališče je letos s svojim gostovanjem v Ljubljani pokazalo visoko stopnjo svojega dela. Sedaj pa vrši mariborska drama važno narodno-obrambno nalogo z gostovanjem po manjših trgih in mestech ob severni meji, ki so zadnje čase preplavljeni s tujo propagando. Igralci pripovedujejo, s kakšnim navdušenjem jih sprejemajo povsod prebivalci, kako verno sledijo slovenski besedi, ki zveni z odra. Kolikoga pomena je tedaj narodno gledališče v Mariboru za vso severno mejo, ni treba posebej naglašati. In pri vsem tem bi pričakovali pač lahko upravičeno nekaj več razumevanja za to ustanovo. Če se je pokazalo to razumevanje za druga gledališča v državi, se mora pokazati tudi za Maribor!

★

m Prihodnja nedelja je »cvetna«. Ob 9.30 bo v stolnici g. knezoškof blagoslovil oljke, po blagoslovu običajna procesija z oljkami, nato pontifikalna sv. maša, med katero se poje slovenski pasijon po sv. evangelistu Mateju. — V franciškanski baziliki je blagoslovljanje oljk s procesijo ob 10, v cerkvi sv. Reš. Telesa pa ob 9.30.

m Katoliška mladina v Mariboru opozarja vse prijatelje, da vzporedno v nedeljo, dne 2. aprila ob 5 popoldne v dvorani Cvetlična ulica 28, dve novi Gheonovi igri in sicer »O hudičevem mostu« in »Pohlepem mesarju«. Predprodaja vstopnic pri samostanskem vratarju.

m V Mariboru dobimo gozdarski muzej. Maribor ima že nižjo gozdarsko šolo. Sedaj je izšla iz

vrst mariborskih gozdarskih strokovnjakov tudi pobuda, da bi se v Mariboru osnoval poseben gozdarski muzej. Kolikor smo videli na raznih gozdarskih razstavah, na katerih je bilo zastopano tudi gozdarstvo, imamo že veliko materijala, tako da osnovanje takšnega muzeja tozadevno ne bi povzročalo nobenih težav.

m Minister Revaj skozi Maribor. Skozi Maribor se je peljal v Nemčijo bivši zunanji minister nekdanje Podkarpatske Ukrajine Julij Revaj. Spremljala eta ga še neki delegat in osebni stražnik predsednika Vološina. Bivši minister Revaj se je podal na Slovaško ter bo prisostvoval pogajanjem med Slovaki in Madžari.

m Dela na cesti Pecnica-Maribor so se že začela. Kakor znano, bo na državni cesti Maribor-St. Ilj, ki je bila lansko leto modernizirana in asfaltirana, odsek med Pecnico in Mariborom tlakovan z granitnim pasom. Tvrdira Ehrlich iz Zagreba, ki je to izlicitala, je že pričela z deli. Od odcepa lenarške ceste naprej proti Mariboru so začeli s polaganjem robnih pasov, deloma delajo tudi že izkope na cesti, na kar se bo pričelo kmalu tudi s tlakovanjem cestišča.

m Rdeči križ na Teznu. Teženčani nameravajo ustanoviti dobrodelno društvo Rdečega križa. V takšnem velikem industrijskem kraju, kot je Tezno, je takšna človekoljubna organizacija pač zelo potrebna. Zaradi tega se vabijo vse prebivalci Tezna in bližnje okolice na ustanovni občni zbor, ki bo v soboto, dne 1. aprila ob pol 20 v gostilni Pulko.

m Polaganje novega telefonskega kabla. Že nekaj dni pripravljajo po mariborskih ulicah vse potrebno za polaganje novega telefonskega kabla. Kabel bo napeljan po vseh glavnih mariborskih ulicah, ob katerih je močan telefonski promet. Na Glavnem trgu in na državnem mostu so pri renoviranju že položili kanale za kabel ter napeljali po njih žico, a katero bodo sedaj kabel potegnili skozi kanale. Zaradi tega koplejo sedaj na Glavnem trgu ob vhodu v Gospoško ulico ter Stolno ulico jaške. Večja dela se vrše še v Kocljevi ulici, Sodni in Kopališki ulici. Kabeli bodo šli od glavne pošte v sledečih smereh: čez Glavni trg in most na Kralja Petra trg do Pokojniškega zavoda, čez Glavni trg po Kocljevi in Kopališki ulici ter Trgu

Čudna pota ljubljanskih harmonik

Med neštetiimi vlomi, ki so se dogajali zadnje mesece v Ljubljani in katere je povečini ljubljanska policija že pojasnila, zlasti vrome zloglasne tolpe Luke Spruka, je treba pristiati tudi one vlome, ki jih je počenjal, kakor so sklepali po vseh sledovih, en sam vlomilec, namreč bivši natak France Pibernik, kateremu je bila policija dolgo časa na sledu ter ga je iskala po vsej deželi.

V nekem ljubljanskem predmestju živi mlad zdravnik, ki je na hrani in stanovanju v mali gostilni. Ta zdravnik je tudi dober amaterski godec na harmoniko ter si je omislil prav lepo kromatično harmoniko. Po delu zvečer je včasih v gostilnici posedel ter svoji družbi zaigral kakšno melodijo za zabavo in kratek čas. Neke noči pozimi pa je bilo v gostilno vlomljeno. Tat je odnesel precej velik plen. Okradel je natakario, sluškinjo, zdravniku samemu pa je odnesel za več tisoč dinarjev perila in seveda tudi harmoniko. Ob božičnih praznikih je bil mladi doktor odšel na kratek odhiti v svoj domači kraj na Dolenjsko. V družbi je šel mimo neke zidanice, odkoder se je glasilo veselo petje in zvoki harmonike. Kdo bi se vzdrljal — družba je stopila v zidnico, naročila jedajo, pijačo in doktor je prosil godeca, naj mu posodi harmoniko, da bo se on zaigral kakšno vižo. Ko je doktor vzel harmoniko v roke, je ostrmel, bila je namreč tista, ki mu je bila pred kratkim ukradena Harmoniko so seveda zaplenili orožniki, gostilničar je povedal, da je harmoniko kupil od nekega znanca, ta jo je kupil zopet od nekega drugega in tako se je izkazalo, da je vlomilec natak France Pibernik.

V neki drugi ljubljanski gostilni je pri vlovu tudi izginila harmonika. Neki Slovenec se je te dni zglasil v Zagrebu in prosil znanega specialista za harmonike, naj mu izdela tako in tako harmoniko, kakor jo je videl pred kratkim pri nekem starinarju. Slovenec ni hotel od starinarja kupiti harmonike, ker se mu je zdela sumljivega izvora. Mojster je odšel k starinarju, da si harmoniko ogleda, zelo pa se je začudil, ko je v harmoniki spoznal svojo lasten izdelek, ki ga je pred kratkim prodal ljubljanskemu gostilničarju. Pisal mu je, zakaj je prodal na zagrebško starino tako izvrstno harmoniko. Gostilničar mu je odgovoril, da mu je

Svobode in Jugoslovanskem trgu do Okrajnega glavarstva, po Kocljevi in Sodni ulici do Aleksandrovo ceste, od pošte čez Slomskov trg mimo gledališča do poslopja Mestne hranilnice. Na ta način bodo najbolj obremenjene telefonske linije v mestu povezane s kabli ter bodo večino strednih napeljav in nosil demontirali. Že to bo pomnilo velik prihranek, saj je izdajala poština uprava sedaj samo za popravila strednih telefonskih napeljav v zimskem času po 20.000 din na leto. Na glavnih križiščih bodo napravljeni izhodi ter bo tam kabel prehal v prsto napeljav, ki bo vodila k posameznim telefonskim abonentom.

m Po nesreči se je obstrlel. V bolnišnico so pripeljali iz Lahoncev 20 letnega posestniškega sina Ludvika Bratuša, ki se je po nesreči obstrlel ter si ranil oko.

Gledališče

Četrtek, 30. marca, ob 20: »Štev. 72«. Red D. Premiera.

Petek, 31. marca: Zaprti.

Sabota, 1. aprila, ob 20: »Pygmalion«. Red A.

Celje

c Duhovne vaje za fante in moše bodo v Salezijanskem mladinskem domu v Gaberju od ponedeljka 3. aprila do srede 5. aprila. Za dečke do 16. leta bo vsak dan govor ob 5 popoldne, za fante in moše pa ob 8 zvečer.

c Na splošno željo občinstva bo v nedeljo dne 2. aprila v Mladinskem domu v Gaberju ponovitev zgodovinske igre »Zareče oglje« ob pol 5 popoldne.

c Uradni dan Zbornice za Trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek, dne 4. aprila 1989 od 8 do 12 dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje. Razlagova ulica 8.

c Eksplozija smodnika. V torek 28. marca je v skladišču trgovine Emanuela Grassellija v Slivnici pri Celju eksplodiralo 5 kg smodnika. Smodnik je bil shranjen v leseni omari, ker ga je trgovec g. Grasselli potreboval pri razstreljevanju kame-nja. V neposredni bližini omare, v kateri je bilo shranjeno, je bilo po tleh raztrošenega nekaj žvepla in nekaj zrn smodnika. To zmes sta vajenca, ki sta bila v skladišču, zažgala, nakar se je vžgal tudi smodnik v omari in eksplodiral. Pri eksploziji je 16 letni vajenec Lenarčič dobil precej hude opekline na desni roki in po desni strani obraza. Popokale se tudi šipe na oknih in omet na steni ter ima g. Grasselli okoli 10.000 din škode. Našel je tudi požar, katerega pa so kmalu ugasili in tako preprečili še večjo nesrečo.

c V smislu navedbe o odpiranju in zapiranju trgovin morajo biti vse trgovinske obratovalnice na debelo na veliko soboto dne 8. aprila ves popoldan zaprte, obratovalnice na drobno pa se morajo zapreti ob 5 popoldne.

c Slovensko obrtno društvo v Celju priredi za binkošne praznike 3 dnevni avtobusni izlet v Gorico, Benetke, Padovo in Trst. Prijave se sprejemajo v obrtnem domu. Gledališka ulica 2 od 8-9.

c V celjski bolnišnici je umrla 14 letna hvalčica Dragica, hčerka uradnika v Celju. Naj ji sveti večna luč!

Jesenice

Uspešno občinsko gospodarstvo. Ob priliki setave in odobritve novega občinskega proračuna smo imeli zopet priliko videti uspešno finančno politiko sedanje občinske uprave. Občinske doklade bodo znašale samo 30%, kakor gotovo zlepa ne v kaki drugi občini. Vključ temu pa je občinsko gospodarstvo vidno in uspešno. Občina bo letos dogradila tudi moderno mestno zavižetje.

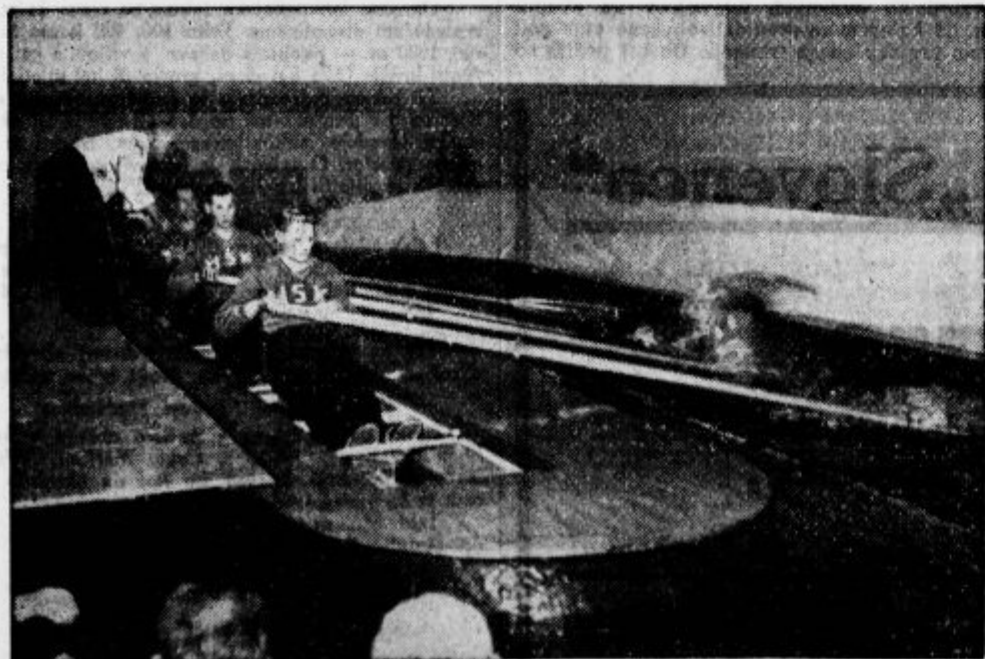
2 milijona dinarjev za novo bolnišnico je pripevala KID. Nova bolnišnica skladišnice bo zgrajena nad Plavžem in bo imela do 100 postelj. Tudi sicer bo ena najmodernejših zdravstvenih ustanov v Sloveniji. Prispevek KID so delavci pozdravili še posebej, ker bo s tem odpadlo dolgoročno odplačevanje in amortiziranje, ki bi sicer obremenjevalo to potrebno zgradbo.

Književske in pisarniške potrebščine, vse do-bite v trgovini Krekovega doma.

Avtobus k Sv. Križu. Pri Sv. Križu, ki je postal znano letovišče in kjer gradijo vedno nova javna in privatna gostišča ter številne delavske hišice, deluje Tujsko prometno društvo, ki za uvedbo avtobusne zveze z Jesenicami. Če se bo kje avtobusna zveza izplačala in bo kje koristila, bo prav tu, kajti tisoči in tisoči obiskujejo narcisni raj in Planino pod Golico.

Ježica

Na cvetno nedeljo ob 8 zvečer vpripori dramski odsek KPD dramo v 5. dejanjih »Lepo Vido«. Cene navadne. Vsi vljudno vabljeni!

Trening v veslanju tudi pozimi. V Helsinkih na Finskem so začeli graditi velike športne naprave. Med njimi je tudi bazen, v katerem se moštvo tudi sredi zime lahko vadi v veslanju.

KULTURNI OBZORNIK

Ob 125 letnici rojstva Tarasa Ševčenka

V mesecu maju so vsi Ukrajinci po vsem svetu proslavljali 125 letnico svojega največjega pesnika in narodnega barda Tarasa Ševčenka. Torej prav v času, ko je usoda kazala, da se bo vendar nekele na svetu ustvaril svobodni otok svobodnih Ukrajincev, od koder bi slej ko prej mogla zasijati državna svoboda vsemu 40 milijonskemu slovenskemu narodu. Samo par mesecev se je z večini boji vzdrževala mala Podkarpatska Ukrajina pri življenju, tista Ukrajina, ki so jo še prejšnji lastniki imenovali Rusijo, da bi se tako zabrisala sled pripadnosti veliki ukrajinski skupnosti. Toda prav v mesecu proslavlja 125 letnice Ševčenka, glasnika ukrajinske svobode in narodnega genija, je tudi to zadnje upanje mogočnega naroda zamrlo v novih ovsajalnih vojskah sovražnikov njihove samostojnosti ter so po dvajsetih letih tudi v tistem kočniku svoje prostrane in plodne domovine, iz katerega so hoteli napraviti celico nove državnosti, padli v staro obstvo.

Ukrajina, Ukrajina,
mati moja, mati!
Ko pomislim nate, hoče
se srce razklati.

S tako bolešijo je gledal na problem svoje domovine, veliki bard Taras Ševčenko, simbol vsega, kar si Ukrajinec, ki ga je politična zloba zgodovine delila v Maloruse, Rutene in Ukrajince, kar vse se imena za en sam narod, v svojem srcu želi. Vse to pa je postal ta »čevljarček«, kar pomeni ime Ševčenko v našem jeziku (oče mu je bil namreč čevljar), s svojo pesmijo in svojo veliko ljubeznijo do vsega, kar je ukrajinskega, narodnega in njegovemu ljudstvu svečega. Kot pastir je vžljubil prostrane ukrajinske stepe, kopaste grobove junakov-kozakov, zgodbe ukrajinskih kobrajev-pevcev, o Rajdamakih, o krutih gospodarjih in o trpljenju preprostega ljudstva od socialnih in političnih nasilnikov. Ležal je v visoki ukrajinski travi in priskleboval utrupi svoje zemlje in pisal pesmi o rži in deklici, o kozakih in Mazepi, o hajdamakih in veliki žalosti Ukrajine, matere svoje. Sicer se je hotel posvetiti slikarstvu, toda gospodar ga je pridržal pri sebi kot služabnika za najnižja dela, dokler ni postal »panski lakaj«. Pozneje ga je gospodar vendarle poslala v šolo v Varšavo, po revoluciji pa v Petersburg, kar je bilo zani velikega pomena, kajti stopil je v stik z znamenitimi Ukrajinci ter je z njihovo pomočjo tudi rešil podnastav in postal svobodni človek po zaslugi ruskega pesnika Žukovskega. Toda ni postal slikar, čeprav je obiskoval akademijo, temveč pesnik, pravi narodni pesnik-kobzar. In »Kobzar« je bil tudi naslov prvi njegovi zbirki l. 1840, takoj drugo leto pa so sledili »Hajdamaki«, dve zbirki, ki ju imamo tudi v slovenskem prevodu pokojnega župnika Abrahama. Ševčenko je sedaj slikal in pesnil in potoval po

Ukrajini od vasi do vasi ter počelšal provesti in pripovedke o junških dejanjih ukrajinskih zaporožcev, sičovcev ter se udeleževal tudi v kulturno-političnem smislu, pošiljajoč poslanico »Mrtvim in živim in še nerojenim rojakom mojim, v Ukrajini in ne v Ukrajini živčim — je prijateljsko poslanje«, poslanico, ki je edinstvena v svetovni književnosti:

Prosim vas, rotim vas, bratje:
dajte se objeti!

Imenovan je bil za slikarja na ukrajinskem vseučilišču, toda preden je nastopil službo, je bil aretiran in obojen na najstrožje nadzorstvo, kjer ni mogel ne risati, ne pisati in je sedem let živel v preganstvu. Potem je živel v svobodi v Petrogradu in pozneje na Ukrajini ter si sezidal lastni dom ob Dnepru, kjer je 26. februarja 1861 umrl. Po smrti so ga pokopali ob Dnepru in mu napravili gomilo, prav kakor je želel v pesmi:

Ko umriem, pokopljite
mene na mogili,
sredi stepe neizmerne,
v Ukrajini mili,
da bo zreti širo polje,
Dneper in ekalovje,
da bo čuti, kak deroč
mu bobni valovje.

V spominu ukrajinskega naroda pa je veliki kobzar (goslar) Ševčenko postal utelešenje ukrajinskega narodnega duha. Ob njem se zbira vsa ukrajinska družba v Ukrajini in izven nje. Vse najvažnejše znanstvene in kulturne ustanove so posvečene njegovemu imenu. Za letošnji jubilej je Ukrajinski naukovij institut v Varšavi izdal njegova dela v 16 zvezkih ter jih v številnih izvodih razširil med svojim ljudstvom, da ne pozabi na svojega barda in svobode naroda, katerega pevec je Taras Ševčenko.

Pa tudi za Slovence ima proslava Tarasa Ševčenka svoj pomen, kajti prav slovenska moderna lirika konec stoletja je pod vplivom Kreka-Zaporožca-Ostana napravila velik vtis na našo literaturo, kar bi bilo treba že davno raziskati ter podčrtati. Saj je celo psevdonim Sardenko vzet prav iz Ševčenkove pesmi, ki smo jo podali v začetku:

»zavjane serdenko«.

Resnično: ovane človeku srce, ko vidi, kako trpi v nesvobodi narod, ki je med Slovani največji za Rusi in se jim je izjalovil še vsak poskus po samostojnosti. Toda njihova težnja po svobodi živi v duhu Tarasa Ševčenka, ki nam predstavlja vso Ukrajino s svojo pesmijo, s katero osvaja ves svet, da vsakemu ob njej vese srce.

zlasti še ob tragični venedi letošnjih proslav.

Dva na enem konju. Po jahalnih tekmah »Grand National Steeplechase 1939« v Aintree (Anglija) sta se dva tekmovalca vračala z dirkališča — oba na enem konju. Enemu je konj obležal, ki je padel na tekmovalni progi.

ŠPORT

Po športnem svetu

Mednarodni tenis turnir v Allasio

Mednarodni tenisturnir, ki se vrši sedaj v Allasio, je eden največjih v Italiji, ker je konkurenca v moškem singlu izredno velika. Naša prvakinja Florijanovna je takoj prvi dan izpadla, ker je izgubila proti nepoznani češki igralki Borakovi. Pred tem je sicer dobila proti Rapetjevici z 6:0, 6:0, v drugem kolu pa je proti Borakovi izgubila v treh setih z rezultatom 2:6, 6:3, 6:3. — Kovačeva je v prvem kolu premagala Stiknjevico z 6:1, 6:1. — V moškem singlu je v prvem kolu premagal Punčec Nemca Schilda s 6:2, 6:0 in v drugem kolu pa Italijana Rada s 6:3, 6:2.

Velik smučarski tek v Rusiji

Največja smučarska prireditel Rusije je vsakoletni tek iz Jaroslava v Moskvo. Ob tej priliki tekmujejo med seboj najboljši ruski smučarski tekači v tekmah, ki je tako težka, da bi enako težke ne našli. Tekmovalna proga je dolga 229 km in je razdeljena na štiri etape, ki jih morajo tekmovalci absolvirati v štirih dneh. Start za vsako etapo je vsak dan ob desetih dopoldne. Pravila predpisujejo, da oni tekač, ki izgubi v eni etapi več kakor eno uro na času, avtomatično odpade od nadaljnjega tekmovalstva.

Letos se je pojavilo na startu 34 tekačev. Pričeli so vsi zelo hitro teči in kmalu se je stvorila vodilna skupina, ki je prevozila prvih 5 km pod 19 minutami. V prvi etapi, ki je vodila od Jaroslava do Rostova in ki je dolga 53 km, je zmagal Mazhovor v času 3:22:55.

Druga etapa od Rostova do Perejaslava je merila 63 km. Zmagal je Trofimov v času 6:06:25. Tretja etapa je vodila na 62 km dolgi progi od Perejaslava do Zagorskega. Prvi je prišel na cilj Dodonov v času 5:24:08.

Zadnja etapa od Zagorskega do Moskve je merila nekaj nad 51 km. Prvi je prišel na cilj Vasilief, ki je porabil za zadnji del proge 3:40:35. Toda zmagovalac na celi progi je postal Orlov, ki je prevozil dolgo in težko progo v skupnem času 18 ur, 39 minut in 32 sekund ter je bil samo za 47 sekund pred drugoplasiranim tekmovalcem.

Finska rang-lista smučarskih tekačev

Finci so sedaj sestavili rang-listo tako imenovanih skandinavskih disciplin, to je tekov, in so prišli do naslednjih rezultatov:

18 km: Kurikkala, Olkinuora (oba Finska).
50 km: Bergendahl (Norv.), Karppinen (Fin.).
Najboljši narodi: 1. Finska, 2. Švedska, 3. Norveška.

Značilno je, da so zvezde preteklega leta popolnoma izginile; to sta: Nieminen in Vanninen. Navedeni so jih drugi ljudje, kar znači, da imajo Finci neizčrpen vir moči v svojem smučarskem taboru. Da je Bergendahl trenutno najboljši dolgoprogaš, morajo celo Finci sami priznati. Zanimiv je dalje vrstni red narodov. Tu se namreč točno vidi, da povsod na severu ugotavljajo nazadovanje Norveške, ki je veljala do zadnjega za vodilni narod v smučarskem športu. Norvežani se bodo morali zelo potruditi, če si bodo hoteli zopet nazaj priboriti prvenstvo.

Finski telovadci in prihodnje olimpijske igre

Finski telovadci se najprej pripravljajo za prihodnje olimpijske igre, kar je tembolj razumljivo, saj se vrše na njihovih tleh. Že v februarju so povabili 22 najboljših telovadcev na skupni trening, na katerem so predelali obvezne vaje pod vodstvom preizkušenega trenerja. Ob tej priliki so

se zbrali tudi »stari« telovadci, kakor Savolainen, Noroma in Uosikinen, ki se tudi hočejo udeležiti prihodnjih iger. Ti trije moše zastopajo Finsko na olimpijskih igrah že od leta 1928 in imajo veliko skušenj in rutine, ki je pri takih težkih tekmah potrebna. Četudi so ti telovadci že nekoliko »stari« ali se nekaterim zde stari, vendar so je že na neštetihi tekmah pokazalo, da ima skunja večjo vlogo kakor pa mlada sila, ki dostikrat preveč tvega. To se je pokazalo tudi pri zadnjem srečanju med Nemčijo in Finsko. Nemci so imeli v svoji vrsti stare in preizkušene borce, medtem ko so poslali Finci v boj mlade talente.

Finci so v splošnem zadovoljni z obveznimi vajami, posebno z vajo na konju in s preskokom čez konja. Začetek na drugo se jim zdi pa le težek in tudi del vaje na bradlji je po njihovem mnenju nekoliko zabaven. Imeli bodo v najbližji bodočnosti tekme iz olimpijskih predpisanih vaj na bradlji in preskoku čez konja.

Terminalska lista

Medklubski odbor ljubljanske atletske podzveze v Mariboru

23. aprila: SK Železničar, medklubski seniorski odprti meeting.
29. aprila: SK Železničar, medklubski juniorski odprti meeting.
7. maja: SSK Maraton, medklubski seniorski meeting.
21. maja: SK Železničar, medklubski meeting juniorskih višebodov.
2. junija: SK Železničar, medklubski meeting seniorskih specialnih višebodov.
11. junija: SK Rapid, medklubski juniorski meeting.
17. in 18. junija: MOLAP: desetboj za prvenstvo Maribora.
23. do 30. julija: MOLAP: prvenstvo poedincev za mesto Maribor.
30. avgusta: MOLAP: Stajerska — dravska banovina.
3. septembra: SK Rapid, seniorski meeting.
10. septembra: SSK Maraton, medklubski dvoboj.
17. septembra: SK Železničar, medklubski seniorski meeting.
1. oktobra: SK Železničar, jesenski cross-country.
15. oktobra: SSK Maraton, pohorski tek.
20. oktobra: SK Rapid, jesenski cross-country.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

SK Ljubljana. Uprava SK Ljubljane sporoča, da je z ozirom na tri zaporedne ligaške tekme v aprilu, ki se bodo odigrale v Ljubljani, znižala cene vstopnic na din 4, 8, 16, 32 in 64. S tem upa, da je ustregla vsem prijateljem nogometa, zlasti svojem članstvu, ki bo plačalo za stojišče le 8 din, za tribuno pa 12 din.

ZFO

Lahkoatletske tekme ZFO v l. 1939

Lahkoatletske tekme ZFO v letu 1939.

Prišel je čas za lahkoatletiko. Letošnje leto morajo vsi člani-lahkoatletiki Zveze fantovskih odsekov temeljito izrabiti za razširjenje in napredek te lepe športne panoge. Vzoredno s telovadbo, smučanjem, odbojko, plavanjem in drugimi panogami, ki jih goji članstvo ZFO, mora korakati tudi lahka atletika. Zato je tehnični odbor ZFO določil za letošnje leto zelo obširen lahkoatletski spored. Zlasti opozarjamo okrožja, da izvedejo svoje okrožne lahkoatletske tekme. Podrobna navodila sledijo, zaenkrat samo spored letošnjih lahkoatletskih tekem:

30. aprila:

Tek čez drn in strn (cross-country) na Stadionu v Ljubljani. Proga je dolga za člane 5000, za mladce 2000 m. Začetek ob pol 10 dopoldne.

V času od 14. maja do 19. junija:

Okrožne lahkoatletske tekme za člane in mladce s sledečimi disciplinami: Teki: 100, 400 (samo za člane), 1500 m — Skoki: v daljavo, v višino, s palico. — Meti: krogla (7,25 kg) člani, krogla (5 kg) mladci.

Te tekme organizirajo in izvedejo okrožja sama. Kjer ne gre drugače, naj po dva ali morda tri okrožja skupaj izvedejo lahkoatletske tekme. Izbrati je primeren prostor. O tekmah je sestaviti zapisnik o doseženih rezultatih ter jih poslati ZFO.

29. junija do 2. julija:

Lahkoatletske tekme ZFO v Mariboru (o priliki mariborskega tabora) z vsem programom, ki je na voden v knjižici »Tekmovalni red in vaje za l. 1939«.

Julija:

Tek na Vrhnikih (ob odprtvi doma) obvezno za okrožja: Ljubljana in Vrhnika, druga lahko sodelujejo.

V mesecih: julij, avgust, september:

Lahkoatletske tekme v večjem obsegu v krajih: Ljubljana, Kranj, Jesenice, Celje, Maribor, Vrhnika, Novo mesto, Ptuj. Spored iati kot na okrožnih tekmah in še naslednje discipline:

Teki: 5000 m (samo za člane).
Štafa: 4x100 m (okrožne štafete).
Met diska: člani (2 kg).
Met diska: mladci (1 in pol kg).

ZDK

Vaditeljska telovadba. V petek zvečer za vaditeljske mladce in gojence, v soboto zvečer pa za vaditeljske članice.

Glasbeni večer Frančiškanske prosvete

Ljubljanska Frančiškanska prosveta, ki ekuša s svojim prosvetno-vzgojnim delovanjem poseči na vse strani življenja, je s pridom posegla tudi na glasbena polja in ekuša tudi s te strani doseči podvig, razvijajoč pri tem še plodne načrte.

Pred nekaj dnevi se je vršil v Frančiškanski dvorani glasbeni večer, na katerem so nastopili naši najmlajši. Jože Osana je podal na klavirju vredo etilno ugodno urejenih skladb in je z izvedbo dokazal lep talent in voljo, stopiti v svojem umetništvu na pot prave glasbene lepote. Mladi tenorist Lipušček je s svojim ugodnim glasom in dobri prednašanjem opozoril nase. Mnogo lepih pevskih usvjetov je razvila pred občinstvom tudi sopranistka Ljudmila Polajnarjeva. — Marijan Kos je s polnim baritonim glasom, ki naj bi se razvijal še v smeri večjega sproščenja, ugodno zapel dva samospeva mladega Jožeta Osane; v pesmih so čisti utrinki, da: so barvane z impresionističnimi vplivi. Ob koncu je podal nekaj skladb violinist Marko Sever, ki mu igra ubaja bolj čisti virtuosnosti nasproti. — Med glasbenim sporedom je bilo tudi nekaj recitacij; Tone Rögger je z lepim poudarkom podal del Zupančičeve Dume, nekaj Prešerna pa je prebral Milan Pavlovič.

P. S.: Klavirska igra je učinkovala toliko ugodneje, ker je bila izvedena na koncertnem klavirju znamke »Julius Blüthner«. Klavir je postavila tja Ljubljanska filharmonija in prav bi bilo, ko bi tam tudi ostal, ker bi s tem pridobila dvorana na koncertnem značaju, primernem tudi za olistične koncertne prireditve.

25 letnica smrti provansalskega pesnika

Provansalski pesnik Friderik Mistral, katerega 25 letnice smrti se te dni spominjajo francoski listi n katoliški sploh, je evetu najbolj znan po svojem epem epu o provansalski deklici »Mireo«, s katero je proslavil provansalski jezik in ga napravil a knjižnega, kar do tedaj ni bil. Tako je en sam pesnik s svojo neizmerno ljubeznijo do malega rosa velike francoske pokrajine spletel najlepši zencev svoji domovini, obenem pa tudi zaničevani dialekt, ki ga izobraženi domačini niti niso hoteli več govoriti, povzdignil na jezik, vreden, da v njem poje pesnik svoje čudno lepe stih. Friderik Mistral sicer ni postal član francoske akademije, postal pa je najbolj priljubljen človek svoje ožje domovine Provanse, ki mu je še za njegovega življenja, ob priliki 50 letnice pesnitve »Mireo«, postavila v Arles spomenik. Umrl je 84 let star ter je bil njegov pogreb, ki je bil sicer ves v vaškem značaju, podoben kraljevskemu pohodu. Njegov grob v Merlanu je postal naravnost romarsko mesto za navdušene provansalce. Ko so sedaj ob 25 letnici njegove smrti spominjamo tega velikega pesnika, mu dajemo hvalo predvsem zato, ker je tako neizmerno ljubil svoj mali narod in ga tako neizmerno ljubil svoj mali narod, ki je bil pred njim, z njegovim jezikom in njegovim duhom. Mistralov primer je lahko zgled tudi nam, kako so majhni narodi, ki politično ne veljajo nič, lahko veliki v kulturi. Zeleli bi si zdaj ob 25 letnici smrti tega velikega mojstra, da bi kaj kmalu tudi kdo od Slovencev prevedel njegovo Mireo, o čemer se je že nekoč govorilo, ter nam podaril ta biser evetovne in katoliške poezije.

Predsednik slovenske Akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu. V zagrebški »Jutranjem listu« piše znani poznavalec slovenskih jezikov in kulturne zgodovine dr. Esih o prvem obisku prvega predsednika slovenske Akademije znano-

eti in umetnosti, prof. Nahtigala, v zagrebški Jugoslovanski akademiji, katere član je že od leta 1931. V začetku svojega članka lepo opisuje borbo za slavensko Akademijo takole: »V tej težnji po Akademiji je — največ po zaslugi politike svojih predstavnikov — slovenski narod celo uspel, da poleg svojih številnih znanstvenih in kulturnih društev v Ljubljani, Celju in Mariboru, zgradi nadaljni važni atribut svoje slovenske narodne in kulturne individualnosti, svojo najvišjo znanstveno ustanovo. Dočim so Slovenci 20 let »propovedovali« narodno edinstvo, so kljub temu uspešni, da zgrade vso ustanovo, ki so pomembne za samostojno in samozavešno narodno individualnost. Na eni strani fraze v ustih demagogov in konjunkturistov, na drugi strani pa resno delo.« Ka tako pohvali Slovence, ki da so znali zgraditi svoje lastno znanstvo v vseh panogah, opisuje prvi oficijelni sprejem predsednika ljubljanske Akademije dr. Nahtigala v zagrebški Akademiji, kjer ga je pozdravil predsednik dr. Bazala in predstavljal vsem glavnim funkcionarjem. Predsednik Akademije dr. Nahtigal je pri zahvali spominjal na dela predsednika Bazale za slovensko kulturo (monografija o Askercu, predavanja po naših društvih itd.), dr. Esih pa nasprotno opozarja v svojem članku na delo predsednika Nahtigala za hrvatsko kulturo (postanek hrvatske glagolice, monografija o Jagiču, o hrvatskem jeziku itd.). Tako je to erčenje dveh predsednikov najlepše potrdilo težnje po skupnem delu slovenskih in hrvatskih akademikov ter po podpori obeh najbližjih elovanskih kademijah.

Zajemljiv zgled, kako je treba docela smatrn poostopati tudi za kulturno osvoboditev dežele, nam kaže senator Tolomei. Znatilen je njegov »Archivio dell'Alto Adige«. V njem najdeš opisano Poadižje od vseh strani njegovega kulturnega življenja. Zdaj pomaga pri tem delu tudi profesor Battisti s firenske univerze.

Oba znanstvenika sta se lotila obširnega dela v osemih zvezkih, ki bodo izhajali do leta 1945. To je »Dizionario toponomastico dell'Alto Adige« (Toponomastični elovar Poadižja). Smoter delu je v luči krajevnega imenoslovja prikazati narodno poreklo Južnega Tirolskega.

Mussolini, kateremu so prva dva zvezka že poklonili, je bistro spoznal veliki pomen tega toponomastičnega elovara in je takoj naklonil 100.000 lir podpore za nadaljne zvezke.

Lep in opominjaven zgled tudi za Slovence, ki smo tako borni na lastnih znanstvenih delih o krajevnem imenoslovju, če izvajemo nekaj o Plujekem polju in škofjeloški okoliici. Prav napak bo, če bodo nedomači znanstveniki morali pisati krajevno imenoslovje slovenskega ozemlja! R. B.

Berite in širite „Slovenca“

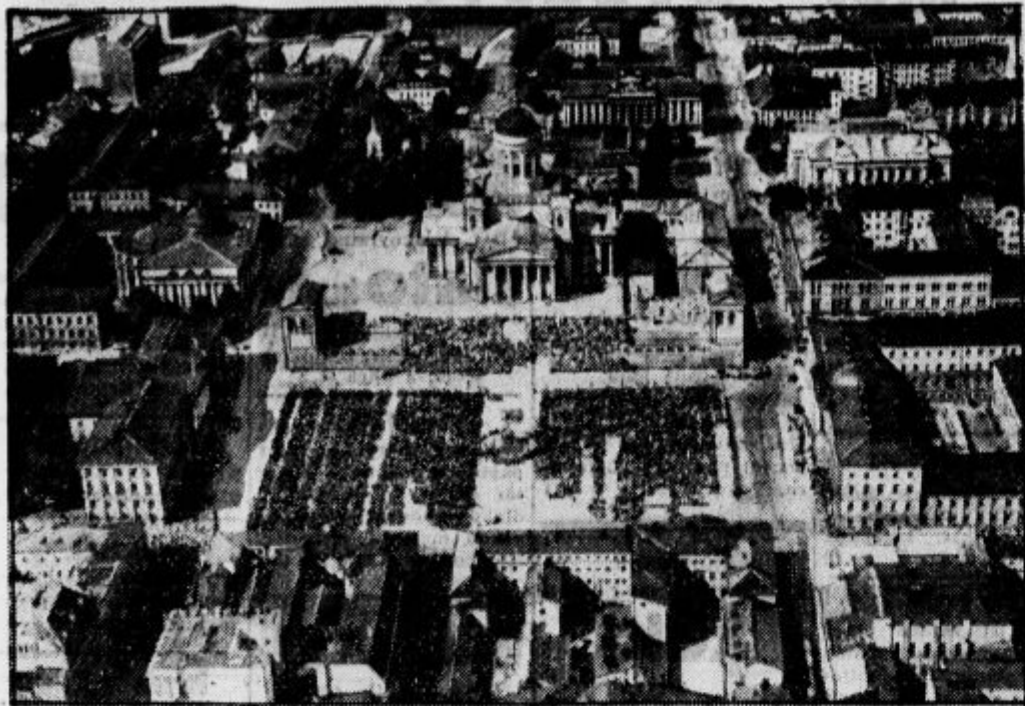
300 nagrad

bo dne 29. aprila t. l. razdeljenih med stare in nove naročnike „Slovenca“.

„Slovenec“ zavaruje svoje naročnike za Din 10.000.—.

Naročite „Slovenca“ takoj pri upravi Kopitarjeva ulica 6, Ljubljana.

Helsinki - mesto XII. olimpijade

Pogled na »belo mesto severa« — Helsinki

Mednarodna zaskrbljenost je prodrla tudi na visoki sever, tja gori na Finsko. Tudi finski časopisje je polno skrbi vzbujajočih naslovov: »Mobilizacija«, »Ultimatum«, »Nevarnost vojne« itd. Tudi mesto Helsinki, kjer bo za leto 1940 napovedana svetovna olimpiada, gleda zaskrbljeno v ta čas. Mestni očetje se vprašujejo, kako bo z vsemi temi velikimi pripravami, ki požirajo tako velike vsote, »če le kaj pride«. Kljub temu pa se mesto vztrajno pripravlja na svoje velike dni prihodnje leto, kakor da računa s tem, da olimpiada bo in da do takrat še ne bo »nič prišlo«.

Poleg drugih ob takih prilikah običajnih skrbi ima mesto XII. olimpiade še svojo posebno skrb: kako se bodo gostje, ki se bodo zgnili v mesto, zabavali v tem hladnem in treznem severu, ki pozna tako malo tistega dirindaja, ob katerem se današnji civilizirani zabava. Zabava pa mora biti, da gostje ne bodo tako skopi z denarjem; le gostje, ki bodo vse dni ostali pri dobri volji, bodo toliko odprli svoje žepce, da bodo izdatki za olimpiado po »drugih potih« v obliki dohodkov prišli nazaj. Toda »belo mesto severa« Helsinki je v tem oziru kaj strogo in po civiliziranem svetu veljavnih pojmov skoro — starokopito. Kar ostalim mestom po svetu daje velikomestni značaj, je v Helsinki enostavno prepovedano. Vsak rod mestnih očetov tako ljubosumno varuje red in mir v mestu, da bi se povprečni Evropejec ali Amerikaneec — na vse Finci računajo — v tem ozračju najbrž dolgočasil. Raznašalci časopisov ne smejo vpiti po ulicah — to bi bilo kaljenje miru; neonske luči v reklamah ne smejo utripati — to bi bilo motenje prometa; na kolodvoru ni dovoljeno kaditi — higiena! Kdor v javnem lokalni pije, ne sme plesati, kdor pleše, ne sme piti. V pravih zabaviščih in plesnih dvoranah je alkohol sploh prepovedan, cirkuse in razne varieteje pa so s 30%no določenim z davnjaj preganili čez hribe. Ni torej čuda, da povprečni mešanec preganja svoj dolgočas pri tistem kozarcu viskija s sodo, ki je Fincu najljubša pijača.

Toda, kaj naj tu počne olimpijski gost, ki je prišel od daleč in bi rad kaj videl, kaj doživel in se znebil tiste vsote, ki jo je za XII. olimpiado namenil? Pa so »beli« mestni očetje tudi nanj mislili in ob olimpiadi bo Helsinki premaknjen iz svojega ljubega miru in samotarstva. Mestni svet je za zabavo tujcev namenil čedno vsoto 20 milijonov finskih mark. Toliko bo namreč stalo »mesto zabave« ali veselični park, ki ga nameravajo zgraditi — sicer ne v nedotakljivih mejah mesta, ampak zunaj na severni strani mesta, med romantičnimi grički in holmi, kjer bodo na goste čakale prostorne restavracije mednarodnega sloga.

TAMBURICE
vseh vrst, najmodernejše, izdeluje ročna delavnica tamburice
M. Dobranič
Topolovca - Sisk
Plačilo takoj po brozračni cenik št. 52

CISTEK

Dr. M. A.:

Pod Lovčenom

Suša je bila strašna in ne vem, od kdaj že ni padla kaplja dežja. Pred Telovim je šele bilo, pa vse je bilo že požgano. Tudi tisto bomo žito, ki raste na terasastih ploskvah s kamenjem ograjene, na hrstu nanešene zemlje, tudi tista zanikrna koruza, tudi one žitke iztrošene oljke in oni za silo krompir. Vode ni bilo nikjer, vse cisterne so bile prazne. In ta nesrečni Puro, ki je drugače sekal zelinate glave, si v tej vročini ni mogel izmisliti druge neumnosti, kot da je odprl ponoči iztok občinskega vodnjaka, ker ga Dane še vedno ni marala. Vode ni bilo, vino je bilo v glavnem že zdavnaj popito, za žganje je pa bilo prevroče.

Don Djuro je šel v malo zakristijo svoje cerkvice. Grozno je bil žalosten, ker je slišal, da so govorili, da ko je bil don Grazijski še živ, je bil vedno dež vsaj enkrat pred Telovim. Zdaj, ko je pa on za gospoda, ga pa ni. Zakaj ne moli, zakaj ne napravi procesije? Te ne-marne garjeve ovce! Šel je torej v zakristijo in pogledal velik, rdeč, z zlatimi trakovi obit dežnik, ki je služil don Grazijski mesto neba, pregledal je bandero in svetiljke, svečnike in vse, kar bi bilo potrebno za procesijo, če je še toliko dobro, da bi brez večjih popravil zdržalo dolgo procesijo skozi pet vasi njegove fаре.

Pogovarjala sva se o procesiji na Telovo. Ko je z bolehnim, pokakšujočim glasom sanjal o procesiji »čez polje«, o otrocih, ki bodo šli naprej, o ženah, ki bodo molile, o možeh, ki bodo s ponosom šli ob nebu, o bandero, ki mu bo nagajal veter, in o tem, da bo Gospod prav gotovo dal dežja in se bo dobra volja in vera njegovih ovčic podvojila — takrat je bil v

in privlačnosti vseh vrst, ki pa jih iz priprav še ni mogoče pogoditi. Tu bo tudi zabava na pretek, pozimi in poleti.

Medtem pa želja po reklamni same priprave za olimpiado dela velike in jih dviga v čimdalje bolj svetovnjaško višino. Tu prednjačijo velike avtomobilske tvrdke, ki hočejo izrabiti priliko, da bi se pokazalo njihovo ime. Najbolj radodarno se je pokazala družba »General Motors«, ki je olimpijskemu odboru poklonila že čedno vsoto. Stavbna družba »HAKA« pa je priliko izrabila najbolj podjetno: obvezala se je, da bo zgradila »olimpijsko vazo« v svoji režiji, potem pa bo tudi njena in bo po olimpiadi oddajala stanovanja v najem. Najdražje bo nastavila stanovanja, v katerih bodo stanovali olimpijski zmagovalci, ne samo zaradi slave, ampak tudi zato, ker bodo v resnici opremljena z vsem udobjem.

Olimpijada stane! Zato ima tisto vprašanje, »če le kaj pride«, za Helsinki in vso Finsko še poseben pomen. Če bi se svet zapletel in bi za iznajdbo starih Helenecv ne imel časa, bi Fincev ušle ne samo te davne sanje, ki so se baš začele uresničevati, ampak tudi najmanj 500 milijonov finskih mark, ki jih je Finska vložila v to prireditev ali pa jih še bo. Zato si nihče bolj ne želi lepega miru kot Finska — vsaj toliko časa, da mine še XII. olimpiada. Potem si bo pa že kaka druga dežela želela isto za XIII. olimpiado!

Občni zbor protituberkulozne lige na Vurbergu

V nedeljo, 26. marca, je bil občni zbor protituberkulozne lige na Vurbergu pri Ptujju. Zborovanja se je udeležilo mnogo ljudstva. Predsednik lige g. dr. B. Okolokulak je navdušeno pozdravil, orisal je nevarnost jetike ter je poročal, da je društvo v preteklem letu živahno delovalo. »Tajnica gđ. N. Bernotova je natančno opisala svoje področje. Predvsem je omenila živahno delovanje lige v protituberkuloznem tednu pri prodaji blokov, znamk, zastavic itd. Opisala je veliko skrb posameznih članov pri prireditvi veselice in srečovanja v korist lige. Pri tem so se posebno odlikovale ruske gospe in gospodične učiteljice. Opisala je tudi, kako se liga briga za šolske otroke, katerim je preskrbel 50 litrov ribjega olja in lepe darove ob božičnici. Gosp. predsednik lige je brezplačno pregledal nad 300 otrok tukajšnje šole, za kar mu gre prav posebna zahvala. Iz poročila blagajnika g. učitelja Ant. Mušiča smo slišali, da je imela liga v preteklem letu 8888.20 din dohodkov. Iz prejšnjega leta je ostalo 2289.50 din, veselica in srečolov sta dala 3568.50 din čistega dobička, v protituberkuloznem tednu se je izšlo 877.50 din, drugo so dali razni dobrotniki in člani, katerih je 114. Stroški so pa znašali 3712.50 din. Za božičnico, pri kateri je bilo obdarovanih 120 otrok, je prispevala liga 2000 din, za ribje olje je dala 1057.25 din, drugo se je porabilo za razne

svojem neomajnem in nepopoljšljivem idealizmu zelo podoben onemu svojemu Gospodu, ki je tudi hodil med oljkami, ribiči in farizeji. Tako zelo je bil lep tisti večer don Djuro, da je priletel v veje stare murve pred njegovo hišico ob morju, kjer sva sedela, ptiček, zapel naprej, potem pa s pesmico utihnil, njegov pes ni kot ponavadi hlatal za svojim repom, koza ni meketala in stara želva ni racala — vsi trije so bili mirni in so ga poslušali in še celo vlak ribic se je pripeljal po morju in se porazgubil med kamenjem, kakor bi ga tudi te srebrne stvarce hotele poslušati.

Na dan svetega Rešnjega Telesa je bilo. Otroci so se za silo privadili hoji v parih in znali so peti priproste pesmice, dva dečka sta se naučila zvončkljati in žene so bile voljne moliti in tudi moški so, nekoliko nerodno in sramežljivo sicer, privolili, da bodo prišli.

Pa je vprav ta dan poslal vrag majhen cirkus (brez nepremočljive strehe) doli na pomol. Samo ena gala predstava da bo in to ravno po maši, ko je bil dogovorjen čas za procesijo. Žena-kača se bo videla, najmočnejši mož na svetu in čudoviti konj, ki zna računati. Pri predstavi bo igral lastni orkester, za smeh bo skrbel Pavliha in cenjeni gledalci bodo lahko pili z ledom hlajene pijače, ki se bodo dobile pri blagajni. Vojaki in otroci plačajo polovico.

Pri maši je bilo še nekaj ljudi: otroci počesani, ženske lepo oblečene in moški z velikimi verižicami za ure na prazničnih telovnikih. Don Djuro je sijal obraz. Lepša bo procesija, kot je bila zadnja, ki jo je vodil don Grazijski. Lepša bo in Gospod bo prav gotovo dal dežja. Rekel je ljudem, naj gredo, služba božja je končana, blagoslovil jih je in se šel napravljal v zakristijo. Hitro, prav urno se je preoblačil, s tako vneto, da ni opazil, da je živah pred cerkvijo malo ponehal in ni slišal, da je lastni orkester cirkusa začel nabijati na boben, tolči na činele in trobiti na pozavno, tam doli na pomolu. Ko je za procesijo oblečen svečan stopil iz zakristije, je vprav še z osumlim obrazom ujel zadnje ubežnike, ki so zavili skozi oljčni gaj doli k pomolu. Le nekaj otrok mu je še ostalo, nekaj žena in pa trije moški.

Mučil se je S POSTOPNO PLEŠAVOSTJO

Zdaj BUJNA RAST las

(piše gosp. Daltry — čitajte spodaj pismo)

Prhut je znak za alarm. Izpadanje las in lasje v glavniku so S. O. S. Lasna korenina umira — in če bo še naprej umirala, bo rezultat plešavost. Ta mučenec je videl, kako se mu hitro približuje popolna plešavost. Poizkusil je vse mogoče. Nič ni pomagalo — ker ni korenini njegovih las nič dovajalo hrane, po kateri je hrepenela.

Takrat je svedel za Silvikrin. Poizkusil ga je. Takoj je začutil, da je njegova glava bolj zdrava. Prhut je izginil. Kmalu so mu začeli rasti novi lasje in zdaj ima bujne, močne lase na glavi.

Zakaj rastejo lasje od Silvikrina? Nobene skrivnosti ni pri Silvikrinu — kaj je in kako deluje. Sestoji iz 14 posebnih sestavin, od katerih se vsaka nahaja tudi v človeških lasih in vsaka je brezpogojno vitalna za rast las. To je naravna hrana, ki jo močni mladi lasje dobivajo iz krvi. Če je ne morejo dobiti iz krvi — tedaj jo morajo dobiti iz Silvikrina.

Če je lasna korenina še živa, jo bo Silvikrin hranil in povzročil, da lasje porastejo.

Oduševljenje zdravnikov

Ker je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni podlagi. Še bolj pa so bili zadovoljni, ko so videli, da je Silvikrin čisto znanstven preparat, ga je njegov iznajditelj Dr. Weidner poslal na mišljenje zdravnikom in klinikom. Zdravniki so bili oduševljeni s uspehom, ker so v prvi vrsti vendar enkrat videli, da se neko bavi s problemom rasti las na znanstveni pod

Otroški kotiček.

Konči Ahačič:

Nosan in Zalika

Kakor mehka odeja je legla noč na svet in ga zavila v temo. Tedaj so prifrftali kri-lateci in z bakljami prižgali zvezdice: »Ta naj sveti Mihi, tale Pavlihi, tale pa Jeri, ki se vedno čmeri.« Kmalu jih je gorelo milijon milijonov, kolikor je pač otrok in kolikor jih je bilo od vsega začetka sveta.

Ko so vse zvezdice veselo migetale, pri-kolovrati Luna: »Danes je svetlo, ho-ho, da še nikdar ne tako. Hopsasa-hopsasa, danes sem vesela-la!« Tako poje Luna in prešerno mižika zdaj tej, zdaj oni srebrni zvezdici.

Pomladanski otroški plašči

od 100 dinarjev naprej se dobijo samo pri
L. TRPINU, MARIBOR, Vetrinjska ulica 15.

Mali oglasi

Službe iščejo

Pošteno dekle

isče službo kot strežnica pri bolniku na domu. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4546. (a)

Prodajalka z dežele

pridna, poštena, isče me-sta. Nastopi lahko takoj. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Dobra moč« 4560. a

Trgovski pomočnik

manufakturnist in spece-rist želi prenesti mesto takoj na deželo ali v mesto. Naslov v upravi »Slovenca« št. 4669. (a)

Pouk

Strojeписni pouk

Večerni tečaj. Vpisovanje dnevno. Pričetek polju-ben. Christofov učni za-vođ, Domobranska 15. u

Službodobe

Dva ličarska pomočnika sprejme Skander Ivan — Dravljje, Celovška 259. b

Deklo

za kmečka dela sprejme Dečman Jože, Rašica 15, St. Vid nad Ljubljano. b

Prodajalko

za mlekarstvo, sposobno moč, sprejememo 1. aprila. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4852. (b)

Dekle z dežele

16—20 let staro, zdravo, pridno, sprejemem 1. aprila za vsa hišna dela. — Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Začetni-ca« 4858. (a)

Manufakturnist

samostojen, dober prodajalec in aranžer, vješčine prost — se sprejme v večjo trgovino na deželi. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Stalna služba« 4846.

Gostilna - klet »ZVEZDA«

Vijudno sporočam, da prevzamem s 1. aprilom 1939 vodstvo gostilne-kleti in vrta »Zvezda«. Ob tej priliki se bo vršila mala slavnost z vojaško godbo in plesom v vseh prostorih Kazine brez vstopnine. V petek sveže morske ribe v veliki izbiri. — Se priporoča MARJAN SILOVIC

Prodamo

Za vsako družino

oblačila — najboljša in najcenejša — Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana

Čebelnjak

sodobno urejen, s 36 pa-ji, prodaja Jos. Kirbiš, Ce-lje. (1)

Tiskane kretone

delene in krepe v lepih modernih vzorcih, zajam-čeno stalne barve od 6.89 din, za domače obleke, belo in barvasto blago za perilo od 5 din naprej dobite v novo otvorenji trgovini za Ljubljano pri Zmajskem mostu — Sv. Petra nasip 29. Istotam vel. izbira ostankov.

»Presto« koleša

večletna tovarniška ga-rancija. — Na ugodne ob-roke. — Na zalogi tudi ko-leša drugih znamk. Rabljena koleša vzamemo v račun.

Nova trgovina

Tyrševa cesta 36 (Nasproti Gospodarske zveze).

Prvovrstno vino

trgatve 1938, cca 200 hl prodaja Vlastelinstvo Pon-gratz, Maruševac pri Va-raždinu. (1)

Za butare in veliko noč

dobite res sladke, rdeče in sočne pomaranče že od 5 kg po engros ceni pri »Jugosade«, Resljeva 4. (1)

Najboljša koleša

izbira velika, cene nizke, na ugodna odplačila. — Remec Oskar, Ljubljana, Dolenjska cesta 5. (1)

Predno kupite kolo

ogledajte si zalogo prvo-vrstnih tovarniških znamk Viktor Bohinec, Ljublja-na, Tyrševa c. 12, dvoriš-če. (1)

Damski in brivski salon

z vsem inventarjem in aparati napredaj v veli-kem industrijskem, pro-metnem kraju. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobrodošč« 15« 4844. (1)

Svetovno znane nemške znamke

»Brenabor« dvokolesa

petkrat kromirana in od-porno emajlirana, s ne-zlomljivim okvirjem, do-bite po ugodnih obročnih odplačilih pri trdki

Kleindienst & Posch

Maribor, Aleksandrova 44

Namočeno polenovko

dobite pri Buzzolini, Lin-garjeva ulica, za škofijo.

Tricikelj

ugodno napredaj. Ljub-ljana, Vošnjakova 24. (1)

»Puch« kolo

kakor novo, 650 din, in motorno kolo »Sachs« 100 cm, novejša tipe — zelo poceni napredaj. Likalni-ca, Vegova 12. (1)

Najceneje kupite prvovrstno kolo

ali

šivalni stroj

v trgovini

Splošna trgovska družba

v St. Vidu nad Ljubljano (v hiši g. Persina).

Istotam najcenejša popravila rabljenih koles.

Dajemo na ugodne mesečne obroke.

Obrt

Slikarstvo — pleskarstvo

V. Zveglj, Čopova c. 1. Novi vzorci! Cene vsem dostopne. (t)

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana

Wolfova ulica št. 3

Gunje

krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovčjo volno, govejo dlako (arovec) — kupi vsako množino Arbeiter, Maribor, Dravska 15. (k)

Denar

Kompanjona (-ko)

z denarjem isče vpeljana trgovina v centru Mari-bora. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takoj« 553/4816. (d)

Hranilne knjižice

3% obveznice in druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje

BANČNO KOM. ZAVOD

Maribor, Aleksandrova 40

Okraj Dravograd!

Mežiška dolina!

Nove hranilne vloge vsak čas takoj izplačljive — sprejema in obrestuje do 5% ter daje kratkoročna posojila

Hranilnica in posojilnica

pri D. M. na Jezeru v Prevaljah

Auto-motor

»Chevrolet«

zaprt, poltovorni, poceni napredaj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 4757.

»Sachs« motorno kolo

100 cm, novejša tipe, in navadno kolo zelo poceni napredaj. Likalnica, Ve-gova 12. (f)

Posestva

Hiše

trgovske in stanovanjske ter stavbne parcele ozir. posestva — nudi v ugoden nakup Pristavec Fran-jo, realitetna pisarna v Ljubljani, Erjavčeva c. 4a

Lepo posestvo

proda E. Wutscher — St. Jernej, Dolenjsko. (p)

Parcele

pri bežigradski soli na-prodaj. Polzve se pri ču-vaju Stadiona. (p)

Parcelo v Koleziji

prodam. Gerbičeva ulica. Polzve se: Vrhovci 24, Vič. (p)

Lepo hišico

zidano, prodam zaradi se-litve za 22.000 din. Samec Alojzija, Cesta dveh ce-sarjev 221, Ljubljana. (p)

Hiše

in druge nepremičnine prodaste ali kupite naj-ugodnejše potom realitet-ne pisarne Adamič, Ljub-ljana, Gosposvetska c. 7.

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno na-obrazni posredovalec — Cesta 29, oktobra št. 6, telefon 37-33, ima napre-daj večje število parcel, kompleksov, posestev, go-zdov, trgovskih in stano-vanjških hiš in vil. — Po-oblaščen graditelj in sod-ni cenilec za navote brez-plačno na razpolago.

Vnajem

Trgovski lokal

v novi hiši v Füngrjevji ulici oddam s 1. aprilom. Informacije: »Slograd« - Vrtača št. 9. (n)

Za Veliko noč

naj ima vsak mož, gospod in dober sinko na glavi klobuk

znamke HINKO (poleg farne cerkve)

Obiščite

BEOGRAJSKI VELESEJEM

1.—8. aprila 1939 veliki mednarodni salon avto-mobilov in motociklov z razstavo cest in turizma.

15.—24. aprila 1939 veliki mednarodni splošni vzorčni velesejem.

Okoli 1000 razstavljalcev iz naše države in zamejstva. — Najhitrejša orientacija v izbiri blaga. — Razširjenje poslov-nih zvez. — 50% popusta na železnicah in ladjah. —

Obvestila: Beogradski sajam, pošt. pret. 538, Beograd Telefon št. 28-526 in 28-802.

Skrivnost amerikanskega jezera

»Pozabiti Devila Patha! Prav dobro, pri moji veri, ne zahtevam več, Neighbour. Samo... Sred-stva? Moral sem poslati glavnega uradnika, da sem zvedel podrobnosti o zadevah z miss. Mercurosovo, ker vi niste bili tam.«

»O zadevah z miss. Mercurosovo?«
»Ne!« je jezno zakričal direktor. »Niste mi po-vedali, da ne poznate zadnjega izida z Devilom Pathom!«

Časnikar je obstal. kakor bi ga zadela strela. »In sedaj,« je nadaljeval direktor, »se le poro-čite, če vam bo neslo! Jaz vam odkrito povem, da imam dovolj vašega čudnega obnašanja. Povem vam le še to, Neighbour. Dam vam zadnjo priliko, da ostanete na svojem mestu prvega poročevalca Chicago Daily Tribune. V prvi stvari mi morate uspeti, če, ne vas vržem na cesto! Ste me razu-meli?«

Ko se je Neighbour vrnil k svoji zaročenki, ni bil več tako vesel.

»Skrb?« ga je vprašala Emilija.

»Oh!« je vzdihnil. »Recite rajši, da je to kata-strofa!«

In pripovedoval ji je, kaj je govoril z Mr. Cliffom.

»Dam vam dober svet, Emilija, da odnehate za danes s porokole!«

Golovo ne!« je zakričala. »Odklila sem se, da bom že danes vaša žena in nič me ne more ovirati, John. Zelo dobro poznam vaše pomisleke. Bojite se, da bi zgubili službo pri Chicago Daily Tribu-ne... No torej! Nič hudega, če jo izgubite! Dva bova potem pri delu, John.«

»Hvala!« je preprosto rekel Neighbour. »Vi ne veste, kako srečo mi pripravljate, da mi tako zau-pate. Zagotavljam vam, da tega ne bom pozabil!«

»Torej je odloženo, John? Me res boste... danes?«

»Emilija!«

»Prav dobro. Sedaj ni več skrbi, John!«

»Ob kateri uri bo poroka, Emilija?«

»Ob petih v Saint-Francis churchu.«

»Izvrstno. Zdaj mi oprostite, Emilija, da vas pustim samo. Na vsak način moram iti v glavni stan policije, da dam račun o novih zadevah z De-vilom Pathom. Točno ob petih bom prišel k vam.«

»Nič prej!«

»Morebiti. Bova videla... Ali hočete, da se snideva ob štirih?«

»Da... Ob štirih bom na križišču v Western-avenue, ulica 36. Vam je prav?«

»Dobro,« je smeje se odgovoril Neighbour.

Četr ure pozneje je časnikar prestopil prag policijske pisarne nadzornika Rugglesa v glavnem etanu.

»Vi tu!« je vzkliknil policaj. »Zelo lepo bi bilo, da tudi vi izginete!«

»Tudi jaz izginem?« je rekel časnikar. »Kaj hočete reči. Zakaj ta študij? Kdo je že izginil?«

»Le ne preneumnih vprašanj!« je rekel Rug-gles, ki je bil videti zelo nestrpen.

Neighbour je namršil obrvi. Dobro je poznal nadzornika Kaj se je tako hudega zgodilo, da je bil Ruggles tako slabe volje?

»Kje je Monar?« je vprašal časnikar.

»Ne vem.«

»Kaj? Je morda tudi on izginil?«

»Eh!«

»Toda... Glej... Ne razumem...«

»Tem slabše za vas!«

Toda, ko je nadzornik nehal govoriti, so se od-prla vrata in neki agent je vstopil!

»Našel sem glavnega nadzornika Monara!«

»O!« se je začudil Ruggles. »Kje je? Ste mu povedali, da ga hočem za vsako ceno videti?«

»Ne, šef... Nemogoče, šef! Glavni nadzornik se je danes zjutraj odpeljal z brzovlakom v New-York!«

»Ne!«

»Da, šef. Naročil je kabino na ladji »Norman-die!«

»Poglejmo, če niste pijani?«

»Ni!« malo ne. Prihajam iz Pennsylvania-Sta-tiona, kjer so mi to povedali.«

»Kaj vam je?« je rekel Ruggles in pogledal Neighboura. »Ali se niste onesvestili? Ne?«

Časnikarjevo obličje je bilo zeleno. Ustnice so trepetale. Poskušal se je nasmejati.

»To ni nič, Ruggles. To... to je čudno!«

»No torej! moj dragi, drugod se čudite, ne tu!«

je zardel nadzornik. »Zadostuje, da sem vas videl v svoji pisarni!«

»Toda, Ruggles...«

»Poberite se!« pravim. Sit sem vas že!«

V vsakem drugem primeru bi se časnikar go-tovo uprl. Pregovarjal bi se... Toda v tej minuti je bil preveč omamljen. Ta Monarov odhod v Ev-ro-pu... Gugaje je odšel iz pisarne.

Zakaj je glavni nadzornik zapustil Chicago? In zakaj tako hitro, ne da bi o tem koga obvestil? Ta odhod... Saj je to podobno begu! Beg? Nad-zornikov duh je hitro razumel vse podatke o tem problemu. Če je Monar zbežal... Nečesa se boji?... Česa se boji? Česa naj se boji? Kaj se je zgodilo? Seja pri miss. Mercurosovi? Prikazen Jožja Ro-seya...

Brez dvoma mora biti ta razlog te skrivnosti. Takoj se je posvetila rešitev pred Neighbourovimi očmi. Devil Path je najbrž, drugače ni mogoče, ka-kor da je Monar Devil Path. Dovolj je obogatel z odkupninami. Monar nas je hotel prepričati, da bi verovali v smrt Devila Patha. Po spiritalistični seji v Victory-House, pri kateri se je Monar onesvestil od omamila in ker je bil silno lahkovoren značaj, je napadel miss. Mercuroso, ki jo je dobil doma. Najbrž ni hotela soglašati, s tem, kar ji je predla-gal. Prestrašen zaradi misli na Jožja Roseya se je odločil, da pobegne. Zapustil je svojo sestro, ne da bi preiskal, kdo jo je ugrabil. Ta beg... To je priznanje!

In tisoč domislje je rojilo časnikarju po glavi. Tisoč podrobnosti, ki so se mu zdele tuje v Mona-rovem obnašanju.

Odločil se je, da to pove vrhovnemu načelniku Farringtonu in da vstopi v prvo telefonsko kabi-no, ki jo bo opazil.

»Halo! halo!... Vrhovni načelnik Farring-ton?... Če vam je prav?... Ni ga tu!... On... ne bo se vrnil prej ko v šestih mesecih!... Ne razumem... On... Odšel je v Evropo!... To jutro, z brzovlakom ob šestih se je odpeljal v New-York!... Da... Da... Ne...«

Časnikar je prekinil zvezo in se naslonil na steno telefonske kabine.

Farrington je tudi odpotoval! Ali je to res tako čudno? Morebiti je Farrington odkril krivdo evojeja pomočnika. Začel ga je zasledovati... Da, da... To mora biti!

In vendar... Če bi opazoval obnašanje glav-nega nadzornika, bi našel tisoč znenmirljivih stva-ri, tisoč malih dejanj... He! Farrington zasleduje Monara... Ali ni to razumljivo, da Farrington zasleduje Monara?

Na vsak način moram dobiti kakšen nasvet... Mr. Bruce... »

Časnikar je poiskal številko, ki jo je znal na pamet in čakal.

»Halo... Tu je John Neighbour, gospa... Jaz... Hotel bi govoriti z Mr. Bruceom, gospa... če vam je prav, gospa... Pravite, da... z... z vlakom ob šestih zjutraj!«

Neighbour je prekinil zvezo. Bil je uničen. Kaj! Sodnik se je tudi odpeljal z brzovlakom. Tudi on je zbežal iz Chicago! Tudi on na poti v Evropo!

Nesrečni časnikar ni razumel ničesar več. Možgani so mu zareli. Stokaje je stopil iz telefon-ske kabine. Bruce, Farrington... Monar... Far-rington, Monar, Bruce... Monar, Bruce, Farring-ton. Ta tri imena so mu plesala v glavi začaran ples...

Predsednik francoske vlade odgovarja Italiji in Nemčiji

Pariz, 29. marca. c. Nocoj ob 19.45 je po radiu govoril predsednik francoske vlade Edvard Daladier. Govor so prenašale poleg francoskih tudi švicarske, angleške, severnoameriške in južnoameriške radijske postaje. Daladier je v svojem govoru izjavil:

»Kot predsednik odgovorne francoske vlade govorim pred vami najprej kot mož čez meje svoje domovine in se obračam na vse tiste, ki imajo plemenito srce. Vsi tisti, ki so tako razpoloženi, bodo razumeli ta govor, ker bo to govor srea. Vidim vas vse pred seboj, ko me poslušate in imate zbrane okoli sebe svoje otroke, kakor jih imam jaz šest okoli sebe. Prepričan sem, da se bomo mi lahko med seboj docela pomenili. Vsi se zavedamo sedanjega težkega položaja in vsi gledamo z istim upanjem v bodočnost. Zato ne bom rabil besed, ki so navadne fraze, in zato ne bodo razumeli vsi, če jim povem, da si mi vsi skupaj želimo miru v časti in svobodi svoje domovine.

Vsi se danes s strahom sprašujemo, če se meje naših domovin varne, in prav tako oprezujemo sosedo, kaj oni počno. Podpisujemo med seboj pogodbe in preden se stopile te pogodbe v veljavo ali pa se začele izvajati, so že raztrgane.

Sokrivci...

Tisti, ki se danes ne pripravljajo na obrambo, so sokrivci takega postopanja in nasilja. To pa je spet sprožilo tekmo v oboroževanju, ki je iz dneva v dan hujša in strašnejša. Ta strašna usodnost nas vodi v oboroževanje. Položaj je tako kočljiv, da je nujno, da vam povem, kakšna je danes moč Francije in kakšni so njeni bodoči naklepi.

Mir — a mir svobodnih

Francija hoče mir, to je mir svobodnih mož. Moč Francije je predvsem v njeni edinstvi, ki se je izoblikovala pred nevarnostjo. Kakšni so naklepi Francije: braniti svoje ideale in svoje pravice. Zato ne bom povedal prav nič novega, če poudarim posebno nasprotje onim glasovom, ki se širijo ponekod v tujini, da Francija nikdar ni bila tako močna in edina kakor je danes. Poudarjam: Francija je danes močnejša, edina in sklenjena, kot je bila kdajkoli. Naš narod pa si želi miru in ga hoče rešiti, zato ker sovraži vojno. Toda če nam bo kdo vsilil vojno kot izbiro med propadom in častjo, tedaj naj vsi vedo, da se bodo vsi Francozi dvignili kot en mož, da si ohranijo svojo svobodo.

Francosko gospodarstvo nikdar boljše ko danes

Ta naša odločnost se je posebno izkazala v zadnjih dneh. Na finančnem in gospodarskem ter socialnem polju se uveljavlja silna pozitivnost. Naše gospodarstvo nikdar ni bilo v boljšem stanju kot je sedaj.

Vse se izvaja po načrtu. Narodna obramba je trdna. Zato sedanja mednarodna kriza francoskega naroda ni presenetila, ampak prav obratno, dvignila je njegovo odpornost in navdušenje. Kljub hudi mednarodni krizi Francija zato ni niti najmanj krenila s svoje poti. Naš denar še nikdar ni bil bolj trden kot danes in kako se vrača zaupanje v Francijo, se vidi iz tega, da je včeraj, ko je v sredi najtežje mednarodne krize, prišlo v Francijo 4000 kg zlata.

Čemu pooblastila

Toda Francija mora odvržati vse nevarnosti predvsem v svojo močjo. Zato sem zahteval in od parlamenta tudi dobil vsa pooblastila. Ta pooblastila in uredba pa so bile potrebne, da se dvigne vsa naša delavnost. Vse se mora opraviti hitro in varno. Tako smo na vseh poljih povečali svojo delavnost. Izdal sem že več vojaških odredb. Na vse te odredbe je naše ljudstvo z navdušenjem odgovorilo ter se poprijelo dela porsod.

Vsi bomo prenesli te napore zato, da bo Francija ostala domovina pravice in svobode. Tako je danes naša moč večja kot pa je bila kdajkoli prej.

Moč Francije

Moč Francije: Njena silna armada, ki jo vodijo odlični poveljniki. Moč Francije: Njena domovina je bogata in pri nas ima ljudstvo vsega, da ne more nastati nikdar beda.

Moč Francije: Njena posestva po vsem svetu, predvsem pa njen imperij v Afriki, ki je nedotakljiva, ker na tem imperiju sloni tudi vsa moč Francije.

Moč Francije: To so njene moralne in duhovne vrednote, to je pridnost človeka, ki dela v svobodi in redu.

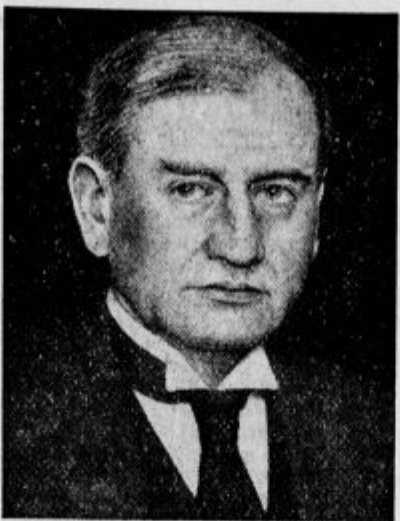
Moč Francije: To so njene prijateljstva in zavezništva, ki slone na pogodbah, pa tudi taka, ki slone na ljubezni narodov do svobode in do tistih, ki so v stiski in ki trpe.

Vse to so temelji velikih vrednot, ker je na drugi strani svoboda danes istovestnost s sužnjostjo in kjer dostojanstvo človeka nikdar ni bilo tako ponižano.

Mi se pa borimo za te svoje ideale zato, ker hočemo, da naj vsakdo živi po svoji volji, da naj vsakdo veruje tisto, kar mu srce velevala in da naj vsakdo misli tisto, kar mu njegov notranji genij narekuje.

Ker mi vse to verujemo, ne bomo dopustili, da bi samo mož, nasilje in samovolja urejevali razmerje med narodi. Najprej pa se bomo zmeraj borili s sredstvi svojih pravic in svojega prava in šele nazadnje, ko bodo vsa ta sredstva izčrpana, bomo prisiljeni poseči po svoji moči, ki bo pa izraz naše najvišje pozitivnosti. Zato lahko Francija mirno gleda v bodočnost. Bučne zahteve, ki se od nekdaj postavljajo proti njej, jo bodo pustile mirno.

To pa zato, ker ve zelo dobro, da uspešnost vseh njenih pogajanj ne bi mogla sloneti na dru-

gem kot pa na njenih pravicah in pa v odločnosti, da zlomi in stre vsako nasilje.

Francija — Italija

Vem, da me ves svet sedaj posluša in pričakuje od mene, da bom govoril o odnosih med Francijo in Italijo. Jaz bom pa naštel samo gola dejstva:

Dne 7. januarja sta Francija in Italija podpisali pogodbo v Rimu. S to pogodbo bi naj bila za zmeraj urejena vsa sporna vprašanja med Francijo in Italijo. Mi smo Italiji odstopili ozemlja v Afriki in ji dali gospodarske ugodnosti. Po etapah bi se naj bilo tudi uredilo vprašanje Italijanov v Tunisu.

Ta pogodba se je začela tudi izvajati. Nihče ni govoril o tej pogodbi ves čas abesinske vojne in o tem se tudi ni govorilo ob začetku italijansko-francoskih pogajanj v pomladi 1938 in tedaj, ko je s priznanjem italijanskega cesarstva naš veleposlanik Andre Francois Poncet prišel v Rim. Šele s pismom grofa Ciana z dne 17. decembra 1938 nam je bilo sporočeno, da ta pogodba ni več veljavna.

Mussolini pa je v svojem nedeljskem govoru rekel: »Ne zahtevamo od sveta ničesar, ampak sa-

mo želimo, da bi bil svet pravilno poučen o naših zahtevah. Kajti v notč od 17. decembra 1938 je bilo vse jasno povedano o naših zahtevah napram Franciji in ta glavna vprašanja so: Tunis, Džibuti in Suez.

Povedati pa moram javno, da mi teh besed ne razumemo, kajti v tistem pismu ni bilo teh zahtev. Pismo z dne 17. decembra ni bilo v ničemer določeno in zato tudi na določene zahteve nismo odgovorili. Zato bodo jutri zjutraj naši listi objavili pismo, ki nam ga je italijanska vlada poslala dne 17. decembra. Prav tako bodo listi objavili jutri zjutraj vsebino note, ki smo jo čez nekaj dni Italiji poslali. Ponavljam, da v pismu ni bilo ničesar o iznešenih zahtevah.

Italijansko pismo namreč pravi čisto kratko, da Italija smatra pogodbo iz leta 1935 za neveljavno in opira to svoje stališče na ta glavni razlog: »Italija je zasedla Abesinijo in z ustanovitvijo novega imperija se bile za Italijo ustvarjene nove pravice.«

Mi pa ne moremo dopustiti takega tolmačenja in takih trditve. Kajti to se pravi, da prinaša vsaka nova zasedba in vsaka nova koncesija na dnevni red tudi nove pravice. In tako bi se z novimi koncesijami ustvarjalo sproti novo polje in novo območje zahtev in pravice.

Potemtakem bo vsaka nova koncesija nosila s seboj že tudi novo zahtevo. Poudarjam pa, da italijanski zahtev v pismu z dne 17. decembra ni bilo.

Če pa se mogoče misli, da naj o teh zahtevah pišejo listi ali pa da naj se te zahteve oblikujejo v območju pouličnih manifestacij, tedaj moram ponoviti samo eno, da ne bo Francija nikdar odstopila niti pidi svoje zemlje in da ne bo odnehala nikdar od nobene svoje pravice.

Vlada pa želi izvajati pogodbo, ki je bila podpisana v letu 1935, in to v njenem duhu in v okviru ciljev, ki smo jih ponovili. Obenem pa hočem tudi pobiti vse legende, ki se širijo po svetu s tem v zvezi.

Tako živi v Tuniziji 94.000 Italijanov poleg 110.000 Francozov in 2.000.000 Arabcev. To, da so Italijani v Tuniziji zatirani, je bajka. Vsi v Tuniziji imajo enake pravice. Z vsemi tuji vseh narodnosti v Tuniziji se enako postopa. Ko sem bil v januarju v Tuniziji, mi je muslimansko prebivalstvo pridelilo tako navdušene pozdrave, da tega ne bom nikdar pozabil. Zvestoba tega muslimanskega ljudstva Franciji je krasna. To muslimansko

ljudstvo pa se naj tudi zaveda, da bo Francija zmeraj njegova pokroviteljica in da si nikdar od nikogar ne bo dovolila omejevat svojega poslanstva v tem delu Afrike.

Toda pri nas v Franciji živi še 900.000 Italijanov. Ali se mar ti pritožujejo nad nami, ali niso srečni, da žive pod zaščito naših zakonov in naše svobode? Francija je namreč zvesta svojim tradicijam in svojemu postopanju.

Francija — Nemčija

S svojim drugim sosednim narodom smo imeli že toliko spopadov in konfliktov, ki so obema narodoma prizadejali toliko bridkosti. Toda tudi na tej strani smo pokazali svojo dobro voljo, ko smo v Monakovem podpisali znani sporazum in nato sklenili še decembrsko pogodbo o nenapadanju. V tem duhu sodelovanja smo pred nekaj tedni poslali v Berlin skupino gospodarstvenikov, da bi organizirali gospodarsko sodelovanje med Nemčijo in Francijo.

Kakor pa sem se o zadnjih dogodkih izrazil že v senatu, je zasedba Češke in Moravske in okupacija Prage po nemških četah prizadejala najhujši udarec temu našemu trudu.

Več let se nam je govorilo o načelu samoodločbe narodov, to je da naj narodi sami razpolagajo s svojo usodo. Toda danes nam govore o življenjskem prostoru, ki pa ni nič drugega kot izraz teženja za zmeraj novimi zasedbami.

Kako bi naj pri vsem tem Evropa ne bila razburjena? Vojna bi bila za vse nas strašna nesreča in zato hočemo po svoje pomagati Evropi, da se reši.

Vabim vse narode

V imenu svoje domovine vabim vse druge narode k sodelovanju in to tiste narode, ki mislijo tako kot mi in ki hočejo nadaljevati delo za mir, pravtako pa se zoperstaviti vsakemu nasilju ali pa slehernemu poskusu napadalec. Vem, da bo to naše vabilo našlo odzvala na ugoden odmev, predvsem pri vseh bratskih narodih, pri vseh naših prijateljih in pa onstran Kanala in onstran oceana. Če je danes sodelovanje med Francijo in Anglijo tako popolno, potem je to predvsem zaradi tega, ker imata Anglija in Francija iste cilje in ista sredstva.

Želim samo, da bi vsepovsod pravilno razumeli te moje besede: Moč Francije je danes popolnoma nedotaknjena in želi vse svoje sile postaviti samo v službo miru.

Naša domovina ne bo krenila s poti, ki si jo je izbrala v prepiranju, da s tem služi pravici. Francija hoče danes spet pokazati vsemu svetu, kaj zmora delo, ki ne stremi za ničemer drugim, kot služiti človeku in človeškim vrednotam. Francija ve, česa je zmožna pozitivnost, ki hoče rešiti svobodo!

Posveti o „protinemški fronti“

Anglija si prizadeva da bi pridobila Poljsko

Seja francoske vlade

Pariz, 29. marca. AA. Havas: Današnja seja francoske vlade je bila skoraj izključno posvečena vprašanju zunanje politike, a v prvi vrsti ekspoziciji ministrskega predsednika Daladierja glede izjav, ki jih bo dal nocoj po radiu. Razprava o zunanje-političnih vprašanjih je trajala približno dve uri, tako da so morala biti ostala vprašanja, ki so bila na dnevnem redu, odložena za prihodnjo seja francoske vlade. O izjavah ministrskega predsednika Daladierja člani vlade niso hoteli povedati ničesar. Zvedelo pa se je vendar, da bo Daladierjev govor trajal približno pol ure in da bo ministrski predsednik v svojih izjavah zelo precizen.

Edenov poziv

za zedinjenje vseh
v borbi za svobodo

London, 29. marca. AA. Reuter: Danes je imel bivši angleški zunanji minister Anthony Eden govor po radiu, namenjen Avstraliji. V njem je minister Eden v glavnem dejal:

Proti zlorabljanju sile morajo demokratične države reorganizirati svoje narodno življenje, da bi ohranile nedotaknjene svetline svoje vere. Dogodki, ki so se odigrali ta mesec so s svojimi ne-nadnimi in težkimi ter žalostnimi posledicami dali

London, 29. marca. b. Ves angleški jutranji tisk pripisuje velik pomen današnji seji britanske vlade, ker bo na njej sprejet sklep o bodoči britanski zunanji politiki. »Daily Telegraph« poroča, da je ministrski predsednik Chamberlain snoči ponovno sklical odbor za zunanje politične zadeve. To je storil zaradi vedno večjega ogrožanja Poljske in zaradi nevarnosti, da tudi Rumunija ne izgubi svoje svobode. To so bili glavni razlogi, da je Chamberlain v 24 urah že drugič sklical k nujni seji odbor ministrov, ki so pretresali zunanje politične zadeve.

Kakor poročajo britanski listi, gre predvsem zato, da vlada Velike Britanije ugotovi v kakšni smeri lahko vpliva na dogodke. Merodajni britanski krogi so mnenja, da za primer napada na Poljsko ali Madžarsko demokratske države ne bi zahtevale pomoči Sovjetske Rusije, ker bi bila ruska pomoč nekoliko pozneje brčkone mnogo važnejša.

Angleška in francoska diplomacija sta se zadnje čase mnogo trudili, da ogrožene države Poljsko, Romunijo in Madžarsko ter še kakšno balkansko državo pridobijo za to, da si obljubijo te države medsebojno pomoč. Izid teh diplomatskih naporov seveda ni bil objavljen.

Za britansko vlado je sedaj vprašanje, če bo še naprej smela ostati kot gledalec, ki ne sodeluje kadar se nasilno spreminja evropska zemljepisna karta in ali bo treba poseči vmes in na kakšen način. »Daily Mail« poroča iz Varšave, da je včerajšnja Chamberlainova izjava v poslanski zbornici napravila na Poljskem izredno ugoden vtis, ker po tej izjavi sodeč britanska vlada misli na mnogo več in ne le na v Evropi ogrožene države. Britanska vlada je dala vedeti, da se po njenem mnenju nova vojna ne bo mogla omejiti, če bi izbruhnila med Nemčijo in Poljsko. Poljska vlada je zaradi tega dobila do Velike Britanije neko zaupanje. Britanska vlada bo dobila stalna poročila od poljske vlade o poteku razgovorov med Varšavo in Berlinom. Trdijo, da Nemčija doslej Poljski še ni postavila nobenih stvarnih zahtev.

Seja angleške vlade

London, 29. marca. AA. Reuter: Današnja seja vlade je trajala rad dve uri. Ponovne seja danes ne bo. Danes je bil v spodnjem domu sporočen vladni sklep, da se suhozemska vojska podvoji. Odslej bo kopenska vojska štela 340.000 mož.

nauk vsem državljanom in vsem državam. Kadar sila postane edino odločujoči činitelj v politiki, za miroljubne narode ne preostane več nobena druga pot kakor da se zedinijo za odpor proti nasilju.

V Nemčiji že letaki proti Angliji

Berlin, 29. marca. b. V uradih, tovarnah in po javnih zgradbah so pričeli Nemci lepiti plakate, v katerih opozarjajo Nemce na sovražno stališče Velike Britanije. Na plakatih poudarjajo, da bo Nemčija na vsak poskus klevet, ali na nepristojno zmerjanje voditelja tretjega rajha, kancelarja Hitlerja, po britanskih ministrih odgovorila s takimi protikrepi. Plakati zlasti poudarjajo dvoreznost britanske politike in zavzemajo ostro stališče proti kakršnem koli poskusu, da bi kdo od zunaj vplival na nemški narod.

Nemška propaganda na Danskem

Kopenhagen, 29. marca. AA. Havas. Od 150 učencev vojne šole, ki so prišli na Dansko, da v Slesvigu preživijo velikonočne praznike, so jih danske oblasti aretirale 6 v Hadersgu, ker so v zvezi s predstoječimi volitvami vršili nacionalno-socialistično propagando ter lepili hitlerjevske letake.

Nemška vlada se je belgijski vladi opravičila

Bruselj, 29. marca. c. Nemški veleposlanik von Bülow je danes obiskal zunanjega ministra Soudana in mu izrek obžalovanje nemške vlade zaradi tega, ker je nemška radijska postaja v Kölnu oddajala neko posebno oddajo za Nemce v Belgiji. Belgijska vlada je zaradi tega protestirala in je nemška vlada sedaj izrazila svoje obžalovanje, obenem pa napovedala, da nemške radijske postaje ne bodo več oddajale posebnih oddaj za Eupen in Malmedy.

Nove Chamberlainove izjave

London, 29. marca. AA. Reuter: Predsednik vlade Chamberlain je padal na popoldanski seji spodnje zbornice tole izjavio:

Spodnja zbornica se spominja, da sem v svoji nedavni izjavi poudaril, da bomo ponovno proučili vse pojave našega narodnega življenja, vstevši tudi program o narodni obrambi. Pri tem proučevanju je na vlado napravila vtis potreba, ki se kaže v vsej državi, da naj ostane pri sistemu prostovoljne vojaške službe. Zlasti se ni moglo dovoliti, da bi se novaki za teritorialno vojsko odklonili, češ, da so enote, kakor se prijavljajo, že polne. Zato smo proučili položaj in prišli do tehle sklepov:

1. Kopenska operativna vojska, ki šteje danes v miru 130.000 mož, je podvojena in se bo v bo-

Sestanek:

Mussolini-Franco-Göring?

Rim, 29. marca. b. Rimski diplomatski krogi pripisujejo velik pomen prisotnosti maršala Göringa v San Remu in trdijo, da se vodijo daljnosežna pogajanja. Snoči so se razširile vesti, da bo v najkrajšem času prišlo do sestanka med Mussolinijem, generalom Francom in maršalom Göringom.

General Prhala v Parizu

Praga, 29. marca. AA. Havas: Bivši minister v vladi Podkarpatske Ukrajine general Prhala je prišel snopč preko Poljske v Francijo.

Zbiranje japonskega brodogva v Čingtavu

Washington, 29. marca. AA. Havas. Po informacijah, ki so prispele v Washington, je začela Japonska graditi rušilce s tonažo 35.000 ton. Japonska zagovarja gradbo teh vojnih ladij s tem, da je Amerika začela graditi vojne ladje s 43.000 tonami. Boljša oborožitev Japonske na morju je tudi potrebna zaradi novega položaja v Evropi.

Hongkong, 29. marca. AA. Havas. Iz dobro obveščenega vira poročajo, da je pred kratkim prišlo v Čingtak okoli 50 japonskih bojnih ladij deloma križark, deloma podmornic ter več matičnih ladij. Razlogi za to zbiranje japonskega brodogva v vodah okoli Čingtava niso znani.

Uvoz bombaža in volne

Ljubljana, 29. marca.

Lani smo uvozili v našo državo 21.635 (16.807) ton surovega bombaža v vrednosti 264,1 (251,56) milij. din. Od tega smo uvažali iz naslednjih držav USA 178,6 (167,1), Brit. Indija 38,54 (43,85), Egipt 29,3 (27,75), belgijski Kongo 7,0 (4,66), Peru 6,47 (3,64), Anglija 2,1 (3,07), in Mehika 1,4 (leta 1937 —) milij. din.

Nadalje smo lani uvozili 4.470 (4.297) ton volne za 120,7 (103,0) milij. din. Največ volne so nam (v milij. din, v oklepajih podatki za 1937) dobavile naslednje države: Anglija 39,3 (39,2), Urugvaj 33,0 (9,4), Argentina 23,6 (16,9), Avstralija 9,9 (4,84), Grčija 5,4 (6,4), Belgija 3,5 (4,0), Francija 2,85 (—) in Nova Zelandija 2,45 (16,1).

Pri volni vidimo posebej, da jo uvažamo iz raznih držav tudi s posredovanjem drugih industrijskih držav. Seznam držav, iz katerih uvažamo bombaž in volno, pa nam kaže, da so to vse države, v katerih je treba bombaž in volno plačevati s devizami in da ju ne moremo dobiti kompenzacijskim potem.

Društvo industrijcev in veletrgovcev

V sredo dopoldne je imelo Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani svoj 13. občni zbor. Občni zbor je vodil predsednik g. Stane Vidmar, prisostvovali pa so mu zastopniki Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, Zveze trgovskih združenj, ljubljanskega združenja, Zveze industrijcev in trgovskega društva Merkur.

Iz predsedniškega poročila posnemamo, da so se težave našega gospodarstva zlasti v deviznem pogledu znatno povečale zaradi teritorialnih izprememb v Srednji Evropi v zadnjih dveh letih. V našem notranjem gospodarstvu se poznajo posledice močne davčne obremenitve, ki je pri nas posebno znatna. Saj je dosegel znesek neposrednih davkov lani okoli 315 milijonov din. Poleg tega so naše samoupravne dajatve najvišje v državi. Znatni so tudi prispevki za socialno zavarovanje. To je v veliki meri tudi vzrok, da se industrija seli iz naših krajev in je zaradi tega potrebno čim prej rešiti vprašanje izenačenja obremenitve.

Opozorja na potrebo konzultiranja gospodarskih krogov pred uveljavljanjem uredb in zakonov ter pravilnikov kakor tudi potrebo gospodarskega sveta.

Splošne gospodarske razmere vplivajo tudi na obseg poslovanja društva, ki stalno in znatno narašča. Zlasti se je izpolnil družbeni informacijski oddelček, katerega se poslužuje vedno več članov. Gospodarska zadruga članov Društva industrijcev in veletrgovcev se je ustanovila lani in je dosegla že lepe uspehe, ima pa namen pripraviti s časom tudi organizacijo eskompta trgovskih terjatev.

Društvo šteje 270 članov, njegov urad ima pa zaposlenih 15 kvalificiranih moči.

Tajniško poročilo je podal g. Jernej Jelenič, ki je podrobno orisal delo posameznih oddelkov. V informacijskem oddelku je število izdanih informacij naraslo od 9500 na 11.535 in izdaja Društvo mnogo informacij tudi že za inozemstvo, ker je dokaz zaupanja v družbene informacije. Če bi se člani bolj posluževali tega oddelka, bi se lahko pristojbine znižale. Za poslovanje je zagotovljena popolna tajnost.

Insolventni oddelček društva je interveniral v 185 primerih, leta 1937 pa v 158 primerih. Skupno je izvršil prijav za 5 milijonov.

Dobre uspehe izkazuje tudi opominjalna in iztirjevalna služba. Delo davčno-informativnega oddelka je znatno naraslo. Ker so narasli posli v vseh oddelkih, se je povišalo tudi administrativno poslovanje (knjigovodsko in blagajniško). Za svoje članke je lani društvo izterjalo za 0,7 milij. zapadnih obrovkov.

Pregledno blagajniško poročilo je podal blagajnik, ravnatelj g. Josip Ljubič. Dohodki so presegali izdatke 5208 din (pri tem je že upoštevana manjša izguba informacijskega oddelka). Društveni rezervni sklad je narasel že na 81.150 din. Po sklepu obnega zbora je bil približen dotiran rezervam. Po poročilu nadzorstva so bila vsa poročila z odobravanjem sprejeta.

Pri naslednjih volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik g. Stane Vidmar, podpredsednik g. Josip Lavrič, blagajnik g. Josip Ljubič, tajnik g. Jernej Jelenič, v odbor pa so prišli zopet gg. Anton Agnola, Josip Čemažar, Franc Heinrichar, Franc Kham, Zdenko Knez, Oskar Schmitt in Albin Smrkolj (namestniki: Ferdo Pinter, Evgen Ivanc, Ivan Prešeren). V nadzorstvo so bili izvoljeni gg. Franc Urbanc, Zane Miklavc in Anton Znidaršič.

— Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede in trpe zaradi tega prav pogosto na trdi stolici, naj pijejo vsak dan čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni porabi.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485 25 V. 35.

Zaposlenost v januarju 1939

Iz pravkar objavljenih podatkov Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je razvidno, da je število zaposlenih delavcev od decembra na januar padlo za 42.865, kar je običajen sezonski pojav, v primeri z lanskim januarjem pa je število zaposlenega delavstva naraslo za 24.167 ali za 3,89%, kar dokazuje, da je zaposlenost našega gospodarstva še nadalje visoka.

Primerjava posameznih strok od januarja 1938 na januar 1939 kaže veliko povečanje zaposlenosti v tobačni industriji, pri gradbi prevoznih sredstev, pri gradbi železnic, cest itd.

Po uradih je največji prirastek zaposlenosti v Belgradu, Skoplju in Osijeku. Zmanjšanje je izkazano pri uradih v Sarajevu, Banja Luki, Subotici, Zagrebu in na Sušaku.

Povprečna dnevna zavarovana mezda je od januarja 1938 do januarja 1939 narasla za 0,60 na 23,70 dinarjev, vendar je za 0,15 din manjša kot decembra lani. Skupna zavarovana mezda je znašala januarja 1939 382,65 milij. din (decembra 1938 410,75, januarja 1938 359,14 milij. din).

Francoski senzacionalni vefilm

GIBRALTAR

Angleški Intelligence Service in franc. kontrašpijonaža v borbi za špijoni

VIVIAN ROMANCE E. v. STROHEIM R. DUCHESNE

Gospodarstvo

Naša zunanja trgovina februarja 1939

Iz pravkar objavljenih podatkov o naši zunanji trgovini je razvidno, da je znašal januarja letos uvoz v našo državo 112.009 (lani februarja 131.756) ton v vrednosti 402,1 (431,0) milij. din, kar pomeni zmanjšanje po količini za 14,53%, po vrednosti pa za 6,71%. Izvoz je znašal februarja letos 218,02 (lani februarja 301,610) ton v vrednosti 339,5 (394,3) milij. din, tako da se je izvoz zmanjšal od lanskega februarja sem po količini za 27,71%, po vrednosti pa za 13,89%.

Razvoj naše trgovinske bilance v prvih 2 mesecih lani in letos je razviden iz naslednjih števil (v milij. din):

	Uvoz	Izvoz
1938	1938	1938
januar	370,85	378,3
februar	431,0	402,1
skupno	801,84	780,36

Naša trgovinska bilanca izkazuje za februar pasivnost v znesku 62,57 milij. din, dočim je znašala januarja letos pasivnost 59,2 milij. din, februarja lani 36,7 milij. din.

Skupno je v prvih 2 mesecih letos znašala pasivnost naše trgovinske bilance 121,8 milij. din, v istem času pa je znašala pasivnost 50,9 milij. din, ker se je izvoz bolj zmanjšal kot uvoz.

Po posameznih predmetih je bila slika naše zunanje trgovine in naslednja (v milij. din), v oklepajih podatki za januar 1939:

Uvoz: surov bombaž 22,57 (38,1), bomb. prediva 32,3 (31,7), bomb. tkanine 11,57 (7,9), sur. volna 7,5 (20,0), voln. predivo 8,2 (13,0), voln. tkanine 16,96 (8,45), svil. predivo 8,6 (7,4), nepredelano in polpredelano železo 8,5 (4,8), pločevina 6,35 (2,45), železniški material 9,8 (3,87), razni popolnoma izdelani predmeti iz železa in jekla 30,36 (25,84), sur. nafta 7,14 (5,1), riž 5,0 (7,0), limone in pomaranče 5,25 (3,9), ostalo južno sadje 2,16 (2,1), kava 4,6 (4,0), premog 14,2 (9,47), oljnatih plodov, semen itd. 6,14 (6,6), stroji, orodje in aparati 29,4 (25,2), elektrotehnični predmeti 13,26 (12,4), prevozna sredstva 20,15 (15,6).

Izvoz: pšenica 17,2 (11,1), koruza 1,34 (7,45), fižol 3,76 (6,45), konoplja 18,3 (21,8), konji 3,0 (4,2), goveda 2,4 (4,2), prašiči 21,26 (36,4), perutnina 2,75 (2,15), sveže meso 17,45 (15,66), mast 8,66 (7,16), jajca 17,54 (3,0), perje 6,24 (5,96), drva 3,2 (1,75), stavbni les 52,35 (45,2), oglje 1,2 (1,4), železniški pragovi 1,44 (3,64), izdelki iz lesa 2,05 (2,8), cement 3,8 (2,25), baker 60,1 (35,7), zelje in rude 16,0 (31,96).

v letu 1938

Prejeli smo 593 strani obsegaajočo statistiko naše zunanje trgovine za leto 1938, ki jo je z hvaljevrno točnostjo izdal carinski oddelček finančnega ministertva. Iz obsežne publikacije posnemamo nekatere zanimive podatke o naši zunanji trgovini v lanskem letu obenem s primerjavo za l. 1937 in 1936.

Pota naše zunanje trgovine.

Iz statistike je razvidno, da je bila naša zunanja trgovina po potih usmerjena takole (v tisočih ton):

	Uvoz:		
	po suhem	po morju	po rekaš
1936	372	384	215
1937	443	410	252
1938	503	422	344

	Uvoz:	Izvoz:
1936	884	1.518
1937	1.711	1.897
1938	1.314	1.791

Iz tega pregleda je razvidno, da je leta 1936 bilo razmerje med uvozom po suhem in uvozom po morju in rekah (skupno) 38,27 proti 61,73, leta 1937 je bilo to razmerje 40,08 proti 59,92, lani pa 39,64 proti 60,36. Pri izvozu je bilo isto razmerje leta 1936: 30,81 proti 69,19, 1937 37,56 proti 62,44, lani pa 35,49 proti 64,51% vsega izvoza po teži.

Uvoza zlata.

Če hočemo dobiti pravilno sliko naše trgovinske bilance (samo blagovni promet), moramo izločiti uvoz zlata, ki se porablja v industrijske in obrtne evrhe, ampak služi za okrepitev zlate podlage naše Narodne banke. Ta uvoz zlata je znašal leta 1936 85,3, leta 1937 92,9, lani pa 26,2 milij. din. To postavko je odšteli od skupne vrednosti našega uvoza, da dobimo potem čisto blagovno bilanco naše zunanje trgovine. Po teh korekturah je bila v zadnjih treh letih naša zunanja trgovina naslednja (v milij. din):

	Uvoz:	Izvoz:	Bilanca:
1936	3.991,7	4.376,2	+ 384,5
1937	5.149,9	6.272,4	+ 1.122,5
1938	4.949,1	5.047,4	+ 98,2

Kino Sloga tel. 27-30 ob 16., 19. in 21. uri

Fantom trubadur

* Alice Jaye * Jack Haley * Zabavna glasbena in pevska komedija

Janko Grampovčan:

Socialna politika nove Grčije

Leta 1938. je znašalo v Grčiji število bolnikov 1.800.000 na 7 milijonov prebivalcev (25%). Vsako leto je umrlo 110.000 ljudi. Na 250.000 letničnih bolnikov je prišlo letno 11.000 smrtnih slučajev. Od malarije je bilo bolnih 1,5 milijona ljudi in od teh jih je umrlo letno 2.000. Venerične bolezni so prodirle do osamljenih podeželskih hiš. Cela Grčija je razpolagala tedaj s 13.000 bolnišniških postelj, čeprav bi jih potrebovala najmanj 17.000. Novi režim je izdal že prvo leto 1½ milijarde drahem kot prvo pomoč. Smrtnost je v Grčiji naravnost obupna. Po dolgotrajni življenjske stoje po vrsti: Amerika 65 let, Švedska 61, Nemčija, Danska 60, Norveška, Vel. Britanija, Holandija 55, Avstrija, Švica 53, Italija, Francija, Čehoslovaška 52, Poljska 46, Španija 43, Grčija — 34. Novi režim je šel takoj na daljno delo. Zgradil je celo vrsto bolnišnic, osnoval po vseh mestih protituberkulozne dispanserje, kjer je narod — brezplačno zdraviljen. Kdor bi po dveh letih odkar vlada novi režim zopet potoval v Grčijo, ne zato, da obhaja stara svetišča in obuja spomine iz šolskih knjig, ampak da stopi v živo življenje, ki živi ob teh razvalinah, ta se bo čutil temu razvoju mnogo bolj, kot pa mrtvi umetnosti. Umetnost je vdahnil mrtvemu kamenju duha, a še neprimerno večja je umetnost dvigniti duha naroda, mu vliti volje za življenje, ter mu to življenje tako urediti, da bo vredno — živeti človeku, kot podobi božji. Reči moramo, da se je g. Metakasu to v obilni meri posrečilo. On je v dobrih dveh letih dvignil celo vrsto domov za otroke, starce, slepce, mutaste (šole) stroje, manj nadarjene itd., ki vsi uživajo dobroto teh

zavodov — brezplačno. Vprašanje narodnega zdravja je prevzela vlada sedaj popolnoma v svoje roke. Mnogoštevilne zdravstvene zadruge, ki so zrasle v zadnjih dveh letih v Grčiji in v katerih grški narod sprejema po nizkih cenah zdravila za zdravniško pomoč brezplačno, je vlada podpirala z vsemi močmi, vendar pa vlada v teh zadrukah ne vidi končne rešitve zdravstvenega problema. V zakonskem načrtu, ki ga je vlada izdelala in ki bo najbrže že letos stopil v veljavo kot zakon, je vlada storila neprimerno več. Po novem zakonu je predpisana obveznost bolniškega zavarovanja za — kmeta. Ta obveznost se razteza na vse člane družine. V Grčiji obsjota danes 4000 obveznih družb teh vrste s po 200 kmetskimi družinami. Zdravniška pomoč in zdravila in zdravljenje zahteva ogromno denarnih sredstev. Vlada ima za pokritje teh stroškov v načrtu sledeče: 800.000 kmetskih družin troši sedaj letno 1.200 milijonov drahem za zdravljenje. V bodoče bodo te stroške nosili: 600 milijonov država in poljedelska banka, 228 milijonov drahem zdravniški (vsaki po 6000 letno kot poseben davek), 134 milijonov drahem lekarnarji, ostanek pa bodo prispevale same družine. Ne, kdor gleda ta življenjski in socialni prepoved Grčije, ta ne bo mogel trditi, da je nova Grčija zadržala v — fašistovski vode, še manj pa — v komunistične. Kdor gleda na te pojave nove Grčije objektivno, ta bo dal prav onim, katerim se je posrečilo, da so okoli sebe zbrali 600.000 grške mladine in to največ iz delavskih in kmetskih slojev, ki v navdušenjem prisega zvestobo: Bogu, narodu in vladarju, in ki pravijo: »Grški narod je z navdušenjem našel zopet — sebe!«

Občni zbor: Celjska posojilnica, d. d. Celje, 19. aprila ob 17, Jugoslovanske tekstilne tvornice Mautner, d. d. Ljubljana 24. aprila ob 11 v Kred. zavodu (volitve v upravo in nadzorstvo), Sentjanski premožgovnik And. Jakli, d. d. v Krmelju pri St. Janžu

Borze

Dne 29. marca 1939.

Svetovne efektne borze

PARIZ: Umerjenost tečajev navzdol, dobro pa se drže francoske rente.
LONDON: Tečaji nekoliko bolj vzdržani.
AMSTERDAM: Slabo razpoloženje.
NEW YORK: Tečaji zopet padajo.

Denar

Angleški funt 238 oz. 258

Nemški čeki 13,80

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 236,10—239,90.

Nemški čeki so tudi ostali neizpremenjeni na 13,70—13,80.

Grški boni so beležili v Zagrebu 30,765 do 31,465, v Belgradu 31,25 denar.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 8 milij. 019,782 din, v Belgradu 5,085,000 din. V efektih je bilo v Belgradu prometa 2,456,000 din.

Ljubljana — Tečaj s primom.

Amsterdam 100 hl. gold. 2343,50—2381,50
Berlin 100 mark 1776,12—1793,88
Bruselj 100 belg. 742,70—754,70
Curih 100 frankov 995,00—1005,—
London 1 funt 206,80—210
Pariz 100 frankov 116,70—119,—
Trst 100 lir 232,65—235,75
Curih, Belgrad 10, Pariz 11,785, London 20,885, Newyork 445, Bruselj 74,85, Milan 23,42, Amsterdam 236,20, Berlin 178,30, Stockholm 107,40, Oslo 104,70, Kopenhagen 99,025, Sofija 5,40, Varšava 83,50, Budimpešta 87,30, Atene 3,90, Carigrad 3,60, Bukarešta 3,37, Helsingfors 9,1875, Buenos Aires 102,50.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 467,50—472,50

v Zagrebu 465 —469

v Belgradu 468,50—469

Ljubljana. Državni papirji: 7% inv. pos. 100 do 102, agrarji 61—62, vojna škoda promptna 467,50—472,50, begl. obv. 90—91, dalm. agr. 89,50 do 90,50, 8% Bler. pos. 99,50—101,50, 7% Bler. pos. 98,50—99, 7% pos. Drž. hip. banke 100—101, 7% stab. pos. 99—100, — Delnice: Narodna banka 7,600—7,700, Trboveljska 190—200.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. pos. 100 denar, vojna škoda promptna 65—69, begl. obv. 90—90,75 (90, 90,75), dalm. agrarji 89,25—90,50 (90), 8% Bler. pos. 99—100,50, 7% Bler. pos. 98 do 94, 7% stab. pos. 98—98,50, — Delnice: Gutmann 35—45, Sladk. tov. Osijek 85 denar, Jadranska plova 350 denar.

Belgrad. Državni papirji: 7% inv. pos. 101 do 102 (102), agrarji 62,25 denar, vojna škoda promptna 468,50—469, begl. obv. 90,50—91 (90,75, 90,65), dalm. agr. 89,75—90,25 (90), 4% sev. agr. 62,25—63, 6% žumske obv. 89 denar, 8% Bler. pos. 101—101,25 (101), 7% Bler. pos. 93,50—94 (93,50, 93, 75), — Delnice: Narodna banka 7,6000 blago, Priv. agr. banka 232 denar.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. — Tendence neizpremenjena. — Promet srednji.

Živinski sejmi

Mariborski sejem 28. marca. Prignanih je bilo 8 konj, 16 bikov, 160 volov, 412 krav in 9 telet, skupaj 605 komadov. — Cene so bile naslednje: debeli voli 3,50—4,75 din, poldebili voli 3—4 din, plemenski voli 4—5,50, biti za klanje 3—4, klavne krave debele 3,75—4,25, plemenske krave 3—4, krave klobasnice 2—2,50, molzne krave 4—5, breje krave 3,50—4,25, mlada živina 3,75—5, teleta 4,50—6 din za 1 kg žive teže. — Prodanih je bilo 277 komadov. — Meane cene: volovsko meso I. vrste 10—12, II. vrste 8—10, meso od bikov, krav, telic 6—12, telečje meso I. vrste 10—12, II. vrste 8—10, svinjsko meso sveže 10—14 din za 1 kg.

Mariborski sejem 24. marca. Na svinjski sejem sta bili pripeljani 202 svinji. Cene so bile: Mladi prašiči 5—6 tednov stari, komad 80—100 dinarjev, 7—9 tednov stari 115—140, 3—4 mesece 200—280, 5—7 mesecev 330—450, 8—10 mesecev 470—510, 1 leto stari 730—980, 1 kg žive teže 6—8 din, 1 kg mrtve teže 8—11 din. — Prodanih je bilo 78 svinj.

Zivinski sejem na Zigerskem vrhu, obč. Blanca, dne 21. marca 1939. Biko se prodajali po 3,50 do 4,50 din, vole po 4,50 do 5 din, junce po 4,50 do 5 din, krave po 3 do 4 din, telice po 4,50 do 5 din in teleta po 5 din za kilogram žive teže.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Sloven-skih Konjicah, dne 21. marca t. l. Voli II. vrste 4,50 din, voli III. vrste 3—4 din; telice II. vrste 4 din, III. vrste 3,50 din; krave II. vrste 4 din, III. vrste 3 din; teleta I. 4,50, II. 4; prašiči špeharji 9 din, prašiči pršutarji 8 din za kilogram žive teže. — Goveje meso I. vrste 12, II. vrste 10 din; svinjina 14, slanina 16, svinjska mast 18; čisti med 16, goveje surove kože 8, telečje surove kože 10, svinjske surove kože 6 din za kilogram. — Pšenica 225 din, ječmen 200, rž 200, ovse 175, koruza 150, fižol 250, krompir 80, seno 45—60, slama 30 din; pšenična moka do 325 din, koruzna 200 din za 100 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 3,50—4,50 za liter, finejše sortirano vino pri vinogradnikih 5—7 din za liter.

15. aprila ob pol 12 (volitve uprave in nadzorstva), Premogovna družba »Belokrajina« v Črnomlju dne 15. aprila ob 11 v rudn. pisarni v Krmelju (volitve članov ravnateljstva in revizorjev).

Saturnus, d. d. Ljubljana-Mosta. Glavnica 3,4 bilančna vsota 178 (1824), brutodonos 7,9 (7,66), čisti dobiček 0,33 (0,34) milij. din.

Zveza pivovarske industrije kr. Jugoslavije. Uprava Zveze pivovarske industrije kr. Jugoslavije se je konstituirala takole: predsednik Živojin Nesić, ravnatelj Vajfertove pivovarne v Belgradu, podpredsednik Viljem Nemež, ravnatelj pivovarne Union v Ljubljani in Anton Bailony, član uprave pivovarne Bailony in sinovi v Belgradu, glavni tajnik je pa g. dr. Cvetko Gregorič.

Likvidacija. Na svojem obnem zboru 25. februarja je sklenila Komercialna banka, d. d. v Zagrebu, likvidacijo.

Danes predstava samo ob 16. uri.

Večerni predstavi odpadeta zaradi koncerta!

Danielle Darrieux
v vlozi kneginje
Katje Dolgorukove

Nekronana carica

Kino Union
Telefon 22-21